

آزمون ۱۱ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان بنیاد آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۳/۰۱/۳۱

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
جامع نوبت اول

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم تجربی (دوازدهم)

مدت پاسخگویی: ۱۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۵۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	زیست‌شناسی	۴۵	۱	۴۵	۴۵ دقیقه
۲	فیزیک	۳۰	۴۶	۷۵	۴۰ دقیقه
۳	شیمی	۳۵	۷۶	۱۱۰	۳۵ دقیقه
۴	ریاضی	۳۰	۱۱۱	۱۴۰	۴۵ دقیقه
۵	زمین‌شناسی	۱۵	۱۴۱	۱۵۵	۱۵ دقیقه

وبسایت دوازدهم

۱- در ارتباط با ملخ می‌توان گفت، در ..... به‌طور حتم .....

- ۱) دستگاه گوارش - غذای وارد شده به دهان گوارش خود را آغاز کرده و سپس به مری فرستاده می‌شود.
- ۲) دستگاه گردش مواد - برخی از دریاچه‌های قلب هنگام انقباض این اندام، مانع عبور همولنف می‌شوند.
- ۳) ساختار تنفسی - هر یاخته زنده، تنها با یک انشعاب بن‌بست، تبادل گازهای تنفسی را انجام می‌دهد.
- ۴) ساختار عصبی - گره‌های طناب عصبی جاندار، از طریق یک رشته عصبی با هم در ارتباط هستند.

۲- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

«هر نوع اینترفرونی که ممکن است از لنفوسیت T در خط سوم دستگاه ایمنی انسان بالغ ترشح شود، .....»

- ۱) نوعی پیک شیمیایی در بدن انسان محسوب می‌شود که ممکن است در خون نیز مشاهده گردد.
- ۲) در از بین بردن یاخته‌های سرطانی نقش مهمی دارد و ممکن است بر یاخته ناسالم تأثیرگذار باشد.
- ۳) توسط رناتن‌های سطح شبکه آندوپلاسمی تولید می‌شود و ممکن است بر یاخته‌های سالم تأثیرگذار باشد.
- ۴) می‌تواند در سطح ماکروفاژهای بافتی گیرنده داشته باشد و ممکن است در خارج از خون نیز مشاهده شود.

۳- در ارتباط با بخشی از دستگاه تنفس که دارای ظاهر خوشه مانند است، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) فراوان‌ترین یاخته‌های دیواره این بخش از دستگاه تنفس نسبت به یاخته‌های دیواره مویرگ‌های مجاور، هسته‌ای با اندازه بزرگ‌تر دارند.
- ۲) مویرگ‌های خونی می‌توانند با یاخته‌های دیواره بیش از یک عدد از این بخش از دستگاه تنفس، غشای پایه مشترک داشته باشند.
- ۳) هر یاخته‌ای از دیواره که نمی‌تواند با یاخته‌هایی با ظاهر مشابه خود در تماس مستقیم باشد، فاقد زوائد غشایی در سطح خود است.
- ۴) یاخته‌هایی که در تشکیل منافذ عبوردهنده هوا دخالت دارند، نسبت به سایر یاخته‌های دیواره این بخش اندازه بزرگ‌تری دارند.

۴- در ارتباط با نوعی عامل محافظت‌کننده از کلیه در برابر ضربه و مؤثر در حفظ موقعیت این اندام‌ها، چند مورد درست است؟

الف) هر نوع تحلیل این عامل در فرد می‌تواند خطر بروز نارسایی کلیه‌ها را به دنبال داشته باشد.

ب) برخی از مواد وارد شده به مویرگ‌های لنفی روده باریک، به نقش محافظتی این عامل کمک می‌کند.

پ) رشد یاخته‌های آن در اثر تجمع مولکول‌های لیپیدی، از بسته شدن مجرای میزنا‌ی جلوگیری می‌کند.

ت) یاخته‌های آن، هسته‌ای مجاور غشا داشته و می‌توانند سیتوپلاسمی سرشار از تری‌گلیسیرید داشته باشند.

۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۵- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«نوعی پروتئین مطرح شده در کتاب درسی که در مهندسی پروتئین تولید می‌شود و ..... به‌طور حتم .....

الف) در ترشحات غدد بزاقی وجود دارد - نسبت به پروتئین طبیعی، مقاومت بیشتری نسبت به گرما دارد.

ب) جزء پروتئین‌های خط دوم ایمنی بدن می‌باشد - به دلیل تغییر شکل سه‌بعدی، فعالیت بسیار کمی دارد.

پ) در بدن، توده واجد فیبرین و پلاکت را تجزیه می‌کند - آمینواسیدهای متفاوتی با پروتئین طبیعی دارد.

ت) در بدن فعالیت ضدویروسی دارد - پایداری بیشتری نسبت به پروتئین تولید شده در مهندسی ژنتیک دارد.

۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۶- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«طبق مطالب کتاب درسی، نوعی مولکول لیپیدی که ..... فسفولیپید، .....

۱) در ذخیره انرژی نقش زیادی دارد، نسبت به - تعداد اسید چرب کمتری در ساختار خود دارد.

۲) در ساخت هورمون‌ها شرکت دارد، نسبت به - در ساختار غشای یاخته تعداد بیشتری دارد.

۳) روغن‌ها نوعی از آن به شمار می‌آیند، برخلاف - فقط در گروهی از یاخته‌های زنده دیده می‌شود.

۴) لیپیدهای واجد سه اسید چرب نوعی از آن محسوب می‌شوند، برخلاف - دارای گلیسرول می‌باشد.

۷- در ارتباط با پرده‌های صوتی موجود در حنجره، کدام گزینه درست است؟

۱) پرده‌های صوتی برخلاف دریچه اپی‌گلوت، در پایین‌ترین قسمت حنجره، قرار گرفته‌اند.

۲) در ایجاد پرده‌های صوتی همانند چین‌های حلقوی روده، لایه‌هایی از دیواره شرکت دارند.

۳) پرده‌های صوتی همانند بخشی از دستگاه گوارش، وظیفه شکل‌دهی به صدا را برعهده دارند.

۴) در هنگام عبور مواد غذایی از درون حلق، فاصله پرده‌های صوتی با اپی‌گلوت کاهش می‌یابد.

- ۸- در ارتباط با نوعی هورمون بازدارنده رشد گیاهی که منجر به ..... می‌توان بیان کرد .....
- (۱) عدم رویش دانه می‌شود - باعث افزایش طول یاخته‌های سبزینه‌دار روپوست گیاه می‌گردد.
  - (۲) کاهش تعداد روزنه‌های گیاه می‌شود - تحت تأثیر نوعی هورمون محرک رشد، در برخی یاخته‌ها تولید می‌شود.
  - (۳) رسیدگی میوه‌ها می‌شود - تأثیری در تولید برگ‌های پولک‌مانند در اطراف جوانه‌ها در فصل پاییز ندارد.
  - (۴) عدم رشد جوانه‌های گیاه می‌شود - قطعاً اثری مخالف با هورمون جیبرلین بر روی رشد دانه غلات دارد.
- ۹- طبق مطالب کتاب درسی، در بدن یک مرد بالغ، مجرای لنفی که محتویات خود را به سیاهرگ زیر ترقوه‌ای ..... وارد می‌کند، ..... مجرای لنفی دیگر، .....
- (۱) چپ - برخلاف - از سطح پشتی غده درون ریز موجود در قفسه سینه عبور نمی‌کند.
  - (۲) چپ - نسبت به - با غدد جنسی تولیدکننده هورمون، دارای فاصله کمتری می‌باشد.
  - (۳) راست - برخلاف - محتویات لنفی پایین‌ترین اندام لنفی حفره شکمی را دریافت می‌کند.
  - (۴) راست - نسبت به - با بالاترین اندام لنفی موجود در ناحیه شکمی، دارای فاصله کمتری است.
- ۱۰- کدام گزینه عبارت زیر را الزاماً به درستی تکمیل می‌کند؟
«طبق مطالب کتاب درسی، گیاه ..... برای دریافت .....
- (۱) انگل - همه مواد مورد نیاز خود، اندام‌های مکندهای را ایجاد می‌کند که به درون آوندهای گیاه دیگر وارد می‌شوند.
  - (۲) حشره‌خوار - نیتروژن مورد نیاز خود، برگ‌هایی دارد که تنها در به‌دام انداختن و شکار جانوران کوچک نقش دارند.
  - (۳) نخود - نیتروژن مورد نیاز خود، با باکتری‌هایی همزیستی دارد که توانایی تثبیت نیتروژن و تثبیت کربن را دارند.
  - (۴) گونرا - برخی از مواد مورد نیاز خود، مواد آلی را برای باکتری‌های مصرف‌کننده نیتروژن جو، تامین می‌نماید.
- ۱۱- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟
«مطابق اطلاعات کتاب درسی، (در) هر روش عبور مواد از غشا که ..... به‌طور حتم .....
- الف) بدون مصرف انرژی زیستی انجام می‌شود - غلظت سایر مولکول‌ها بر جهت عبور مواد بی‌تأثیر است.
ب) مستقل از شیب غلظت، مواد را عبور می‌دهد - باعث تغییر تعداد فسفولیپیدهای موجود در یاخته می‌شود.
پ) می‌تواند مولکول‌ها را در خلاف جهت شیب غلظت جابه‌جا کند - توسط نوعی پروتئین غشایی انجام می‌شود.
ت) مولکول‌های کوچک را از غشا عبور می‌دهد - تفاوت غلظت مولکول‌ها در دو طرف غشا کاهش پیدا می‌کند.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۱۲- در ارتباط با جذب نیتروژن در گیاهان، کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟
«مطابق اطلاعات کتاب درسی، هر جاننداری که ..... به‌طور حتم .....
- (۱) توانایی ساخت یون آمونیوم را دارد - تک‌یاخته‌ای بوده و دارای دناى حلقوی متصل به غشا می‌باشد.
  - (۲) به تثبیت نیتروژن جو در خاک می‌پردازد - یون تولیدشده را به‌طور مستقیم به ریشه گیاه منتقل می‌کند.
  - (۳) به ساخت نترات می‌پردازد - به منظور تولید این ماده نیازمند مصرف اکسیژن است و توانایی تثبیت کربن را دارد.
  - (۴) مقدار آمونیوم خاک را کاهش می‌دهد - نوعی یون نیتروژن‌دار چهاراتمي می‌سازد که در گیاه به یون پنج‌اتمي تبدیل می‌شود.
- ۱۳- مطابق اطلاعات کتاب درسی، در پیکر یک گیاه نهان‌دانه، کدام گزینه مشخصه هر یاخته واجد یک هسته هاپلوئید است که می‌توانند در پی لقاح، منجر به تشکیل نوعی یاخته تخم شود؟
- (۱) در زمان تشکیل شدن، توسط پوشش دو لایه تخمک با توانایی فتوسنتز احاطه شده است.
  - (۲) در پی قرار گرفتن دانه گرده رسیده در سطح کللاه و پذیرش آن، در پی میتوز تولید شده است.
  - (۳) در تماس با یاخته‌هایی از بافت خورش قرار گرفته است که توانایی تشکیل ساختارهای تترادی دارند.
  - (۴) در تشکیل نوعی یاخته تخم شرکت می‌کند که با تقسیم خود، بافت تغذیه‌کننده رویان را ایجاد می‌کند.
- ۱۴- کدام گزینه درباره نوعی پروتئین قرمز رنگ که به فراوانی در گویچه‌های قرمز بالغ یافت می‌شوند، درست است؟
- (۱) دارای محل یکسانی برای اتصال انواع گازهای تنفسی می‌باشد.
  - (۲) گروه دارای اتم آهن به یک انتهای هر زنجیره آمینواسیدی متصل است.
  - (۳) توسط ران‌های سطح شبکه آندوپلاسمی در مغز قرمز استخوان تولید می‌شود.
  - (۴) در پی بروز نوعی بیماری دستگاه گوارش، مقدار تولید این پروتئین کاهش پیدا می‌کند.

۱۵- مطابق اطلاعات کتاب درسی، کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«با فرض صدمه دیدن ..... در یک فرد سالم و بالغ، ممکن نیست .....

(۱) بصل‌النخاع - نوعی سازوکار ایمنی بدن دچار مشکل شده و میکروب‌ها آسان‌تر در بدن فعالیت کنند.

(۲) سامانه‌ کناره‌ای - در تبدیل حافظه کوتاه‌مدت به حافظه بلندمدت فرد اختلال ایجاد شود.

(۳) تالاموس‌ها - تقویت و پردازش اولیه همه پیام‌های حسی فرد با مشکل مواجه شود.

(۴) پل مغزی - در مقابله با باکتری‌ها در برخی از قسمت‌های بدن اختلال ایجاد شود.

۱۶- با توجه به شکل زیر، چند مورد به درستی بیان شده است؟

الف) در زمان افزایش غلظت مواد در رگ (۳)، هورمون ضدادراری با تأثیر بر رگ (۴) میزان ترواش مواد را کاهش

می‌دهد.

ب) با افزایش میزان انقباض در عضلات صاف دیواره رگ (۲)، افزایش ورود مواد

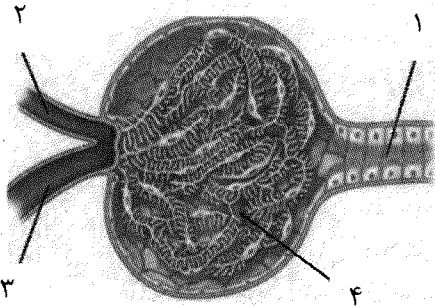
به درون لوله (۱) مورد انتظار است.

پ) رگ (۲) همانند رگ (۳)، خون غنی از مولکول‌های اکسیژن را به نوعی

شبکه مویرگی واردکننده مواد به گردیزه منتقل می‌کند.

ت) رگ‌های حاصل از منشعب شدن رگ (۲)، اطراف آخرین بخشی که ترکیب

نهایی ادرار را تعیین می‌کند، فراگرفته‌اند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۷- کدام عبارت مشخصه نوعی مرگ یاخته‌ای است که دارای فرآیندهایی کاملاً برنامه‌ریزی شده است؟

(۱) همواره با ایجاد تغییراتی در غشای یاخته آغاز می‌شود.

(۲) همواره منجر به بروز پاسخ التهابی در محل مرگ می‌شود.

(۳) همواره با فعال شدن برخی پروتئین‌های آنزیمی همراه می‌باشد.

(۴) همواره در پی رسیدن علائم خارجی به یاخته، این فرآیندها آغاز می‌شوند.

۱۸- مطابق اطلاعات کتاب درسی، چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

الف) ناقل‌های عصبی در هر محلی از یاخته عصبی که میتوکندری دارد، وارد ریزکیسه‌های غشادار می‌شوند.

ب) در محلی از پایانه‌های آکسونی که میلین وجود دارد، هدایت پیام عصبی به صورت جهشی صورت می‌گیرد.

پ) هر پروتئین غشایی که سدیم را در جهت شیب غلظت جابه‌جا می‌کند، دارای دریچه‌ای به سمت بیرون است.

ت) گیرنده‌های کانالی سدیمی موجود در غشا، طی هر نوع سیناپسی باز شده و پتانسیل یاخته را تغییر می‌دهند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۹- در برخی از یاخته‌های گیاهی، نوعی اندامک به ذخیره پروتئین گلوتن می‌پردازد. در ارتباط با این اندامک، کدام

گزینه درست است؟

(۱) کاهش مقدار آب در اندامک، باعث افزایش فاصله همه بخش‌های پروتوپلاست از دیواره می‌شود.

(۲) کاهش مقدار آب در اندامک، لزوماً منجر به پژمردگی و نهایتاً از بین رفتن یاخته گیاهی می‌شود.

(۳) افزایش مقدار آب در اندامک، باعث رشد یاخته‌های گیاهی و استوار ماندن اندام‌های علفی می‌شود.

(۴) افزایش مقدار آب در اندامک، باعث کاهش فاصله برخی اندامک‌های یاخته از دیواره یاخته می‌شود.

۲۰- مطابق اطلاعات کتاب درسی، بصل‌النخاع در کنترل گروهی از انعکاس‌های بدن مؤثر است. به‌طور معمول در بدن

انسان سالم و بالغ، در ..... این انعکاس‌ها، .....

(۱) همه - زبان کوچک در امتداد استخوان پهن سقف حفره دهانی قرار خواهد گرفت.

(۲) فقط بعضی از - افزایش همپوشانی رشته‌های اکتین و میوزین عضلات اسکلتی رخ می‌دهد.

(۳) همه - در انتقال مولکول‌هایی در اندام‌های لوله‌ای شکل نقش دارند که در تولید انرژی بدن اثر دارد.

(۴) فقط بعضی از - با حرکت درپوش غضروفی در بخش بالایی مجرای تنفسی واجد غضروف C شکل همراه است.

۲۱- نوعی گیرنده حس پیکری در بدن انسان سالم و بالغ می‌تواند در تنظیم تعادل بدن مؤثر باشد. کدام گزینه مشخصه این گیرنده محسوب می‌شود؟

- ۱) در ساختارهای اتصال‌دهنده دو استخوان بهم مشاهده نمی‌شود.
- ۲) ممکن است در تماس با بافتی قرار بگیرد که رشته‌های کلاژن می‌سازد.
- ۳) تنها در زمان افزایش همپوشانی رشته‌های اکتین و میوزین تحریک می‌شوند.
- ۴) همگی پس از تولید پیام عصبی، از طریق ریشه پستی، پیام را به نخاع وارد می‌کنند.

۲۲- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

«در ارتباط با نوعی یاخته در بافت اسکلرانشیوم که ..... می‌توان گفت، ممکن .....»

- ۱) در تولید طناب و پارچه از آن استفاده می‌شود - است برخلاف یاخته کوتاه‌تر در این بافت، لان‌های بدون انشعاب داشته باشد.
- ۲) به‌صورت ذرات سخت درون گلابی وجود دارند - است نسبت به یاخته طویل‌تر در این بافت، تراکم لان‌ها در دیواره بیشتر باشد.
- ۳) به‌صورت ذرات سخت درون گلابی وجود دارند - نیست با دیگر یاخته‌های هم نوع خود در این بافت، اندازه متفاوتی داشته باشد.
- ۴) در تولید طناب و پارچه از آن استفاده می‌شود - نیست همانند یاخته‌های کوتاه‌تر در این بافت، در فضای درونی خود، آنزیم داشته باشد.

۲۳- به‌طور معمول در خصوص همه جانورانی که گامت‌های خود را برای انجام لقاح از بدن خارج می‌کنند، چند مورد درست است؟

- الف) فاقد دستگاه تولیدمثلی با اندام تخصص‌یافته هستند و عوامل محیطی در زمان گامت‌ریزی آن‌ها دخالت دارد.
- ب) دارای اندام تولیدمثلی نر یا ماده است و قادر نیست گامت‌های خود را بدون لقاح با گامت دیگری بارور نماید.
- پ) در اطراف گامت خود دارای لایه ژله‌ای مستحکمی است که از یاخته تخم و سپس جنین محافظت می‌کند.
- ت) اساس تولیدمثل آن با سایر جانوران یکسان است و لقاح بین گامت‌ها ممکن نیست درون بدن آن رخ دهد.

۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴ (۴) ۵ (۴)

۲۴- در خصوص اندام‌هایی در یاخته‌های گیاهی که به ذخیره مواد رنگی در ریشه گیاه هویج یا چغندر قرمز می‌پردازند، کدامیک از موارد زیر درست است؟

الف) از مواد درون آن برای درمان بیماری‌هایی استفاده می‌شود که ناشی از برهم خوردن تنظیم چرخه یاخته‌ای است.

ب) در بخشی از خود دارای مجموعه پروتئینی است که با عبور پروتون‌ها به تولید شکل رایج انرژی در یاخته‌ها می‌پردازد.

پ) در غشای خود دارای پروتئین‌هایی است که تحت تأثیر گروهی از تنظیم‌کننده‌های رشد، عبور مواد از غشا را تغییر می‌دهند.

ت) واجد رنگیزه‌هایی است که در بخش‌های دیگر گیاه، در خارج از محدوده نور مرئی به جذب پرداخته و الکترون پراثری می‌سازد.

۱) پ - ت ۲) الف - ب - پ - ت ۳) الف - ب - پ ۴) ب - ت

۲۵- کدام مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«از ویژگی‌های قطعی همه پیک‌های شیمیایی ..... می‌توان به ..... اشاره کرد.»

- ۱) دوربرد - ورود به نوعی بافت پیوندی موجود در بدن انسان
- ۲) کوتاه‌برد - ترشح از یاخته‌های اصلی بافت عصبی بدن انسان
- ۳) کوتاه‌برد - عبور از غشای یاخته هدف دارای گیرنده برای پیک
- ۴) مترشحه از یاخته عصبی - عدم عبور از دیواره رگ‌های خونی

۲۶- مطابق اطلاعات کتاب درسی، در بدن انسان، در صورت ..... امکان .....

- ۱) کم‌کاری غدد پاراتیروئید - ندارد در کلیه‌ها یون کلسیم وارد شده به لوله‌های گردیزه، بازجذب شود.
- ۲) پرکاری غده تیروئید - دارد میزان تنفس یاخته‌های هواری در همه یاخته‌های موجود در بدن افزایش یابد.
- ۳) پرکاری غدد پاراتیروئید - ندارد در تعداد و اندازه حفرات موجود در بافت استخوانی اسفنجی تغییر ایجاد شود.
- ۴) کم‌کاری غده تیروئید - دارد میزان فعالیت آنزیم اکسایش‌دهنده پیرووات همانند ترشح انسولین کاهش یابد.

- ۲۷- به‌طور معمول کدام ویژگی در مورد فرآیند رشدونمو جنین در رحم یک خانم جوان باردار نادرست است؟
- (۱) همزمان با تشکیل رابط بین بندناف و رحم، توده درونی با تقسیمات خود لایه زاینده‌ای را ایجاد می‌کند که همه بخش‌های پیکر جنین را تولید می‌کند.
  - (۲) خارجی‌ترین پرده‌ای که اطراف بندناف جنین را احاطه کرده است، در ابتدای تشکیل توسط یاخته‌های کوچک‌تر منشأ گرفته از توده درونی ایجاد می‌شود.
  - (۳) همزمان با تشکیل زوائد انگشتی با اندازه‌های متفاوت توسط یکی از پرده‌های اطراف جنین، آنزیم‌های هضم‌کننده دیواره رحم نیز در حال فعالیت هستند.
  - (۴) هنگامی که تمایز ساختار مرتبط‌کننده دیواره رحم و بندناف جنین به اتمام می‌رسد، همه اندام‌های غیرجنسی جنین شکل مشخصی به خود گرفته‌اند.
- ۲۸- با توجه به مطالب کتاب درسی در رابطه با رنگ‌آمیزی بافت‌های گیاهی، کدام یک از موارد زیر در حد فاصل دو مرتبه استفاده از آب مقطر می‌تواند مورد استفاده قرار بگیرد؟
- الف) محلول سفیدکننده به مدت ۲۰ دقیقه (ب) محلول سرکه سفید رقیق به مدت ۲۰ دقیقه
پ) محلول رنگ‌دهنده به آوند چوبی به مدت ۲ دقیقه (ت) محلول رنگ‌دهنده به آوند آبکش به مدت ۲ دقیقه
- ۱) الف - پ (۲) الف - ت (۳) پ - پ (۴) پ - ت
- ۲۹- با توجه به اطلاعات کتاب درسی و با در نظر گرفتن اتفاقاتی که در ارتباط با یک چرخه ضربان قلب در انسان باید رخ دهد و با فرض اینکه اتفاقات مربوط به چرخه یا چرخه‌های قبلی ضربان قلب، مدنظر قرار نگیرد، کدام مورد درست است؟
- (۱) به منظور انجام آخرین مرحله این چرخه، باید جریان الکتریکی از طریق رشته‌های منشعب دیواره بین بطنی به نوک قلب برسد.
  - (۲) به منظور انجام کوتاه‌ترین مرحله این چرخه، باید جریان الکتریکی از طریق دسته‌تارهایی با قطر ثابت در حفرات کوچک منتشر شود.
  - (۳) به منظور انجام طولانی‌ترین مرحله این چرخه، باید نیروی وارده از خون به دیواره آئورت از فشار خون بطن چپ کمتر شده باشد.
  - (۴) به منظور انجام اولین مرحله این چرخه، باید دریچه‌هایی با قطعات آویخته باز شوند تا ورود خون به درون حفرات بزرگ آغاز گردد.
- ۳۰- مطابق با مطالب کتاب درسی، ویژگی مشترک همه مهره‌داران سالم و بالغی که به‌علت نوع تحرک خود نسبت به سایر مهره‌داران به انرژی بیشتری نیاز دارند، کدام است؟
- (۱) کلیه آن‌ها توانمندی زیادی در بازجذب آب داشته و نمک اضافی را به‌صورت قطرات غلیظ از غدد نزدیک چشم یا زبان دفع می‌کنند.
  - (۲) غذای گوارش‌یافته پس از خروج از سنگدان وارد بخشی از لوله گوارش می‌شود که ترشحات کبد را به کمک مجرای دریافت می‌کند.
  - (۳) نزدیک‌ترین کیسه هوادار به محل دوشاخه شدن نای، در بخش جلویی بدن و در مجاورت بزرگ‌ترین کیسه‌های هوادار قرار گرفته است.
  - (۴) دستگاه تولیدمثل با اندام‌های تخصص‌یافته داشته و نمی‌توانند رشدونمو کامل یاخته تخم حاصل از لقاح را در بدن خود انجام دهند.
- ۳۱- مطابق با اطلاعات کتاب درسی، نوعی تنظیم‌کننده رشد در گیاه گوجه‌فرنگی که موجب افزایش تعداد کروموسوم‌ها در روند رشد میوه می‌شود، چه مشخصه‌ای دارد؟
- (۱) در فرآیند چیرگی رأسی، کاهش آن در جوانه‌های جانبی منجر به کاهش تبادلات گازی از اندام‌های هوایی می‌شود.
  - (۲) در فصل پاییز به‌دنبال افزایش آن در همه گیاهان، آنزیم‌های تجزیه‌کننده پکتین در قاعده دمبرگ‌ها تولید می‌شوند.
  - (۳) در گیاه آلوده به نوعی قارچ که موجب رشد سریع و عدم تولید بافت استحکامی کافی می‌شود، بیشتر تولید می‌گردد.
  - (۴) برخلاف هورمون مؤثر در آزادسازی آمیلاز از یاخته‌های گلوتن‌دار، از رشد دانه‌ها و جوانه‌های گیاه ممانعت می‌کند.
- ۳۲- در نخستین برخورد خط سوم دستگاه ایمنی بدن با عامل بیگانه ..... برخورد دوم با همان عامل بیگانه، ممکن نیست .....
- (۱) نسبت به - تعداد لنفوسیت‌های عمل‌کننده کمتری در بدن برای مقابله با عامل بیگانه تولید شود.
  - (۲) نسبت به - مدت زمان بیشتری صرف شناسایی عامل بیگانه و سپس شروع پاسخ ایمنی شود.
  - (۳) برخلاف - با گذر بیش از دو هفته از زمان برخورد، حداکثر پاسخ ایمنی در بدن ایجاد شود.
  - (۴) همانند - پس از بروز بیشترین شدت پاسخ ایمنی، میزان پاسخ به‌صورت ناگهانی صفر شود.
- ۳۳- در نوعی اندام حسی انسان، جلویی‌ترین یاخته‌های شفاف، در دو طرف خود با نوعی مایع تماس دارند. لایه‌ای در ساختار این اندام که لزوماً .....
  - (۱) تغییر ضخامت بخش شفاف آن، باعث مشاهده واضح اجسام می‌شود - مواد را به‌صورت غیرمستقیم با خون مبادله می‌کند.
  - (۲) رگ‌های خونی مجاور سطح درونی آن منشعب می‌شوند - با ماده‌ای تماس دارد که تغییر مقدار آن، می‌تواند باعث دوربینی یا نزدیک‌بینی شود.
  - (۳) دارای رنگ‌دانه و پر از مویرگ‌های خونی است - در ساختار عصب خروجی از اندام، نسبت به رشته‌های عصبی، با رگ‌های خونی فاصله بیشتری دارد.
  - (۴) در بخش‌های مختلف یاخته‌های ماهیچه‌ای صاف دارد - هنگام تحریک گیرنده‌های استوانه‌ای، ماهیچه‌های حلقوی بخش رنگین آن، منقبض می‌شوند.

۳۴- با توجه به اطلاعات کتاب درسی در انسان بالغ، در ارتباط با بیماری ..... می‌توان بیان کرد .....

- ۱) مالتیپل اسکروزیس - ترشح بیش از حد نوعی هورمون از بخش قشری نوعی غده، باعث افزایش شدت علائم بیماری می‌شود.
  - ۲) دیابت شیرین نوع یک - یاخته‌های خودی که سالم هستند، توسط دستگاه ایمنی به‌عنوان یاخته بیگانه شناسایی و از بین می‌روند.
  - ۳) دیابت شیرین نوع یک - در پی اثر دستگاه ایمنی بر همه یاخته‌های جزایر لانگرهانس، پاسخ التهابی در پانکراس ایجاد می‌شود.
  - ۴) مالتیپل اسکروزیس - یاخته‌های سازنده میلین در اعصاب مرکزی و محیطی، در نتیجه فعالیت دستگاه ایمنی از بین می‌روند.
- ۳۵- در ارتباط با سامانه‌های درون مغز انسان سالم که در حافظه و احساساتی نظیر ترس، خشم و لذت نقش ایفا می‌کند، کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

- ۱) با بخش خاکستری نیم‌کره‌های مخ برخلاف مرکز تنظیم تشنگی و خواب، فاقد ارتباط می‌باشد.
- ۲) تنها نازک‌ترین بخش سامانه در تبدیل حافظه کوتاه‌مدت به حافظه بلندمدت و یادگیری نقش دارد.
- ۳) بخشی از سامانه که نسبت به تالاموس‌ها پایین‌تر است، در تشکیل حافظه نقش مهمی را برعهده دارد.
- ۴) جلویی‌ترین بخش آن، با گیرنده‌هایی سیناپس دارد که مولکول‌های بودار هوای تنفسی باعث تحریک آن‌ها می‌شود.

۳۶- در دستگاه تولیدمثلی مردان سالم و بالغ، اندامی که ..... به‌طور حتم .....

- ۱) اسپرم‌ها بدون زنش تاژک‌ها وارد آن می‌شوند - ظاهری مشابه با غده‌های موجود در پشت مثانه دارد.
- ۲) ترشحات قلیایی خود را به میزراه وارد می‌کند - پس از اولین برجستگی موجود در میزراه، با مجرا اتصال دارد.
- ۳) اسپرم‌ها در آن تولید می‌شوند - در فضای درونی لوله‌های اسپرم‌ساز خود، یاخته‌های ترشح‌کننده تستوسترون دارد.
- ۴) مایعی حاوی فروکتوز را به اسپرم‌ها می‌افزاید - ترشحات خود را توسط مجرایی به مجرای متصل به مثانه وارد می‌کند.

۳۷- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«در ساختار واحدهای سازنده ادرار، در ارتباط با ..... می‌توان گفت .....

- ۱) ضخیم‌ترین بخش لوله هنله - جهت جریان مواد در آن خلاف جهت جریان مواد در سرخرگ مجاور لوله هنله است.
- ۲) بخشی که بیشترین میزان بازجذب را دارد - همه خون خروجی از شبکه مویرگی کلافک، در مجاور آن جریان دارد.
- ۳) آخرین بخش لوله‌های شکل گردیزه - مویرگ مجاور آن خون را به سرخرگ اطراف لوله جمع‌کننده ادرار وارد می‌نماید.
- ۴) بخشی از هنله که طول بخش قطور آن بیشتر است - جهت جریان مواد در آن و سیاهرگ مجاور هنله مشابه است.

۳۸- کدام گزینه عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«در یک یاخته ماهیچه اسکلتی بلافاصله ..... به‌طور حتم .....

- ۱) قبل از انجام حرکت پارویی توسط سرهای میوزین - مولکول ATP در اختیار سر میوزین قرار می‌گیرد.
  - ۲) قبل از کاهش مساحت بخش‌های روشن در سارکومر - موج تحریکی در غشای تار ماهیچه‌ای گسترش می‌یابد.
  - ۳) بعد از اتصال ناقل مهاری به گیرنده خود در سطح ماهیچه - یون‌های کلسیم به شبکه آندوپلاسمی بر می‌گردند.
  - ۴) بعد از اتصال سر میوزین به پروتئین اکتین - یون‌های کلسیم از شبکه آندوپلاسمی به مایع سیتوپلاسم وارد می‌شود.
- ۳۹- در ارتباط با ساختار استخوانی که با استخوان نیم‌لگن مفصل گوی و کاسه دارد، کدام گزینه درست است؟

- ۱) در سطحی‌ترین بخش اندام، بافت پیوندی پیوسته‌ای وجود دارد که سراسر سطح اندام را پوشانده است.
- ۲) در مجرای مرکزی سامانه‌های استوانه‌ای هم‌مرکز، رگ‌های خونی وجود دارد که دارای قطر متفاوتی می‌باشند.
- ۳) تیغه‌هایی که درون سامانه‌های هم‌مرکز قرار دارند، به‌طور کامل مانع از ارتباط میان دو سامانه مجاور هم می‌شوند.
- ۴) بافتی که در حفرات بین صفحات و میله‌های خود رگ خونی دارد، در دو انتهای اندام غیرقابل مشاهده است.

۴۰- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«نوعی بیگانه‌خوار موجود در بدن انسان که ..... ممکن نیست .....

- ۱) تحت تأثیر اینترفرون مترشحه از یاخته‌های طبیعی فعال می‌شود - یاخته‌های خودی آسیب‌دیده را از بین ببرد.
- ۲) با ارائه دادن بخش‌هایی از میکروب به یاخته ایمنی، آن‌ها را فعال کند - در لایه نازک‌تر پوست، وجود داشته باشد.
- ۳) در جریان خون نیز به بیگانه‌خواری می‌پردازد - مواد دفاعی را درون سیتوپلاسم نگه داشته و با خود حمل کند.
- ۴) با ترشح موادی بر فشار خون تأثیر گذار می‌باشد - بر میزان مواد دفاعی موجود در خوناب تأثیری نداشته باشد.

۴۱- در ارتباط با مراحل رشدونمو جنین، کدام گزینه درست است؟

«طبق مطالب کتاب درسی، ..... بر خلاف ..... امکان مشاهده ..... وجود دارد.»

- ۱) در ماه دوم - ماه سوم - آغاز انقباض یاخته‌های ماهیچه‌ای قلب جنین
- ۲) در ماه دوم - ماه اول - آغاز نمو رگ‌های خونی و روده جنین
- ۳) در ماه سوم - ماه اول - اندام‌های جنسی جنین به‌صورت مشخص
- ۴) در ماه ششم - ماه سوم - انجام عمل برخی از اندام‌های پیکر جنین

۴۲- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«طبق مطالب کتاب درسی، ..... ابتدا با سیاهرگ خروجی از اندامی که ..... ادغام می‌شود.»

(الف) طول‌ترین سیاهرگ معده - وظیفه ترشح پروتئازهای فعال را عهده‌دار است.

(ب) سیاهرگ فوقانی معده - دارای یاخته‌هایی با توانایی از بین بردن گویچه‌های قرمز است.

(پ) سیاهرگ کوتاه‌ترین کولون روده بزرگ - مستقیماً تحت تأثیر هورمون پاراتیروئیدی قرار می‌گیرد.

(ت) سیاهرگ خروجی از بالاترین بخش روده بزرگ - بیشتر یاخته‌های مخاط آن چین‌خوردگی‌های غشایی دارند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۴۳- با توجه به شکل زیر، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) یاخته (ج) برخلاف همه یاخته‌های دیگر، ضمن گردش در خون، در بافت‌های مختلف بدن پراکنده می‌شود.

(۲) یاخته (الف) برخلاف همه یاخته‌های دیگر، ضمن داشتن هسته دوقسمتی، دانه‌های روشن

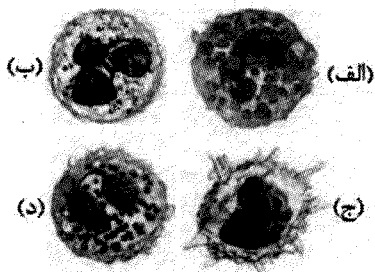
درشتی دارد.

(۳) یاخته (د) برخلاف همه یاخته‌های دیگر، در سیتوپلاسم خود دانه‌هایی دارد که دارای ظاهر

تیره‌ای هستند.

(۴) یاخته (ب) برخلاف همه یاخته‌های دیگر، تعداد کمی دانه روشن ریز و هسته‌ای با بیش از دو

قسمت دارد.

۴۴- در انسان بالغ و سالم، در ارتباط با ..... می‌توان بیان کرد .....

(۱) کوچک‌ترین غده بزاقی - در مجاورت استخوان آرواره پایین و در نزدیکی مجرای غده بزاقی دیگری قرار گرفته است.

(۲) نزدیک‌ترین غده بزاقی به دندان‌های جلویی فک پایین - بالاتر از غده زیرآرواره‌ای است و مجاری کوتاه متعدد دارد.

(۳) نزدیک‌ترین غده بزاقی به گوش - مجرای قطور غده به‌طور مستقیم با بالاترین بخش غده بزاقی در اتصال می‌باشد.

(۴) بزرگ‌ترین غده بزاقی - مجرای آن دارد که با گذر از زیر ماهیچه متصل به آرواره، بزاق را به حفره دهان وارد می‌کند.

۴۵- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

«(در) سامانه گردش مواد در ملخ ..... سامانه گردش مواد در کرم خاکی .....

(۱) برخلاف - در محل اتصال رگ‌ها به قلب، دریچه‌هایی وجود دارد که برخی از آن‌ها به سمت قلب باز می‌شوند.

(۲) همانند - مواد خروجی از قلب جاندار ممکن است وارد مایع مجاور یاخته‌های پیکر جاندار شوند.

(۳) برخلاف - رگ‌های متصل به قلب جانور در بازگشت مواد به درون قلب نقش ندارند.

(۴) همانند - بخش حجیم‌شده‌ای از یک نوع رگ به‌عنوان قلب عمل می‌کند.

فیزیک

۴۶- مساحت یک آپارتمان ۶۰ یارد مربع است. مساحت این آپارتمان برحسب اینچ مربع کدام است؟

(یک یارد = ۳ فوت و یک فوت = ۱۲ اینچ)

۴۰۵۶۰ (۱) ۴۷۰۴۰ (۲) ۶۱۴۴۰ (۳) ۷۷۷۶۰ (۴)

۴۷- طول جسمی را به وسیله خط‌کشی که برحسب میلی‌متر مدرج شده است، اندازه گرفته‌ایم و اعداد به‌دست آمده

۴۰/۷ و ۳۹/۸ و ۴۰/۳ و ۴۱/۶ و ۴۵/۴ برحسب سانتی‌متر هستند. چه عددی را برحسب میلی‌متر به‌عنوان

طول جسم گزارش کنیم؟

۴۱۵ (۱) ۴۱۴ (۲) ۴۰۶ (۳) ۴۰۴ (۴)

۴۸- دو کره مشابه A و B به شعاع ظاهری یکسان $R = 5 \text{ cm}$ داریم که چگالی ماده سازنده آن‌ها به ترتیب

$\rho_B = 5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ و $\rho_A = 3 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ است. درون یکی از کره‌ها حفره‌ای قرار دارد به گونه‌ای که جرم دو کره یکسان

است. حجم حفره چند میلی‌لیتر است؟ ($\pi = 3$)

۱۰۰ (۱) ۲۰۰ (۲) ۳۰۰ (۳) ۴۰۰ (۴)

۴۹- کدام یک از موارد زیر نادرست است؟

(۱) افزایش دما باعث افزایش نیروهای بین مولکولی است.

(۲) کشش سطحی آب و صابون کمتر از کشش سطحی آب است.

(۳) اگر نیروی هم چسبی بیشتر از نیروی دگر چسبی باشد، مایع سطح جسم جامد را تر نمی کند.

(۴) یخ، نمک و فلزات همگی جامدهای بلورین هستند.

۵۰- در عمق ۴ سانتی متری مایعی فشار ۱۰۲ کیلو پاسکال و در عمق ۱۶ سانتی متری آن فشار ۱۱۴ کیلو پاسکال است.

فشار هوا چند کیلو پاسکال است؟ ($g = 10 \frac{m}{s^2}$)

- (۱) ۹۸ (۲) ۹۹ (۳) ۱۰۰ (۴) ۱۰۱

۵۱- در یک ظرف استوانه‌ای مقداری آب به جرم ۳m و مقداری روغن به جرم ۲m ریخته‌ایم و مجموع ارتفاع این دو

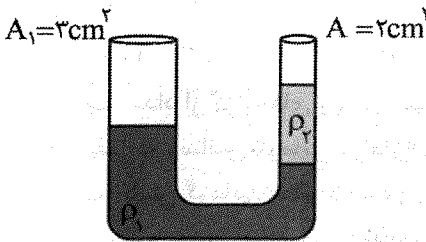
مایع ۲۲cm است. فشار ناشی از دو مایع در کف ظرف چند کیلو پاسکال است؟

($\rho = 1 \frac{g}{cm^3}$ آب و $\rho = 0.8 \frac{g}{cm^3}$ روغن)

- (۱) ۱/۸ (۲) ۲ (۳) ۲/۲ (۴) ۲/۴

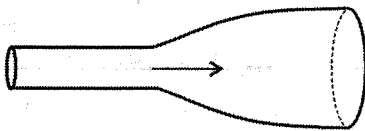
۵۲- در لوله U شکل مقابل مایع‌ها در حال تعادل هستند. چند cm^3 روغن به چگالی $\rho_3 = 0.8 \frac{g}{cm^3}$ به لوله

باریک‌تر وارد کنیم تا در لوله دیگر سطح آزاد مایع ۲cm بالاتر رود؟ ($\rho_1 = 4 \frac{g}{cm^3}$, $\rho_2 = 1 \frac{g}{cm^3}$)

- (۱) ۱۲/۵ (۲) ۲۵ (۳) ۵۰ (۴) ۶۲/۵

۵۳- در لوله زیر، آب جریانی پایا دارد. اگر تندی آب ۹۶٪ تغییر کند، نسبت قطر لوله بزرگ به قطر لوله کوچک کدام

- است؟
(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

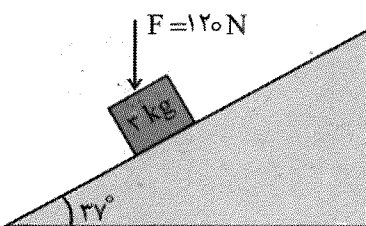
۵۴- یک شهاب سنگ به جرم ۸۴kg با تندی $5 \frac{km}{s}$ با سطح زمین برخورد می کند. انرژی جنبشی آن معادل با انرژی

آزاد شده از انفجار چند کیلوگرم TNT است؟ (از انفجار هر کیلوگرم TNT، $4.2 \times 10^6 J$ انرژی آزاد می شود).

- (۱) ۲۵۰ (۲) ۳۰۰ (۳) ۳۵۰ (۴) ۴۰۰

۵۵- در شکل زیر جسم روی سطح شیب دار ۳۰m به سمت پایین حرکت می کند. نیروی F به صورت قائم به سمت

پایین به جسم وارد می شود. کار این نیرو چند کیلووات ساعت است؟ ($\cos 37 = 0.8$)

- (۱) 8×10^{-4} (۲) 6×10^{-4} (۳) 8×10^{-3} (۴) 6×10^{-3}

۵۶- جنگنده‌ای که با تندی $400 \frac{m}{s}$ در حال پرواز در ارتفاع h است، بمبی به جرم $m = 2 \text{ kg}$ را رها می‌کند. بمب با

تندی $600 \frac{m}{s}$ به سطح زمین برخورد می‌کند. اگر در هنگام سقوط 40 kJ از انرژی مکانیکی بمب تبدیل به

انرژی درونی شود، ارتفاع h چند کیلومتر است؟

- (۱) ۶ (۲) ۱۲ (۳) ۱۶ (۴) ۲۰

۵۷- در حین سقوط جسمی در نزدیکی سطح زمین، نسبت اندازه تغییرات انرژی جنبشی به اندازه تغییرات انرژی

پتانسیل گرانشی آن در یک ارتفاع معین برابر با $\frac{2}{3}$ می‌باشد. از لحظه شروع حرکت تا این ارتفاع، نسبت کار

نیروی مقاومت هوا به کار نیروی وزن، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $-\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{3}{5}$ (۴) $-\frac{3}{5}$

۵۸- دمای اتاقی برحسب کلونین، چهار برابر دمای آن برحسب سلسیوس است. دمای اتاق را ۹ درجه سلسیوس افزایش

می‌دهیم. دمای اتاق به چند درجه فارنهایت می‌رسد؟

- (۱) ۱۶۲ (۲) ۱۸۲ (۳) ۲۱۲ (۴) ۲۳۲

۵۹- دو کره فلزی توپر A و B هم جنس هستند و شعاع کره A ، دو برابر شعاع کره B است. اگر به هر دو گرمای

یکسانی بدهیم، تغییر حجم کره A چند برابر کره B است؟

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۱ (۴) ۸

۶۰- مقداری آب 25°C را روی 100 g یخ -20°C می‌ریزیم تا نصف یخ ذوب شود. جرم آب اولیه چند گرم است؟

($C = 21 \frac{\text{J}}{\text{g}^\circ \text{C}}$ یخ و $C = 42 \frac{\text{J}}{\text{g}^\circ \text{C}}$ آب و $L_f = 336 \frac{\text{J}}{\text{g}}$ و اتلاف انرژی نداریم.)

- (۱) ۱۲۵ (۲) ۱۵۰ (۳) ۱۷۵ (۴) ۲۰۰

۶۱- چه تعداد از گزاره‌های زیر درست است؟

(الف) در رسانش گرمایی در فلزات سهم الکترون‌های آزاد بیشتر از اتم‌هاست.

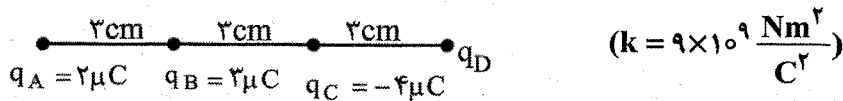
(ب) تابش گرمایی سطوح تیره و زبر و مات بیشتر از تابش گرمایی سطوح صاف و درخشان است.

(پ) گرم شدن آب درون رادیاتور نمونه‌ای از همرفت واداشته است.

(ت) ترموکوپل جزو دماسنج‌های معیار نیست.

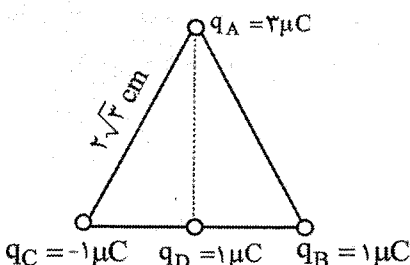
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۶۲- در شکل زیر بار q_D چند میکروکولن باشد تا برآیند نیروهای وارد بر q_A برابر 20 نیوتن باشد؟

- (۱) ۹ یا ۲۷ (۲) -۹ یا -۲۷ (۳) ۹ یا ۳ (۴) -۳ یا -۹

۶۳- در شکل زیر مثلث متساوی‌الاضلاع و نقطه D وسط ضلع BC است. نیروی وارد بر q_D چند نیوتن است؟

- (۱) $30\sqrt{2}$ (۲) $30\sqrt{3}$ (۳) $30\sqrt{5}$ (۴) ۳۰

۶۴- کدام گزینه یکای میدان الکتریکی است؟

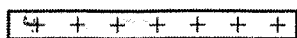
$$\frac{V}{m} \quad (2) \quad \frac{N}{C} \quad (1)$$

$$\frac{kg \cdot m}{A \cdot S^2} \quad (3)$$

(۴) هر سه گزینه درست است.

۶۵- در شکل زیر، ذره‌ای باردار به جرم ۲ میلی‌گرم و بار $4nC$ درون میدان الکتریکی یکنواختی به بزرگی

$2/5 \times 10^3 \frac{N}{C}$ از نقطه A از حال سکون روبه پایین شروع به حرکت می‌کند. تندی ذره هنگامی که به نقطه B می‌رسد، چند متر بر ثانیه است؟

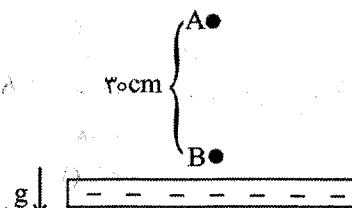
می‌رسد، چند متر بر ثانیه است؟

$$2/5 \quad (1)$$

$$25 \quad (2)$$

$$3 \quad (3)$$

$$30 \quad (4)$$

۶۶- ظرفیت خازنی $C = 6\mu F$ است. اگر بار $3\mu C$ را از صفحه مثبت آن جدا کرده و به صفحه منفی منتقل کنیم،

انرژی ذخیره شده در خازن $14/25\mu J$ کاهش می‌یابد. ولتاژ اولیه خازن چند ولت بوده است؟

$$5 \quad (4)$$

$$4 \quad (3)$$

$$3 \quad (2)$$

$$2 \quad (1)$$

۶۷- نمودار جریان عبوری از یک سیم برحسب زمان مطابق شکل است. بار خالص عبوری از مقطع سیم در مدت ۵s

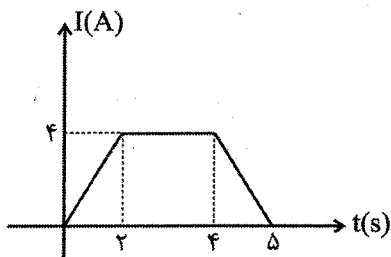
چند کولن است؟

$$14 \quad (1)$$

$$12 \quad (2)$$

$$10 \quad (3)$$

$$8 \quad (4)$$

۶۸- جرم سیم A دو برابر سیم B و چگالی آن $\frac{4}{3}$ برابر سیم B است. اگر مقاومت ویژه سیم A نصف سیم B و قطر آن

$\frac{3}{4}$ سیم B باشد، مقاومت سیم A چند برابر سیم B است؟

$$\frac{4}{27} \quad (4)$$

$$\frac{27}{4} \quad (3)$$

$$\frac{3}{2} \quad (2)$$

$$\frac{2}{3} \quad (1)$$

۶۹- مطابق شکل زیر یک باتری را یک بار به مقاومت 2Ω و یک بار به مقاومت 3Ω می‌بندیم. ولتاژی که ولت‌سنج‌های

ایده آل V_1 و V_2 نشان می‌دهند به ترتیب ۸۷ و ۹۷ را نشان می‌دهند. نیروی محرکه و مقاومت درونی باتری

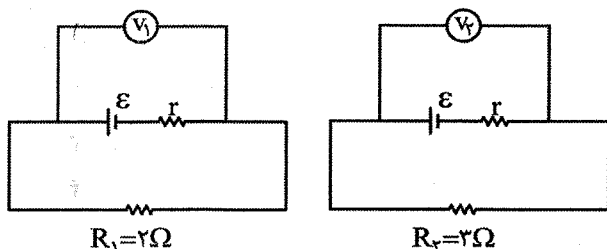
به ترتیب چند ولت و چند اهم است؟

$$1 \text{ و } 14 \quad (1)$$

$$2 \text{ و } 14 \quad (2)$$

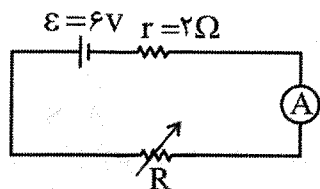
$$1 \text{ و } 12 \quad (3)$$

$$3 \text{ و } 12 \quad (4)$$

۷۰- در مدار زیر هنگامی که آمپرسنج آرمانی $1A$ را نشان می‌دهد، توان خروجی باتری P است. مقاومت رئوستا را تغییر می‌دهیم تا توان خروجی باتری دوباره برابر P شود. آمپرسنج چه عددی را نشان می‌دهد؟

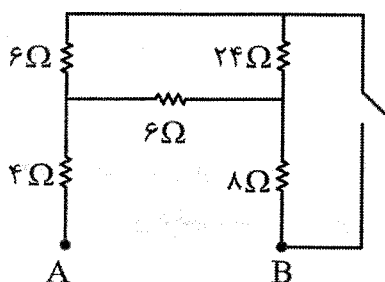

- (۱) $0.5A$
 (۲) $1.5A$
 (۳) $2A$
 (۴) $2.5A$

۷۱- در یک خانه به‌طور متوسط در هر شبانه‌روز ۵ لامپ $100W$ ، ۴ ساعت روشن است. در دی ماه قبض برق این خانه چند تومان است؟ (قیمت هر کیلووات ساعت 450 تومان است.)

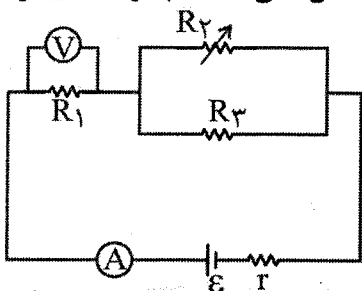
- (۱) 18000 (۲) 21000 (۳) 27000 (۴) 32000

۷۲- در مدار زیر با بستن کلید K مقاومت معادل بین دو نقطه A و B چند برابر می‌شود؟

- (۱) $\frac{8}{17}$
 (۲) $\frac{6}{15}$
 (۳) $\frac{4}{13}$
 (۴) $\frac{2}{11}$

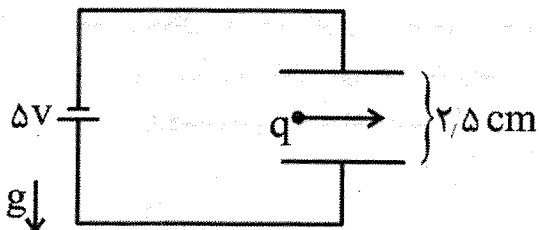
۷۳- در مدار زیر با افزایش مقاومت رئوستا عددی که ولتسنج آرمانی و آمپرسنج آرمانی نشان می‌دهند چگونه تغییر می‌کنند؟

- (۱) افزایش - کاهش
 (۲) افزایش - افزایش
 (۳) کاهش - کاهش
 (۴) کاهش - افزایش

۷۴- مطابق شکل داده‌شده بار $q < 0$ با تندی $v = 200 \frac{m}{s}$ وارد میدان الکتریکی یکنواخت بین صفحات خازن

می‌شود. برای آنکه ذره در مسیر مستقیم با تندی ثابت ادامه دهد، میدان مغناطیسی یکنواخت B را بین صفحات خازن ایجاد می‌کنیم. اگر نیروی وزن ذره باردار 4 برابر نیروی الکتریکی وارد بر ذره باردار باشد، کدام گزینه در مورد میدان مغناطیسی درست است؟

- (۱) $5 \times 10^4 G$ و برون‌سو
 (۲) $5 \times 10^4 G$ و درون‌سو
 (۳) $5 \times 10^3 G$ و درون‌سو
 (۴) $5 \times 10^3 G$ و برون‌سو

۷۵- پیچهای به مساحت $A = 20 \text{ cm}^2$ شامل 50 حلقه است. میدان مغناطیسی عمود بر سطح حلقه است و با معادله

$$B = 0.5t^2 \text{ T}$$

۱۰ (۴)

۵ (۳)

۱ (۲)

۰/۵ (۱)

شیمی

۷۶- کدام مطلب، درست است؟

(۱) از ۱۱۸ عنصر شناخته شده، تنها عنصرهایی با عدد اتمی ۱ تا ۹۲ در طبیعت یافت می شوند و ۲۶ عنصر دیگر ساختگی هستند.

(۲) همه ایزوتوپها در خواص شیمیایی مانند یکدیگر رفتار می کنند، این در حالی است که خواص فیزیکی وابسته به جرم متفاوتی دارند.

(۳) اتم عنصری که در مجموع ۲۶۶ ذره زیراتمی دارد و نسبت $\frac{A}{Z}$ آن برابر با $2/5$ است، ۱۱۴ ذره زیر اتمی خنثی دارد.

(۴) انرژی آزاد شده در واکنشهای هسته‌ای بیشتر از واکنشهای شیمیایی است و این انرژی در ستاره‌های جوان باعث متلاشی شدن عنصرهای سنگین می شود.

۷۷- چه تعداد از موارد زیر، درست است؟

• در جدول دوره‌ای عنصرها، اتم هر عنصر در مقایسه با عنصرهای هم‌دوره پیش از خود، حداقل دو ذره زیراتمی باردار، بیشتر دارد.

• در یک نمونه طبیعی اورانیم، بیش از ۹۹ درصد اتمها قابلیت استفاده به‌عنوان سوخت در راکتور اتمی را ندارند.

• جرم هر اتم کربن - ۱۲، دقیقاً دوازده برابر جرم سبک‌ترین ایزوتوپ هیدروژن است.

• گرافیت دگر شکلی از کربن است که بسیار نرم بوده و در گذشته مردم فکر می کردند از سرب تشکیل شده است.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۷۸- تتراسایکلین ($C_{22}H_{22}N_xO_y$) دارویی است که برای درمان برخی عفونت‌ها تجویز می شود. اگر جرم مولی این

مولکول ۵۶ اتمی برابر 444 g باشد، نسبت $\frac{y}{x}$ کدام است و در $13/32$ گرم از این ترکیب چه تعداد اتم نیتروژن

به کار رفته است؟ ($H = 1, C = 12, N = 14, O = 16 \text{ g.mol}^{-1}$)

۱/۴۴ × ۱۰^{۲۳} و ۸ (۲)۳/۶۱۲ × ۱۰^{۲۲} و ۴ (۱)۱/۴۴ × ۱۰^{۲۲} و ۴ (۴)۳/۶۱۲ × ۱۰^{۲۳} و ۸ (۳)

۷۹- کدام موارد زیر، درست هستند؟

(الف) اتم عنصری که دارای ۱۰ الکترون با مشخصات $I = 2$ است، به یقین ۸ الکترون با مشخصات $I = 0$ دارد.

(ب) طول موج نور نشر شده در رنگ شعله مس (II) کلرید، بیشتر از مس (I) کلرید است.

(پ) در طیف نشری خطی اتم هیدروژن در گستره مرئی، کوتاه‌ترین طول موج مربوط به بازگشت الکترون از $n = 6$

به $n = 2$ است.

(ت) شمار الکترون‌های دارای عدد کوانتومی $I = 1$ در اتم X ، سه برابر شمار الکترون‌های دارای عدد کوانتومی

$I = 2$ در اتم M است.

پ و ت (۴)

الف و پ (۳)

ب و ت (۲)

الف و ب (۱)

۸۰- با توجه به جدول زیر که اطلاعاتی درباره آرایش الکترونی فشرده اتم چند عنصر بیان می کند، چه تعداد از موارد زیر درست هستند؟

X	E	D	A	عنصر
Ar	He	Ar	Ne	ویژگی گاز نجیب به کار رفته در آرایش الکترونی فشرده
p^4	s^2	s^1	p^2	نماد بیرونی ترین زیر لایه

- عنصر A به دسته p جدول تناوبی تعلق دارد و یک نافلز محسوب می شود.
- E، نخستین عنصر یک گروه است و D می تواند نخستین عنصر یک دوره جدول تناوبی باشد.
- در کلرید عنصر A، ۴ جفت الکترون پیوندی و ۲۴ الکترون ناپیوندی وجود دارد.
- شمار الکترون های جفت نشده در آرایش الکترون - نقطه های اتم عنصرهای E و X برابر است.

۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

۸۱- چند عبارت اگر به جای خالی جمله «با جایگزین کردن ..... اتم هیدروژن در مولکول ..... با اتم کلر، ..... می شود.» گذاشته شود، مفهوم علمی درستی را در بر خواهد داشت؟

- یک - متان - گشتاور دوقطبی مولکول حاصل، بیشتر
- دو - CH_4O - شمار جفت الکترون های ناپیوندی چهار برابر
- سه - آمونیاک - شمار پیوندهای کووالانسی اتم نیتروژن کمتر
- چهار - اتن - مونومر تفلون ساخته

۱ (۴)   ۲ (۳)   ۳ (۲)   ۴ (۱)

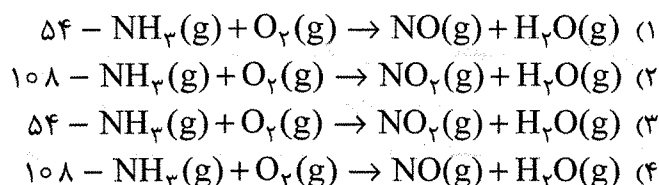
۸۲- با توجه به جدول زیر که نقطه ذوب و جوش چند گاز را نشان می دهد، حالت فیزیکی این گازها در دمای $-223^\circ C$ به کدام صورت است؟

X	E	D	A	گاز
-۱۱۳	-۲۵۹	-۲۴۹	-۲۱۹	نقطه ذوب ($^\circ C$)
-۱۰۸	-۲۵۲	-۲۴۶	-۱۸۸	نقطه جوش ($^\circ C$)

- ۱ (۱) D و E گاز - A و X مایع
 ۲ (۲) D و E گاز - A و X جامد
 ۳ (۳) D گاز - A و E مایع - X جامد
 ۴ (۴) D گاز - E مایع - A و X جامد

۸۳- در یک واکنش شیمیایی ۶۸ گرم آمونیاک با ۱۱۲ لیتر گاز اکسیژن در شرایط STP به طور کامل واکنش داده اند و از آن ها چیزی باقی نمانده است. معادله واکنش انجام شده کدام است و در این واکنش چند گرم بخار آب، تولید شده است؟

(واکنش ها موازنه نشده اند) ($H = 1, N = 14, O = 16 : g.mol^{-1}$)

۸۴- کدام مطلب، درست است؟

- (۱) پرتوهای الکترومغناطیس خورشید، تمایل چندانی به برهم‌کنش و یا انتقال انرژی با گازهای N_2 و O_2 هواکره ندارند.
 (۲) سوخت‌های سبز در ساختار خود افزون بر کربن و هیدروژن، نیتروژن هم دارند.
 (۳) اوزون مولکولی O_3 اتمی است که در استراتوسفر و تروپوسفر به ترتیب با نقش‌های زیان‌بار و مفید آن مواجه هستیم.
 (۴) فرآیند تهیه نیتریک‌اسید در صنعت، تنها شامل یک واکنش یک‌مرحله‌ای میان واکنش‌دهنده‌های گازی است.
- ۸۵- $5/4$ گرم ترکیب X_2Y_5 را در یک ظرف خالی به‌طور کامل تجزیه می‌کنیم. اگر پس از انجام کامل واکنش، حجم گازهای تولیدشده در شرایط استاندارد (STP) برابر 2800 میلی‌لیتر باشد، جرم مولی X_2Y_5 کدام است؟
 (معادله واکنش موازنه شود: $(X_2Y_5(s) \rightarrow XY_2(g) + Y_2(g))$)

(۱) ۵۴ (۲) ۲۱۶ (۳) ۱۰۸ (۴) ۷۲

۸۶- کدام موارد زیر، درست است؟

- (الف) برای شناسایی یون کلسیم موجود در آب آشامیدنی، می‌توان از محلول نمک سدیم فسفات استفاده کرد.
 (ب) نسبت شمار کاتیون به آنیون در کود شیمیایی که دو عنصر گوگرد و نیتروژن را در اختیار گیاه قرار می‌دهد، برابر $\frac{1}{3}$ است.

(پ) اگر غلظت یون سدیم در یک نمونه محلول سدیم هیدروکسید 480 ppm باشد، در 4 کیلوگرم از این محلول $5/92$ گرم یون Na^+ وجود دارد.

- (ت) در اثر افزودن مقداری نمک نترات به سرم فیزیولوژی، رسوب سفیدرنگ نقره کلرید، تشکیل می‌شود.
 (۱) الف و ت (۲) ب و پ (۳) الف و پ (۴) ب و ت

۸۷- برای تهیه 2 لیتر محلول که غلظت یون سدیم در آن برابر $0/2 \text{ mol}\cdot\text{L}^{-1}$ باشد، جرم نمک مصرف‌شده در کدام گزینه کمتر است و چند گرم از این نمک باید استفاده شود؟

($O = 16, Na = 23, P = 31, S = 32; \text{g}\cdot\text{mol}^{-1}$)

(۱) سدیم سولفات - $21/86$ (۲) سدیم فسفات - $21/86$

(۳) سدیم فسفات - $19/23$ (۴) سدیم سولفات - $19/23$

۸۸- مخلوطی به جرم 58 گرم از سولفات‌های آهن با ظرفیت‌های متداول را در 4 لیتر آب به‌طور کامل حل می‌کنیم. اگر

غلظت یون سولفات محلول برابر $0/1 \text{ mol}\cdot\text{L}^{-1}$ باشد، کاتیون‌های محلول در مجموع چند مول الکترون با مشخصات $I = 2$ دارند؟ (از تغییر حجم محلول ضمن حل شدن صرف‌نظر می‌شود.)

($O = 16, S = 32, Fe = 56; \text{g}\cdot\text{mol}^{-1}$)

(۱) $1/75$ (۲) ۳ (۳) $1/5$ (۴) ۲

۸۹- در چند مورد از انحلال‌های زیر، ماده حل‌شونده، ماهیت خود را در محلول حفظ نمی‌کند؟

- * آمونیوم کلرید در آب * استون در آب * بنزین در هگزان * ید در هگزان
 * شکر در آب * سدیم نترات در آب

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۹۰- با توجه به معادله انحلال‌پذیری سدیم نترات در آب ($S = 0/80 + 72$) کمترین دمای 45 گرم آب که بتواند $41/4$ گرم

گرم $NaNO_3$ را به‌طور کامل در خود حل کند، چند درجه سلسیوس است؟

(۱) ۲۳ (۲) ۵۲ (۳) ۳۲ (۴) ۲۵

۹۱- کدام مطلب، درست است؟

- (۱) نافلزها برخلاف فلزها، رسانایی الکتریکی و گرمایی پایینی دارند و حالت فیزیکی همه آنها در دمای اتاق، جامد یا گاز است.
 (۲) عنصر X که دارای ۸ الکترون با مشخصات $l = 1$ است، در واکنش با فلئوژن، یک ترکیب یونی با فرمول XF_4 تشکیل می‌دهد.
 (۳) نخستین عنصر گروه ۱۴ جدول تناوبی، سطحی تیره دارد که در اثر ضربه خرد می‌شود و در واکنش با سایر اتم‌ها فقط می‌تواند الکترون به اشتراک بگذارد.
 (۴) دوره سوم جدول تناوبی، شامل ۸ عنصر است که ۶ تای آنها به دسته p تعلق دارند و حالت فیزیکی ۵ عنصر آن در دما و فشار اتاق، جامد است.

۹۲- با توجه به اطلاعات جدول زیر، کدام مقایسه برای واکنش پذیری فلزها با نمادهای فرضی A, B, C و D درست است؟

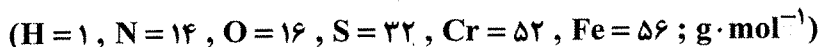
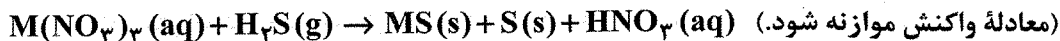
(علامت + یعنی واکنش دادن و علامت - یعنی واکنش ندادن فلز با محلول است.)

		فلز			
D	C	B	A	محلول	
-	-	-	-	ASO_4	
-	+	-	+	$B(NO_3)_2$	
-	-	-	+	CSO_4	
-	+	+	+	DNO_3	

۹۳- در واکنش ۵۹/۵ گرم نیترات فلز M با خلوص ۸۰ درصد با مقدار

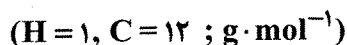
کافی گاز هیدروژن سولفید، $3/2$ گرم گوگرد تولید شده است. فلز M کدام است و در این واکنش چند گرم نیتریک اسید تولید شده است؟

۹۴- اگر بازده واکنش $Fe_2O_3(s) + CO(g) \rightarrow Fe(s) + CO_2(g)$ ، (معادله موازنه شود) ۸۰ درصد باشد، برای تهیه ۱۴ تن آهن، چند تن Fe_2O_3 ، ۴۰ درصد خالص لازم است و برای حذف CO_2 تولیدشده در این واکنش چند تن منیزیم اکسید ۷۵ درصد خالص باید مصرف شود؟

۹۵- چه تعداد از مطالب زیر، درباره هیدروکربنی با نام آیوپاک ۲، ۳- دی متیل پنتان، درست است؟

• دارای ۶ پیوند کووالانسی یگانه کربن - کربن است.

• ۸۴ درصد جرم آن را کربن تشکیل داده است.

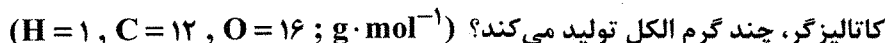
• برای سوزاندن کامل ۲ گرم از آن به $0/33$ مول گاز اکسیژن نیاز است.

• نقطه جوش و گرانیوی آن بیشتر از پنتان است.

• دارای ایزومری است که زنجیر اصلی آن یک شاخه اتیل و یک شاخه متیل دارد.

۹۶- ۳۱/۵ گرم از دومین عضو خانواده آلکن‌ها در واکنش با مقدار کافی آب در حضور سولفوریک اسید به‌عنوان

۹۷- کدام موارد زیر، درست است؟

- الف) برای بهبود کارایی استفاده از زغال سنگ می توان قبل از مصرف، به منظور حذف کربن، آن را شست و شو داد.
 ب) سوخت هواپیما به طور عمده از نفت سفید که شامل آلکان‌هایی با ۱۰ تا ۱۵ اتم هیدروژن است، تهیه می شود.
 پ) اتم‌های کربن می توانند با یکدیگر به شیوه‌های گوناگون متصل شوند، و دگرشکل‌های متفاوتی ایجاد کنند که یکی از آن‌ها الماس است.
 ت) از واکنش سومین عضو خانواده آلکین‌ها با مقدار کافی گاز هیدروژن در حضور کاتالیزگر نیکل، چهارمین عضو خانواده آلکان‌ها تهیه می شود.

(۴) پ و ت

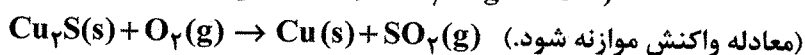
(۳) الف و ب

(۲) ب و ت

(۱) الف و پ

۹۸- اگر دمای مس تولید شده از واکنش ۴۰ گرم مس (I) سولفید با مقدار اضافی گاز اکسیژن، با جذب ۴۸۰ ژول گرما، از ۱۲۶°C به ۱۷۶°C برسد، بازده درصدی واکنش کدام است؟

$$(Cu = 64, S = 32 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}, c = 0.2 \text{ J} \cdot \text{g}^{-1} \cdot \text{°C}^{-1})$$

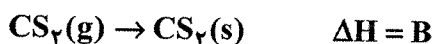
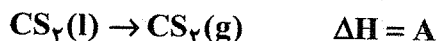
۸۰ (۴)

۸۵ (۳)

۷۰ (۲)

۷۵ (۱)

۹۹- با توجه به معادله‌های ترموشیمیایی زیر، A و B به ترتیب از راست به چپ، کدام مقادیر می توانند باشند؟

۲۵/۸، -۲۷/۲ (۴)

-۳۱/۶، ۲۷/۲ (۳)

۳۱/۶، -۲۷/۲ (۲)

-۲۵/۸، ۲۷/۲ (۱)

۱۰۰- واکنش $(NH_4)_2Cr_2O_7(s) \rightarrow Cr_2O_3(s) + N_2(g) + 4H_2O(g)$ در یک ظرف در باز در حال انجام است. اگر در اثر کاهش ۲/۵ گرم از جرم محتویات درون ظرف ۶۲/۵ kJ گرما آزاد شود، ΔH واکنش انجام شده درون

ظرف بر حسب کیلوژول بر مول کدام است؟ ($H = 1, N = 14, O = 16; \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

-۲۵۰۰ (۴)

-۱۲۵۰ (۳)

-۱۵۰۰ (۲)

-۲۰۰۰ (۱)

۱۰۱- اگر برای تبدیل یک مول از گازهای متان و اتان به اتم‌های سازنده آن‌ها در حالت گازی به ترتیب به ۱۶۵۰ kJ و

۲۷۰۰ kJ گرما لازم باشد، آنتالپی پیوند C-C در اتان بر حسب کیلوژول بر مول، کدام است؟

$$(H = 1, C = 12; \text{g} \cdot \text{mol}^{-1})$$

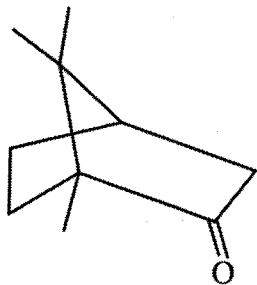
۲۵۳ (۴)

۲۳۵ (۳)

۲۲۵ (۲)

۲۵۲ (۱)

۱۰۲- کافور، ماده‌ای مومی شکل و سفید است که از درخت کافور در تایوان استخراج می شود. با توجه به مدل پیوند - خط این

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

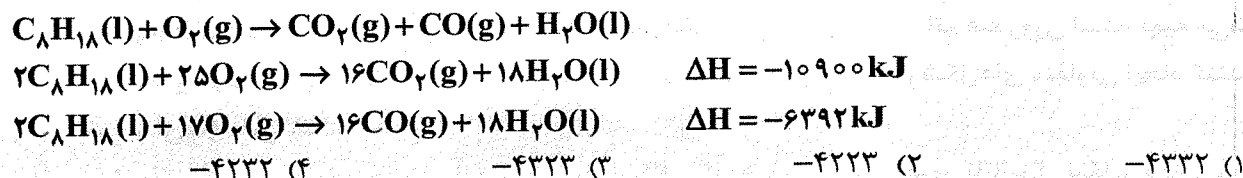
۴ (۱)

مولکول چند مورد از مطالب زیر، درست است؟

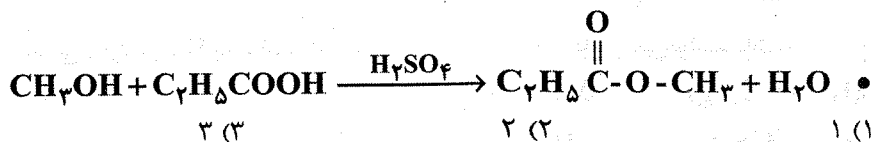
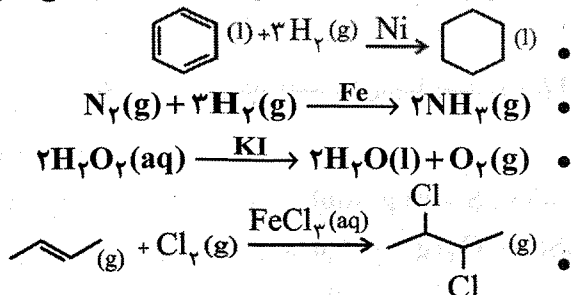
- گروه عاملی آن در ادویه میخک هم وجود دارد.
- انحلال پذیری آن در هگزان، بیشتر از آب است.
- دارای ۲۹ پیوند کووالانسی است.
- یک ترکیب سیرنشده است و توانایی بی‌رنگ کردن برم مایع را دارد.
- ۳ اتم کربن در آن فاقد اتم هیدروژن است.

۱۰۳- اگر در واکنش سوختن ناقص بنزین (C_8H_{18}) ضریب استوکیومتری کربن دی‌اکسید و کربن مونواکسید برابر باشد، ΔH واکنش سوختن ناقص یک مول بنزین بر حسب کیلوژول کدام است؟

۱۰۴- کاتالیزگر چه تعداد از واکنش‌های زیر، به درستی بیان شده است؟

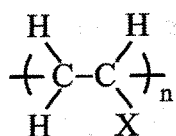

۱۰۵- واکنش $\text{NO}_2(g) + \text{H}_2(g) \rightarrow \text{NH}_3(g) + \text{H}_2\text{O}(g)$ (معادله واکنش موازنه شود). در یک ظرف در بسته با

حجم معین در حال انجام است و سرعت متوسط واکنش در ۵۰ ثانیه نخست برابر $3 \times 10^{-2} \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$ است. اگر در این مدت ۳/۶ g بخار آب تولید شده باشد و ۰/۳ g هیدروژن در ظرف باقی مانده باشد، حجم ظرف واکنش بر حسب لیتر و جرم H_2 اولیه بر حسب گرم، کدام است؟

۲، ۰، ۲ (۲)
۱، ۰، ۲ (۳)
۰، ۱، ۰، ۲ (۴)

۱۰۶- با توجه به ساختار کلی پلیمر زیر، چه تعداد از عبارات‌های زیر برای تکمیل جمله «اگر در این پلیمر به جای X،

..... قرار گیرد، پلیمری ..... ساخته می‌شود.» مناسب است.

- اتم کلر - به نام پلی وینیل کلرید
- حلقه بنزن - با شمار اتم‌های هیدروژن و کربن برابر
- گروه متیل - برای تهیه پلاستیک سرنگ
- گروه سیانید - با ساختار واحد تکرار شونده $\left(\text{CH}_2-\text{CH}(\text{CN}) \right)_n$

۱ (۴)
۲ (۳)
۳ (۲)
۴ (۱)

۱۰۷- درستی یا نادرستی عبارات‌های زیر، به ترتیب به کدام صورت است؟

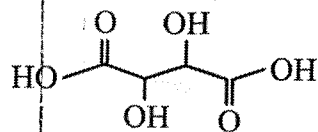
(الف) جرم مولی سنگین‌ترین الکل سیرشده یک عاملی که به هر نسبت در آب حل می‌شود، برابر ۶۰ گرم است.
 (ب) شمار اتم‌های هیدروژن پرکاربردترین اسید آلی در زندگی روزانه از شمار اتم‌های هیدروژن بنزوئیک اسید، ۴ واحد کمتر است.

(پ) مولکول‌های اتیل اتانوات و ۱- بوتانول در شمار گروه‌های CH_3 تفاوت و در شمار پیوندهای کووالانسی، تشابه دارند.
 (ت) همه الکل‌ها قادر به تشکیل پیوند هیدروژنی با آب هستند و نسبت به آلکان هم کربن خود، نقطه جوش بالاتری دارند.

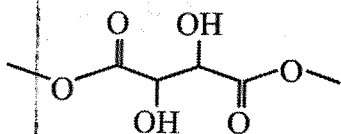
(۱) درست - نادرست - درست - نادرست
(۲) نادرست - درست - درست - نادرست

(۳) درست - نادرست - درست - نادرست
(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۱۰۸- تارتاریک اسید یک اسید آلی است که در میوه‌های موز، انگور و تمرهندی یافت می‌شود. این اسید نخستین بار توسط جابر ابن حیان کشف شد. با توجه به ساختار این اسید کدام مطلب نادرست است؟ ($H = 1, C = 12, O = 16 : g.mol^{-1}$)

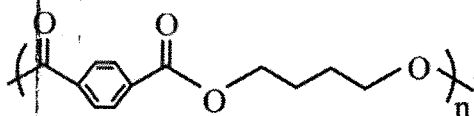

- (۱) دارای دو گروه عاملی کربوکسیل و دو گروه عاملی هیدروکسیل است و توانایی واکنش با اسیدها و الکل‌ها را دارد.
- (۲) شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی آن با شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی مونومر تفلون برابر است.
- (۳) فرمول ساختاری فرآورده واکنش آن با ۲ مول متانول به صورت زیر است.

(۴) تفاوت جرم مولی آن با نفتالن، با جرم مولی نخستین عضو خانواده آلکین‌ها برابر است.

۱۰۹- کیبورد کامپیوتر از پلاستیکی به نام پلی‌بوتیلن ترفتالات ساخته شده است. با توجه به ساختار این پلیمر کدام مطلب، درست است؟

- (۱) برای سوزاندن کامل یک مول دی‌الکل سازنده آن به ۵ مول گاز اکسیژن، نیاز است.
- (۲) مجموع شمار اتم‌ها در واحد تکرارشونده این پلیمر دو برابر مجموع شمار اتم‌ها در معروف‌ترین ترکیب آروماتیک است.
- (۳) دی‌اسید سازنده آن ۵ پیوند یگانه C-C دارد و فرمول مولکولی آن $C_8H_6O_4$ است.
- (۴) از واکنش دی‌اسید سازنده آن با ۲ مول متانول، ترکیبی با فرمول $C_{10}H_8O_4$ با یک گروه عاملی استری تشکیل می‌شود.

۱۱۰- چه تعداد از موارد زیر، درست است؟

- در واکنش تهیه پلیمرهایی مانند سلولز، نشاسته و کولار، مونومرها با از دست دادن مولکول آب به یکدیگر متصل می‌شوند.
- در شرایط یکسان زمان ماندگاری پلی‌لاکتیک اسید در طبیعت بیشتر از پلی‌پروپین است.
- تفلون و نایلون، جزو درشت‌مولکول‌های ساختگی هستند، اما سلولز و انسولین، درشت‌مولکول‌های طبیعی محسوب می‌شوند.
- در شرایط یکسان، تفاوت انحلال‌پذیری C_4H_9OH با $C_5H_{11}OH$ در آب، بیشتر از تفاوت انحلال‌پذیری $C_7H_{15}OH$ با $C_6H_{13}OH$ است.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

ریاضی

۱۱۱- A و B دو مجموعه نامتناهی باشند، چند مورد از گزاره‌های زیر همواره درست هستند؟

(الف) A - B نامتناهی است.

(ب) $A \cap B$ متناهی است.

(پ) $A \cup B$ نامتناهی است.

(ت) A' متناهی است.

(ث) $(A - B)'$ متناهی است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۱۲- چند دنباله حسابی با اعضای طبیعی و بیشترین تعداد عضو نابیشتر از ۳۱ که جمله اول آن‌ها یک باشد، وجود دارد؟

- ۱۳ (۱) ۱۴ (۲) ۱۵ (۳) ۱۶ (۴)

۱۱۳- رأس‌های هشت‌ضلعی منتظم روی دایره قرار دارند. مساحت هشت‌ضلعی چند برابر مساحت دایره است؟

- $\frac{2\sqrt{2}}{\pi}$ (۱) $\frac{\sqrt{2}}{\pi}$ (۲) $\frac{2}{\pi}$ (۳) $\frac{3}{\pi}$ (۴)

۱۱۴- حاصل $\sqrt{\frac{\sqrt{5}-2}{\sqrt{5}+2}} + \sqrt{\frac{\sqrt{5}+2}{\sqrt{5}-2}} + 6$ کدام است؟

- $\sqrt{5}+1$ (۱) $\sqrt{5}-1$ (۲) $\sqrt{5}+\sqrt{2}$ (۳) $\sqrt{5}-\sqrt{2}$ (۴)

۱۱۵- اگر بزرگ‌ترین مجموعه جواب نامعادله $\frac{1}{x^2-x+2} + \frac{2}{x^2+x+2} \leq \frac{1}{x}$ به صورت $(a, b] \cup [c, +\infty)$ باشد، حاصل $a+b+c$ کدام است؟

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۱۶- مجموعه جواب نامعادله $|\frac{3x-1}{bx+2}| < 1$ به صورت $(a, +\infty)$ است، حاصل $a+b$ کدام است؟

- $\frac{17}{6}$ (۱) $-\frac{17}{6}$ (۲) $-\frac{11}{3}$ (۳) $-\frac{11}{4}$ (۴)

۱۱۷- اگر $f = \{(x, y) \mid x, y \in \mathbb{Z}, |x| + |y| = 2\}$ ، آنگاه f با حذف حداقل چند تا از زوج‌های مرتب، تابع می‌شود؟

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۱۸- برد تابع $f(x) = |x + \frac{1}{x}|$ با دامنه A به صورت $\{1, 2, 3\}$ است. چند حالت برای A وجود دارد؟

- ۲۷ (۱) ۹ (۲) ۸ (۳) ۶ (۴)

۱۱۹- به چند صورت می‌توان ۶ کتاب متمایز رشته تجربی و ۷ کتاب متمایز رشته ریاضی را در یک قفسه چید به طوری که کتاب اول و آخر از یک رشته باشند؟

- $3 \times 12!$ (۱) $\frac{13!}{2}$ (۲) $6 \times 12!$ (۳) $6! \times 7!$ (۴)

۱۲۰- با حروف کلمه SANJESH می‌توان a کلمه ساخت که دو حرف S کنار یکدیگر نیستند و می‌توان b کلمه ساخت که A زودتر از N آمده باشد. حاصل $\frac{a}{b}$ کدام است؟

- ۲ (۱) $\frac{3}{4}$ (۲) $\frac{5}{4}$ (۳) $\frac{10}{7}$ (۴)

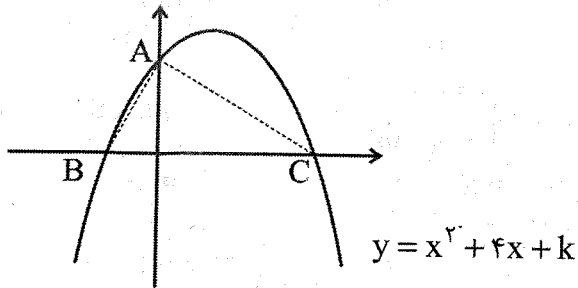
۱۲۱- در کیسه‌ای ۴ مهره آبی، ۵ مهره زرد و ۶ مهره قرمز وجود دارد. اگر ۳ مهره به تصادف از این کیسه برداریم، با کدام احتمال حداقل از یک رنگ بیش از یک مهره برداشته‌ایم؟

- $\frac{32}{273}$ (۱) $\frac{67}{91}$ (۲) $\frac{11}{91}$ (۳) $\frac{67}{546}$ (۴)

۱۲۲- دو ضلع از مربعی بر روی خط‌های متعامد $3x + 4y + 1 = 0$ و $4x - 3y - 7 = 0$ قرار دارند. معادله قطر مربع کدام می‌تواند باشد؟

- $2x - 13y - 15 = 0$ (۱) $x - 7y - 8 = 0$ (۲) $13x + 2y - 11 = 0$ (۳) $15x + 2y - 13 = 0$ (۴)

۱۲۳- به ازای کدام مقدار k ، مثلث ABC به شکل زیر در رأس A قائمه است؟

۱ (۱)

۳/۲ (۲)

۲ (۳)

۵/۲ (۴)

۱۲۴- معادله $\frac{x^2 + 3x + 3}{x^2 - x - 6} - \frac{x}{x+2} = \frac{k}{x-3}$ جواب حقیقی ندارد. مجموع مقادیر ممکن برای k کدام است؟

۲۱/۵ (۴)

۵۱/۵ (۳)

۱۷/۵ (۲)

۱۱/۵ (۱)

۱۲۵- مجموعه جواب معادله $\sqrt{x+6} + 4\sqrt{x+2} + \sqrt{x+3} - 2\sqrt{x+2} = 3$ شامل چند عضو صحیح است؟

۴ (۴) بیشتر

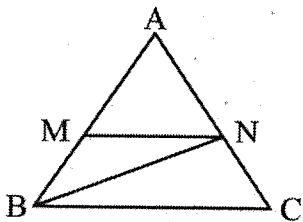
۴ (۳)

۱ (۲)

۲ (۱)

۱۲۶- در شکل مقابل MN با BC موازی و از M خطی به موازات BN رسم کرده تا AC را در P قطع کند. اگر مساحت

مثلث MNP ، برابر $\frac{9}{49}$ مساحت مثلث BNC باشد، مساحت مثلث BMN چند برابر مساحت مثلث AMP است؟

۶۳/۸ (۲)

۴۵/۴ (۱)

۲۸/۹ (۴)

۲۷/۸ (۳)

۱۲۷- در مثلث ABC نقطه D ضلع BC را به نسبت ۱ به ۳ تقسیم می‌کند. اگر از رأس B خطی رسم کنیم که AD را

در نقطه O و AC را در نقطه E قطع کند و نقطه O خط AD را به نسبت ۱ به ۴ تقسیم کند، حاصل $\frac{OE}{BE}$ کدام است؟

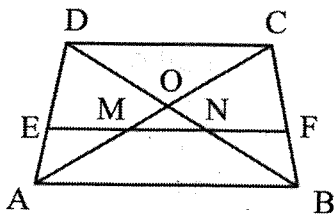
۱/۲۴ (۴)

۱/۲۰ (۳)

۱/۱۶ (۲)

۱/۱۲ (۱)

۱۲۸- در دوزنقه $ABCD$ مطابق شکل اندازه قاعده ۶ و ۱۰ است. اگر $\frac{CF}{BF} = \frac{DE}{AE} = \frac{4}{3}$ باشد، آنگاه نسبت $\frac{S_{MON}}{S_{OCD}}$

۱۲۱/۷۸۴ (۲)

۱۲۱/۴۴۱ (۱)

۹/۱۹۶۳ (۴)

۹/۴۹ (۳)

۱۲۹- اگر $\frac{\cos 28^\circ - \sin 55^\circ}{\cos 37^\circ + 2 \cos 44^\circ} = \frac{1}{26}$ باشد، $[\cot 10^\circ]$ چقدر است؟

۷ (۴)

۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

۱۳۰- در مورد زاویه $\theta = 4^\circ$ کدام درست است؟

 $\cos \theta < \cos 3^\circ$ (۴) $\sin 5^\circ > \sin \theta$ (۳) $\tan \theta > \cot \theta$ (۲) $\sin \theta > \cos \theta$ (۱)

۱۳۱- اگر توابع $f(x) = \sqrt{ax^2 + 8x + c + d}$ و $g(x) = \{(2, 1)\}$ مساوی باشند، مقدار $d - c - a$ کدام است؟

- ۱۰ (۱) ۱۱ (۲) ۱۲ (۳) ۱۳ (۴)

۱۳۲- تابع با ضابطه $f(x) = \begin{cases} -2x + 1, & x < 2 \\ -|x - m|, & x \geq 2 \end{cases}$ یک به یک است. حدود m کدام است؟

- ∅ (۴) $1 \leq m < 2$ (۳) $m \leq -1$ (۲) $m > 2$ (۱)

۱۳۳- وارون تابع $f(x) = \frac{x^2 - 3x + 2}{x - 1}$ به صورت $g(x) = \frac{x^2 + ax + b}{x + c}$ است. $a + b + c$ کدام است؟

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۶ (۴)

۱۳۴- معادله $x^4 + 4x^2(\log x)^2 = (\log x)^4$ چند جواب حقیقی دارد؟

- صفر (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۱۳۵- در تابع $f(x) = \log_2 x$ طول‌های $1, x_2, x_3, \dots$ را به گونه‌ای انتخاب می‌کنیم که $f(1), f(x_2), f(x_3), \dots$ تشکیل دنباله حسابی غیر ثابت بدهند. شیب خط گذرنده از نقطه‌های به طول x_2 و x_3 بر روی منحنی نصف شیب خط گذرنده از نقاط x_2 و x_3 بر روی منحنی باشد. قدرنسبت دنباله حسابی کدام است؟

- $\log_2^2$ (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) $\log_2^3$ (۴)

۱۳۶- حاصل $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{2^x + 2^{3-x} - 6}{\sqrt{2-x} - 2^{1-x}}$ کدام است؟

- ۲ (۱) ۴ (۲) ۸ (۳) صفر (۴)

۱۳۷- به ازای چند مقدار طبیعی برای a ، تابع $f(x) = \frac{\sqrt{ax^2 - 4x + a}}{a \cos x + 5}$ روی $\mathbb{R}$ پیوسته است؟

- بی‌شمار (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۸- یک خانواده با دو پسر و یک دختر دور یک میز نشسته‌اند. با کدام احتمال، دو پسر کنار یکدیگر نیستند؟

- $\frac{2}{3}$ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴)

۱۳۹- اگر $\frac{P(B-A)}{2} = \frac{P(A \cup B)}{4} = 0.1$ باشد، آنگاه $P(A|B)$ کدام است؟

- $\frac{1}{2}$ (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴)

۱۴۰- میانگین و ضریب تغییرات قطر تعدادی دایره به ترتیب 30 و 0.3 است. میانگین مساحت‌های این دایره‌ها چند

برابر $\frac{\pi}{2}$ است؟

- 450π (۱) ۹۸۹ (۲)

- 989π (۳) $\frac{981}{2}$ (۴)

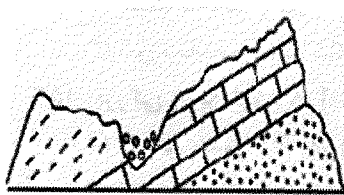
۱۴۱- کدام گزینه در رابطه با بطلمیوس درست است؟

- (۱) زحل دورترین سیاره‌ای است که به دور زمین در حال گردش است.
- (۲) زهره دومین جرم آسمانی است که به دور زمین در حال حرکت می‌باشد.
- (۳) مدار گردش خورشید بین مدار گردش عطارد و زهره قرار دارد.
- (۴) نزدیک‌ترین سیاره به زمین ماه می‌باشد.

۱۴۲- بیشترین اختلاف مدت زمان شبانه‌روز در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- (۱) مدار صفر درجه
- (۲) مدار استوا تا $۲۳/۵$ درجه شمالی
- (۳) صفر درجه تا رأس‌الجدی
- (۴) رأس‌السرطان تا $۶۶/۵$ درجه شمالی

۱۴۳- مطابق شکل زیر در کدام دوره زمانی زمین‌شناسی، بیشترین شدت هوازدگی اتفاق افتاده است؟

- (۱) تریاس
- (۲) کربنیفر
- (۳) دوینین
- (۴) زوراسیک

۱۴۴- کدام گزینه در رابطه با چرخه ویلسون به نادرستی بیان شده است؟

- (۱) مرحله بازشدگی به دلیل جریان‌های همرفتی سست‌کره به صورت واگرا و با فشار روبه بالا همراه است.
- (۲) ایجاد پشته‌های اقیانوسی و تشکیل پوسته جدید در مرحله‌ای انجام شده است که با گسترش بستر اقیانوس همراه است.
- (۳) در کف دریای سرخ می‌توان پشته‌های میان اقیانوسی را همزمان با خروج ماگما مشاهده کرد.
- (۴) ایجاد رشته‌کوه هیمالیا در مرحله بسته شدن رخ داده است که همراه با ایجاد جزایر قوسی بوده است.

۱۴۵- عامل مؤثر برای بزرگ شدن بلورهای جواهر زمرد در پگماتیت‌ها کدام است؟

- (۱) کم بودن سرعت تبلور
- (۲) فقدان آب و CO_2
- (۳) حضور فلزات سبک
- (۴) شیب زمین گرمایی

۱۴۶- در رابطه با درصد وزنی کانی‌های سازنده پوسته زمین کدام مورد درست است؟

- (۱) درصد وزنی پلاژیوکلاز کمتر از پیروکسن‌ها می‌باشد.
- (۲) بیشترین درصد وزنی مربوط به فلدسپارهای پتاسیم است.
- (۳) درصد وزنی کانی‌های رسی با میکاهای سفید و سیاه برابر است.
- (۴) درصد وزنی مجموع غیرسیلیکات‌ها از درصد وزنی کوارتز بیشتر است.

۱۴۷- کدام‌یک از گزینه‌های زیر ضمن اکتشاف معدن نسبت به سایرین مقدم‌تر است؟

- (۱) استفاده از روش‌های ژئوفیزیکی برای شناسایی ذخایر
- (۲) نمونه‌برداری از چاه‌های عمیق اکتشافی
- (۳) تحلیل داده توسط نرم‌افزار و تعیین عیار میانگین
- (۴) بررسی میکروسکوپی شناسایی کانی‌ها

۱۴۸- تمام عوامل زیر باعث افزایش رواناب می‌شوند؛ به جز:

- (۱) کم بودن شیب زمین
- (۲) کاهش مقدار پوشش گیاهی
- (۳) شدت بارش زیاد
- (۴) ریزدانه بودن خاک در منطقه

۱۴۹- کدام گزینه در رابطه با نیم‌رخ قنات قصبه در استان خراسان رضوی درست است؟

- (۱) پایین‌ترین نقطه در اولین میله چاه حفرشده، هم‌سطح با مظهر قنات می‌باشد.
- (۲) تعداد میله چاه در این قنات ۳۰۰ حلقه می‌باشد.
- (۳) جریان آب‌های سطحی در کانال قنات قابل رویت است.
- (۴) دورترین چاه از مظهر قنات همان مادر چاه است که در آبخوان قرار دارد.

۱۵۰- فرآیند میخ‌کوبی به چه هدفی انجام می‌گیرد؟

- (۱) پایدار سازی حرکات دامنه‌ها
- (۲) زهکشی آب از اطراف یک تونل
- (۳) جلوگیری از حرکت گسل‌ها
- (۴) جلوگیری از فرونشست زمین

۱۵۱- در جاده‌های بین‌شهری، بخشی از جاده که روی مواد پرکننده قرار می‌گیرد، از ..... تشکیل شده است.

- (۱) سنگ شکسته و قیر
- (۲) مخلوط رس و ماسه
- (۳) شن، ماسه و سنگ شکسته
- (۴) شن، ماسه و قیر

۱۵۲- بزرگی زمین لرزه $\frac{4}{8}$ ریشتری به $\frac{5}{8}$ ریشتر تغییر کرده، مقدار انرژی آزادشده چه تغییری خواهد داشت؟

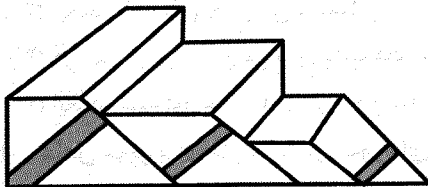
- (۱) افزایش حدود ۳۱ برابری
- (۲) افزایش ۱۰۰ برابری
- (۳) کاهش به $\frac{5}{3}$ مقدار اولیه
- (۴) بدون تغییر

۱۵۳- وجود رگه‌های کانی‌های سولفیدی در یک منطقه می‌تواند منجر به فزونی کدام عناصر در بدن افراد شود؟

- (۱) کادمیم، سلنیم، روی
- (۲) جیوه، آرسنیک، ید
- (۳) سلنیم، سرب، فلوتور
- (۴) ید، کادمیم، جیوه

۱۵۴- شکل روبه رو حاصل کدام تنش است؟

- (۱) تنش برشی
- (۲) تنش کششی
- (۳) تنش کششی، سپس برشی
- (۴) تنش فشاری، سپس کششی

۱۵۵- در جنوب غربی ایران، کدام گسل اصلی قرار گرفته است؟

- (۱) گسل کازرون
- (۲) گسل کپه‌داغ
- (۳) گسل نصرت‌آباد
- (۴) گسل ارس

@sanjsheducationgroup

@sanjshserv

کانال‌های ارتباطی:

آزمون ۱۱ از ۱۴

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - جامع نوبت اول (۱۴۰۳/۰۱/۳۱)

علوم تجربی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

 @sanjesheducationgroup

 @sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

ویژه پایه دوازدهم

زیست‌شناسی

۱. گزینه ۲ درست است.

قلب ملخ در محل اتصال به رگ‌ها، دریچه دارد؛ همچنین قلب منافذ دریچه‌داری دارد که دریچه آن‌ها در هنگام انقباض قلب بسته هستند و مانع از خروج همولنف از این اندام می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گوارش غذا در ملخ در صفحات آرواره‌مانند قبل از دهان آغاز می‌شود نه در دهان.

(۳) یاخته‌های جاندار ممکن است با بیش از یک انشعاب بن‌بست ارتباط داشته باشند و تبادل گازهای تنفسی را به آن‌ها انجام دهند.

(۴) در میان گره‌های عصبی طناب عصبی جاندار، دو رشته عصبی وجود دارد.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۳۱، ۴۵، ۶۵ و ۶۶) (زیست‌شناسی ۲، ص ۱۸)

۲. گزینه ۲ درست است.

لنفوسیت‌های T در شرایط مختلف می‌توانند هر دو نوع اینترفرون را ترشح کنند. اینترفرون نوع یک در از بین بردن یاخته‌های سرطانی فاقد نقش است و تنها اینترفرون نوع دو در از بین بردن یاخته‌های سرطانی مؤثر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر دو نوع اینترفرون نوعی پیک شیمیایی محسوب می‌شوند و در خون ممکن است مشاهده شوند.

(۳) هر دو نوع اینترفرون نوعی پروتئین ترشحی بوده و توسط رناتن‌های سطح شبکه آندوپلاسمی زبر تولید می‌شوند و هر دو می‌توانند بر یاخته‌های سالم تأثیرگذار باشند. اینترفرون نوع ۱، یاخته‌های سالم را در برابر ویروس مقاوم می‌کند و اینترفرون نوع ۲، ماکروفاژها را فعال می‌نماید.

(۴) دقت کنید اینترفرون نوع دو باعث فعال شدن ماکروفاژها می‌شود. اینترفرون نوع یک نیز می‌تواند باعث مقاوم شدن ماکروفاژهای سالم در برابر ویروس‌ها شود. پس در سطح ماکروفاژ برای هر دو نوع اینترفرون گیرنده مشاهده می‌شود. دقت کنید بسته به محل ترشح این اینترفرون‌ها، ممکن است در خارج خون مشاهده شوند.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۵۴، ۶۹ و ۷۰)

۳. گزینه ۳ درست است.

منظور صورت سؤال کیسه‌های حبابکی است. با توجه به شکل مقابل، یاخته‌های نوع ۲ نمی‌توانند در تماس مستقیم با یاخته‌های مشابه خود باشند. این یاخته‌ها در سطح غشای خود دارای زوائد غشایی هستند.

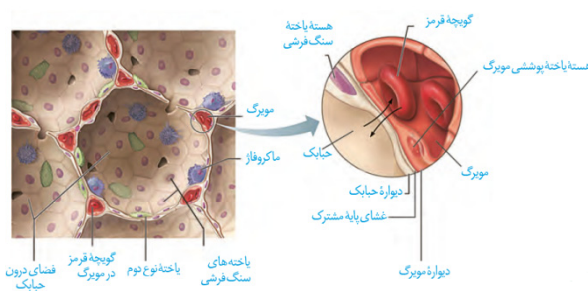
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با توجه به شکل مقابل، هسته یاخته‌های سنگفرشی دیواره حبابک نسبت به یاخته‌های دیواره مویزگ، اندازه بزرگ‌تری دارد.

(۲) با توجه به شکل، مویزگ‌ها می‌توانند با بیش از یک حبابک در ارتباط باشند و در نتیجه ممکن است با یاخته‌های دیواره بیش از یک حبابک غشای پایه مشترک داشته باشند.

(۴) با توجه به شکل مقابل، یاخته‌ها نوع اول دیواره در تشکیل منافذ عبوردهنده هوا دخالت دارند و اندازه این یاخته‌ها نسبت به یاخته‌های نوع ۲ بزرگ‌تر است.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۳۸)

۴. گزینه ۲ درست است.

موارد (ب) و (ت) به درستی بیان شده‌اند. منظور بافت چربی محافظت کننده از کلیه است.

بررسی همه موارد:

(الف) تحلیل بیش از حد چربی اطراف کلیه می‌تواند منجر به افتادگی کلیه و بسته شدن میزنای شود. در این حالت احتمال نارسایی کلیه افزایش می‌یابد.

(ب) لیپیدهای جذب شده در روده باریک وارد مویرگ لنفی درون هر پرز می‌شود و از طریق رگ‌های لنفی روده، از اندام خارج می‌شود. این لیپیدها با تجمع در بافت چربی، باعث افزایش مقدار این بافت شده و در نتیجه این بافت بهتر می‌تواند از کلیه در برابر ضربه محافظت کند و همچنین به تثبیت موقعیت قرارگیری کلیه نیز کمک می‌کند.

(پ) در اثر تجمع مولکول‌های لیپیدی در یاخته‌های بافت چربی این یاخته بزرگ شده و مانع از افتادگی کلیه و در نتیجه تاخوردگی میزنای می‌شوند. اما توجه داشته باشید که این بزرگ شدن به معنای رشد نیست. رشد به افزایش برگشتناپذیر تعداد یا ابعاد یاخته‌ها گفته می‌شود.

(ت) هسته یاخته‌های چربی در مجاورت غشا قرار دارد و در این یاخته‌ها تری‌گلیسیرید (چربی) ذخیره می‌شود.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۷، ۱۵، ۱۶، ۲۵، ۲۶ و ۷۰)

۵. گزینه ۲ درست است.

موارد (الف) و (ت) برای تکمیل عبارت مناسب‌اند.

بررسی همه موارد:

(الف) آمیلاز پروتئینی است که در ترشحات غدد بزاقی وجود دارد. آمیلاز تولید شده در مهندسی پروتئین نسبت به آمیلاز طبیعی مقاومت گرمایی بیشتری دارد.

(ب) اینترفرون جزء پروتئین‌های خط دوم ایمنی است. پروتئین تولید شده در مهندسی ژنتیک (نه مهندسی پروتئین!) پیوند-های پپتیدی نادرست دارد و به دلیل تغییر شکل مولکول، سطح فعالیت آن بسیار پایین است.

(پ) پلاسمین لخته‌های نابه‌جا (شامل پلاکت و فیبرین) را در بدن تجزیه می‌کند. پلاسمین تولید شده در مهندسی پروتئین یک آمینواسید متفاوت با پلاسمین طبیعی دارد. (نه آمینواسیدها!)

(ت) اینترفرون در بدن فعالیت ضد ویروسی دارد. اینترفرون تولید شده در مهندسی پروتئین، پایداری بیشتری نسبت به پروتئین تولید شده در مهندسی ژنتیک دارد.

(زیست‌شناسی ۳، ص ۹۷ و ۹۸)

۶. گزینه ۳ درست است.

روغن‌ها نوعی از تری‌گلیسیریدها محسوب می‌شوند. تری‌گلیسیریدها تنها در گروهی از یاخته‌ها مانند یاخته‌های بافت چربی و یاخته‌های کبدی مشاهده می‌شود؛ اما فسفولیپیدها در غشای همه یاخته‌های زنده وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منظور قسمت اول، تری‌گلیسیرید است. تری‌گلیسیریدها تعداد اسید چرب بیشتری از فسفولیپیدها دارند.

(۲) کلاسترول در ساخت برخی هورمون‌ها دخالت دارد. این مولکول در غشای یاخته تعداد کمتری نسبت به فسفولیپید دارد.

(۴) تری‌گلیسیریدها (واجد سه اسید چرب) نوعی لیپید محسوب می‌شوند. این مولکول‌ها همانند فسفولیپیدها دارای بخش گلیسرول هستند.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۱۰، ۱۵، ۱۶ و ۲۶)

۷. گزینه ۴ درست است.

در هنگام بلع، اپی‌گلوت به پایین و حنجره به بالا حرکت می‌کند؛ در نتیجه فاصله بین اپی‌گلوت و پرده‌های صوتی کاهش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پرده‌های صوتی در قسمت بالایی (نه پایین‌ترین بخش!) حنجره قرار دارند.

(۲) پرده‌های صوتی حاصل چین‌خوردگی مخاط دیواره حنجره (تنها یک لایه) می‌باشد. در حالی که در چین‌های حلقوی روده مخاط و زیرمخاط دیده می‌شود.

۳) پرده‌های صوتی وظیفه تولید صدا را برعهده دارند و در شکل‌دهی به صدا فاقد نقش‌اند. لب‌ها و دهان در شکل‌دهی به صدا مؤثر هستند.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۲۵ و ۳۶)

۸. گزینه ۲ درست است.

افزایش نسبت اتیلن به اکسین می‌تواند باعث ریزش برگ‌ها و در نتیجه کاهش تعداد روزنه‌های گیاه شود. اکسین تولیدشده در جوانه‌های رأسی ساقه می‌تواند منجر به تولید اتیلن در جوانه‌های جانبی شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) آبسزیک اسید مانع رویش دانه می‌شود. این هورمون گیاهی باعث بسته شدن روزنه‌های هوایی (کاهش طول یاخته‌های نگهبان روزنه) می‌شود.

۳) اتیلن منجر به رسیدن میوه‌ها می‌شود. افزایش نسبت اتیلن به اکسین باعث ریزش برگ شده و به دنبال ریزش برگ، جوانه‌ها با برگ‌های پولک‌مانندی محافظت می‌شوند.

۴) هر دو هورمون آبسزیک اسید و اتیلن در عدم رشد جوانه‌های گیاه نقش دارند. تنها هورمون آبسزیک‌اسید نقش مخالفی با هورمون جیبرلین در رشد دانه غلات دارد.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۴۱، ۱۴۳ و ۱۴۴)

۹. گزینه ۲ درست است.

مجرای لنفی راست محتویات خود را به سیاهرگ زیرترقوه‌ای راست و مجرای لنفی چپ، محتویات خود را به سیاهرگ زیرترقوه‌ای چپ وارد می‌کند. انتهای پایینی مجرای لنفی چپ نسبت به مجرای لنفی راست، پایین‌تر است و در نتیجه با بیضه‌ها فاصله کمتری دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مجرای لنفی چپ از پشت تیموس (غده درون‌ریز موجود در قفسه سینه) عبور می‌کند.

۳) پایین‌ترین اندام لنفی در حفره شکمی، آپاندیس است. مجرای لنفی چپ محتویات لنفی آپاندیس را دریافت می‌کند.

۴) طحال بالاترین اندام لنفی در حفره شکمی است و مجرای لنفی راست نسبت به مجرای لنفی چپ، با آن فاصله بیشتری دارد. (زیست‌شناسی ۱، ص ۶۰)

۱۰. گزینه ۴ درست است.

گیاه گونرا با سیانوباکتری‌ها همزیستی دارد و در این رابطه، گیاه گونرا برای سیانوباکتری‌ها بخشی از مواد مورد نیاز آن‌ها را تأمین می‌کند و در عوض سیانوباکتری‌ها نیز نیتروژن جو را تثبیت می‌کنند و در اختیار گیاه قرار می‌دهند. تثبیت نیتروژن به فرآیند تبدیل نیتروژن جو به نیتروژن قابل جذب برای گیاه گفته می‌شود.

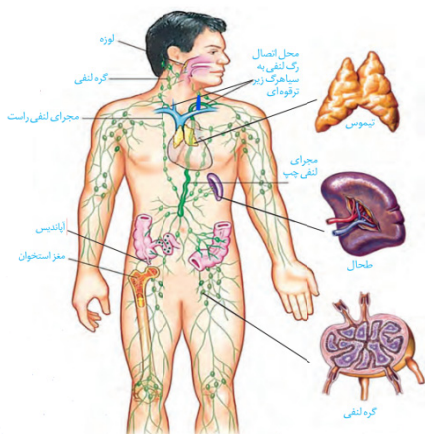
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گیاهان انگل، همه یا بخشی از مواد مورد نیاز خود را از گیاهان دیگر به دست می‌آورند. (بنابراین به دلیل وجود الزاماً در صورت سؤال این گزینه نادرست است!)

۲) برخی از گیاهان حشره‌خوار برگ‌هایی دارند که برای شکار و گوارش جانوران کوچک تغییر کرده‌اند. برخی از این برگ‌ها یاخته‌هایی با توانایی فتوسنتز نیز دارند؛ زیرا به رنگ سبز دیده می‌شوند.

۳) گیاه نخود با ریزوبیوم همزیستی دارد. ریزوبیوم‌ها تثبیت‌کننده نیتروژن هستند، اما فتوسنتز نمی‌کنند و در نتیجه تثبیت کربن هم ندارند.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۱۰۳ و ۱۰۴)

۱۱. گزینه ۴ درست است.

همه مواد برای تکمیل عبارت نامناسباند.

بررسی همه موارد:

(الف) در روش‌های اسمز، انتشار ساده و انتشار تسهیل‌شده انرژی زیستی مصرف نمی‌شود. در روش اسمز، غلظت سایر مولکول‌های موجود در محیط، در جهت جابه‌جایی آب مؤثر است.

(ب) درون‌بری و برون‌رانی مستقل از شیب غلظت انجام می‌شوند. این روش‌ها تنها مقدار فسفولیپیدهای غشای یاخته را تغییر می‌دهند. به عبارتی مقدار فسفولیپیدهای کلی موجود در یاخته ثابت می‌ماند، زیرا فسفولیپیدها بین غشای یاخته و غشای ریزکیسه جابه‌جا می‌شود.

(پ) برون‌رانی، درون‌بری و انتقال فعال می‌توانند مولکول‌ها را در خلاف شیب غلظت جابه‌جا کنند. درون‌بری و برون‌رانی بدون دخالت پروتئین غشایی صورت می‌گیرد.

(ت) طی انتقال فعال، انتشار ساده و انتشار تسهیل‌شده، مولکول‌هایی با اندازه کوچک می‌توانند جابه‌جا شوند. در طی انتقال فعال تفاوت غلظت مولکول‌ها در دو سوی غشا افزایش پیدا می‌کند.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۱۲ تا ۱۴)

۱۲. گزینه ۳ درست است.

باکتری نیترات‌ساز به ساخت نیترات می‌پردازد. این باکتری شیمیوسنتزکننده و تثبیت‌کننده کربن است و برای تولید نیترات نیازمند مصرف اکسیژن است. (چون آمونیوم اکسیژن ندارد، اما نیترات دارد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ریشه گیاه، باکتری‌های آمونیاک‌ساز و یاخته‌های تثبیت‌کننده نیتروژن، به ساخت آمونیوم می‌پردازند. دمای حلقوی متصل به غشای یاخته تنها در ارتباط با باکتری‌هاست.

(۲) آمونیوم تولیدشده توسط باکتری تثبیت‌کننده نیتروژن یا به ریشه گیاه منتقل و یا توسط باکتری نیترات‌ساز استفاده می‌شود.

(۴) ریشه گیاه با جذب آمونیوم و باکتری نیترات‌ساز با ساخت نیترات از آمونیوم، مقدار آمونیوم خاک را کاهش می‌دهند. قسمت دوم تنها در ارتباط با باکتری نیترات‌ساز صادق است.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۹۹ و ۱۰۳)

۱۳. گزینه ۲ درست است.

منظور صورت سؤال یاخته‌های اسپرم و تخم‌زا در گیاهان نهاندانه است که همگی دارای یک هسته هاپلوئید هستند. مطابق شکل ۹ صفحه ۱۲۷ زیست‌شناسی ۲، همه این یاخته‌ها بعد از قرارگیری دانه‌گرده رسیده در سطح کلاهک و پذیرش آن توسط کلاله تولید می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱) این مورد فقط درباره یاخته تخم‌زا صادق است.

گزینه (۳) دقت کنید یاخته‌های باقی‌مانده پارانسیم خورش توانایی انجام تقسیم میوز را ندارند و ساختار تتراد تشکیل نمی‌دهند.

گزینه (۴) این مورد فقط درباره اسپرم صادق است که می‌تواند در تشکیل تخم ضمیمه و در نتیجه بافت آندوسپرم نقش داشته باشد.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۲۶ تا ۱۲۸)

۱۴. گزینه ۴ درست است.

منظور صورت سؤال پروتئین هموگلوبین است. می‌دانیم که برای تولید این پروتئین به آمینواسید و اتم آهن نیاز است. در پی بروز بیماری‌های گوارشی مانند سلیاک، ممکن است میزان جذب این مواد کاهش یابد؛ در نتیجه باعث اختلال در تولید پروتئین هموگلوبین شود. همچنین بروز اختلال در یاخته‌های کناری معده و کاهش ویتامین B_{12} نیز می‌تواند منجر به کم‌خونی و کاهش تولید هموگلوبین شود.

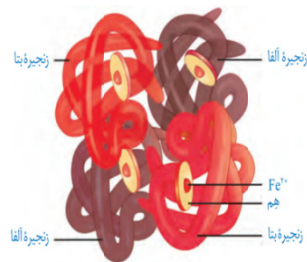
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱) دقت کنید که کربن‌دی‌اکسید و اکسیژن به بخش‌های متفاوتی از این پروتئین متصل می‌شوند.

گزینه (۲) مطابق شکل مقابل مشخص است که گروه هم به انتهای زنجیره آلفا یا بتا متصل نمی‌شود، بلکه به بخشی در قسمت میانی آن متصل است.

گزینه (۳) دقت کنید این پروتئین درون یاخته‌ای است و توسط ران‌های آزاد در سیتوپلاسم گویچه‌های قرمز نابالغ در مغز قرمز استخوان تولید می‌شود. (زیست‌شناسی ۱

، ص ۲۵، ۳۹، ۶۲) (زیست‌شناسی ۳، ص ۱۷)

۱۵. گزینه ۳ درست است.

تالاموس‌ها به پردازش اغلب (نه همه!) پیام‌های حسی می‌پردازند. بنابراین با صدمه دیدن تالاموس‌ها، پردازش همه پیام‌های حسی لزوماً دچار اختلال نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بصل‌النخاع مرکز کنترل انعکاس‌هایی نظیر بلع و عطسه و سرفه است. عطسه و سرفه در بیرون راندن میکروب‌ها از دستگاه تنفسی نقش دارند. بنابراین در صورت صدمه دیدن بصل‌النخاع، انعکاس‌های عطسه و سرفه مختل می‌شوند و میکروب‌ها آسان‌تر در بدن فعالیت می‌کنند.

(۲) سامانه‌کناره‌ای در تبدیل حافظه کوتاه‌مدت به بلندمدت نقش دارد و آسیب به آن در این فرآیند اختلال ایجاد می‌کند.

(۴) پل مغزی در تنظیم ترشح اشک و بزاق نقش دارد. اشک و بزاق دارای آنزیم لیزوزیم بوده و در مقابله با باکتری‌ها نقش دارند. (زیست‌شناسی ۲، ص ۱۰ تا ۱۲ و ۶۵)

۱۶. گزینه ۲ درست است.

موارد (ب)، (پ) به‌درستی بیان شده‌اند.

بخش‌های مشخص شده به‌ترتیب عبارت‌اند از: (۱) لوله پیچ‌خورده نزدیک، (۲) سرخرگ وایران، (۳) سرخرگ آوران، (۴) کلافک. بررسی همه موارد:

(الف) افزایش غلظت مواد در خون (مانند خون درون سرخرگ‌های آوران) می‌تواند باعث تحریک مرکز تشنگی و ترشح هورمون ضدادراری شود. هورمون ضدادراری باعث افزایش بازجذب مواد از لوله‌های نفرون می‌شود و بر میزان تراوش به‌صورت مستقیم تأثیری نمی‌گذارد.

(ب) دقت کنید که در صورت انقباض عضلات صاف دیواره سرخرگ وایران، خون کمتری از کلافک خارج شده و فشار خون درون کلافک بیشتر می‌شود و تراوش نیز افزایش می‌یابد. در پی این اتفاق میزان ورود مواد به لوله پیچ‌خورده نزدیک بیشتر می‌شود.

(پ) سرخرگ آوران و وایران خون روشن را به‌ترتیب به شبکه مویرگی اول (کلافک) و شبکه مویرگی دوم (شبکه دور لوله‌ای) وارد می‌کنند. در شبکه اول تراوش و در شبکه دوم ترشح موجب ورود مواد به نفرون می‌شود.

(ت) رگ‌های حاصل از منشعب شدن سرخرگ وایران اطراف مجرای جمع‌کننده دیده نمی‌شوند. مجرای جمع‌کننده، آخرین بخشی است که ترکیب نهایی ادرار را تغییر می‌دهد.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۷۲ تا ۷۵)

۱۷. گزینه ۳ درست است.

دقت کنید در همه انواع مرگ برنامه‌ریزی‌شده، قطعاً آنزیم‌های درون یاخته‌ای فعال می‌شوند و اجزای یاخته را در عرض چند ثانیه تجزیه می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) این مورد تنها درباره زمانی صادق است که مرگ برنامه‌ریزی‌شده در پی اثر پرفورین‌ها و آنزیم‌های الفاکندنده مرگ باشد.

گزینه ۲) دقت کنید مرگ برنامه‌ریزی‌شده باعث بروز التهاب نمی‌شود.

گزینه ۴) گاهی اوقات مرگ برنامه‌ریزی‌شده در اثر عوامل درونی فعال می‌شود؛ مثلاً نقطه واریسی G_1 در صورت آسیب‌دیدن دنا و عدم اصلاح آن می‌تواند مرگ برنامه‌ریزی‌شده را آغاز نماید.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۹۱)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

همه موارد به نادرستی بیان شده‌اند.

بررسی همه موارد:

(الف) در بخش‌های مختلف یاخته‌های عصبی مانند جسم یاخته‌ای و آکسون و دندریت، میتوکندری مشاهده می‌شود؛ اما تولید ناقل‌های عصبی و ورود آن‌ها به ریزکیسه‌های غشادار، تنها مربوط به محل جسم یاخته‌ای است.

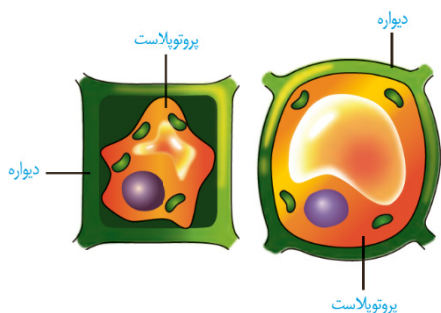
(ب) دقت کنید که در محل پایانه آکسونی نورون‌ها، غلاف میلین قابل مشاهده نیست.

(پ) کانال‌های نشستی که یون‌های سدیم را وارد یاخته می‌کنند فاقد دریچه می‌باشند.

ت) این مورد تنها در ارتباط با سیناپس‌های تحریک‌کننده درست است. در سیناپس‌های مهار، گیرنده کانالی لزوماً از جنس کانال سدیمی نمی‌باشد.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۲، ۷ و ۸)

۱۹. گزینه ۴ درست است.

منظور واکوئول است که پروتئین گلوتن ذخیره می‌کند. با توجه به شکل مقابل، در هنگام تورژسانس یاخته، فاصله برخی اندامک‌ها مانند واکوئول و سبزدیسه‌ها از دیواره یاخته کاهش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به دنبال کاهش میزان آب در واکوئول و وقوع پلاسمولیز، در محل حضور پلاسمودسم‌ها، پروتوپلاست از دیواره یاخته فاصله نمی‌گیرد. این موضوع در شکل مقابل قابل مشاهده است.

۲) اگر پلاسمولیز طولانی مدت باشد، پژمردگی حتی با آبیاری فراوان نیز رفع نمی‌شود و گیاه به دنبال مرگ یاخته‌هایش، می‌میرد. در ضمن گاهی اوقات میزان آب یاخته کم می‌شود؛ اما پلاسمولیز محسوب نمی‌شود؛ مانند زمان کاهش فشار تورژسانسی یاخته‌های نگهبان روزنه.

۳) افزایش مقدار آب در واکوئول (تورژسانس) باعث رشد نمی‌شود چرا که افزایش اندازه یاخته‌ها در اثر تجمع آب در واکوئول، برگشت‌پذیر است در حالی که رشد باید افزایش ابعاد برگشت‌ناپذیر باشد.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۷، ۸۲ و ۸۳)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

بصل‌النخاع در انعکاس‌های سرفه، عطسه و بلع دخالت دارد. در انعکاس‌های عطسه و سرفه هوا با فشار از مجرای نای (لوله‌ای شکل) عبور می‌کند؛ درون هوای خروجی، اکسیژن وجود دارد که در تولید انرژی زیستی طی تنفس یاخته‌ای مؤثر است. در طی بلع نیز مولکول‌های غذایی مانند گلوکز از مری عبور می‌کنند که در تولید انرژی زیستی مؤثر می‌باشند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) این مورد برای انعکاس عطسه صادق نیست؛ زیرا در طی این انعکاس هوا از بینی خارج می‌شود؛ در نتیجه زبان کوچک به سمت پایین حرکت می‌کند.

گزینه ۲) در همه انعکاس‌های مطرح‌شده انقباض عضلات اسکلتی (عضلات تنفسی و عضلات دیواره حلق و ابتدای مری) مشاهده می‌شود.

گزینه ۴) در طی بلع، اپی‌گلوٹ به سمت پایین و در طی عطسه و سرفه، اپی‌گلوٹ به سمت بالا حرکت می‌کند. همان‌طور که می‌دانید اپی‌گلوٹ در پوشی غضروفی در ابتدای نای (لوله دارای غضروف‌های C شکل) است.

(دهم، ص ۱۹، ۲۰، ۳۶ و ۴۴)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

منظور صورت سؤال گیرنده‌های حس وضعیت است. در محل زردپی، کپسول مفصلی و عضلات اسکلتی، این گیرنده می‌تواند با بافت پیوندی در تماس باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) طبق متن کتاب درسی در جدول صفحه ۴۶ زیست‌شناسی ۲، عضلات نیز در اتصال استخوان‌ها به هم نقش دارند و در عضلات گیرنده حس وضعیت وجود دارد.

گزینه ۳) این مورد تنها مربوط به تحریک شدن در زمان انقباض عضله است.

گزینه ۴) دقت کنید ممکن است این گیرنده‌ها پیام خود را مستقیماً به مغز وارد کنند.

۲۲. گزینه ۳ درست است.

اسکلرئید

اسکلرئید به صورت ذرات سخت درون گلابی وجود دارد و فیبرها در تولید پارچه و طناب استفاده می‌شوند. با توجه به شکل مقابل، اسکلرئیدهای مجاور هم (یاخته‌هایی از یک نوع) می‌توانند اندازه متفاوتی با یکدیگر داشته باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فیبرها برخلاف اسکلرئیدها، لان‌های بدون انشعاب دارند.

(۲) اسکلرئیدها نسبت به فیبرها لان بیشتری دارند و تراکم لان‌ها در دیواره آن بیشتر از دیواره فیبرهاست.

(۴) فیبرها و اسکلرئیدها همگی یاخته‌های مرده هستند و آنزیم درون خود ندارند.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۸۸ و ۸۹)

۲۳. گزینه ۴ درست است.

همه موارد نادرست هستند. جانوران دارای لقاح خارجی و گروهی از جانورانی که لقاح داخلی دارند مانند اغلب نرها، اسبک- ماهی ماده و کرم خاکی می‌توانند گامت‌های خود را از بدن خارج نمایند.

بررسی همه موارد:

(الف) جانورانی که دارای لقاح داخلی هستند، دستگاه تولیدمثلی با اندام‌های تخصص یافته دارند.

(ب) کرم خاکی جانوری همافرودیت است و به‌طور همزمان دارای دستگاه تناسلی نر و ماده می‌باشد. همه جانوران مدنظر سؤال اگر قدرت بکرزایی نداشته باشند، قادر به بارور کردن تخمک خود بدون لقاح نخواهند بود.

(پ) در اطراف تخمک جانورانی که لقاح خارجی دارند و تخمک جانورانی مانند انسان لایه ژله‌ای وجود دارد. این موضوع در رابطه با اسپرم جانوران نر صادق نیست.

(ت) اساس تولیدمثل جنسی در همه جانوران یکسان است. دقت کنید در کرم خاکی با اینکه اسپرم‌ها از بدن خارج می‌شود، اما چون جانور همافرودیت است، امکان لقاح درون بدن وجود دارد. (زیست‌یازدهم ص ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

در ریشه هویج و چغندر قند اندام‌هایی مانند کروموپلاست و واکوئول به ذخیره مواد رنگی می‌پردازند. بررسی همه موارد:

(الف) مواد رنگی درون این اندام‌ها پاداکسنده هستند و از آن‌ها برای پیشگیری (نه درمان) از سرطان استفاده می‌شود. همان‌طور که می‌دانید سرطان در نتیجه برهم خوردن تنظیمات چرخه یاخته‌ای رخ می‌دهد.

(ب) آنزیم ATP ساز در کلروپلاست، مجموعه پروتئینی است که به تولید ATP (شکل رایج انرژی در یاخته‌ها) می‌پردازد. همان‌طور که می‌دانید ریشه این گیاهان زیرزمینی است و فاقد کلروپلاست می‌باشد. همچنین این آنزیم در کروموپلاست و واکوئول دیده نمی‌شود.

(پ) برخی از واکوئل‌ها در ریشه دارای پروتئین‌هایی هستند که می‌توانند آب را از خود عبور دهند. تنظیم‌کننده‌های رشد در گیاهان می‌توانند با اثر بر این پروتئین‌ها، میزان عبور آب را از آن‌ها تغییر دهند.

(ت) کروموپلاست دارای کاروتنوئیدها است و همان‌طور که می‌دانید این رنگیزه‌ها در بخش‌های هوایی گیاه، در خارج از محدوده طیف مرئی (کمتر از ۴۰۰ نانومتر) می‌تواند به جذب بیردازد و الکترون پراثرژی ایجاد نماید.

(زیست‌دهم ص ۸۲، ۸۳، ۱۰۵) (زیست‌دوازدهم ص ۷۹، ۸۳، ۸۴)

۲۵. گزینه ۱ درست است.

همه پیک‌های شیمیایی دوربرد به جریان خون وارد می‌شوند و خون نوعی بافت پیوندی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) پیک کوتاه‌بردی نظیر اینترفرون نوع یک ممکن است از یاخته عصبی ترشح نشود.

(۳) ناقل عصبی از غشای یاخته پس‌سیناپسی عبور نمی‌کند.

(۴) ممکن است یاخته عصبی هورمون ترشح کند و این هورمون از دیواره رگ‌های خونی عبور کند.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۷، ۸، ۵۴ تا ۵۵، ۷۰ و ۷۱)

۲۶. گزینه ۴ درست است.

در کم کاری تیروئید، میزان ترشح هورمون‌های تیروئیدی کاهش می‌یابد. می‌دانیم که در این زمان میزان سوخت‌وساز و تنفس یاخته‌ای کم شده و در نتیجه میزان اکسایش پیرووات نیز کاهش می‌یابد. از طرفی نیاز یاخته‌ها برای دریافت گلوکز از خون نیز کمتر شده و نیاز کمتری به هورمون انسولین می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

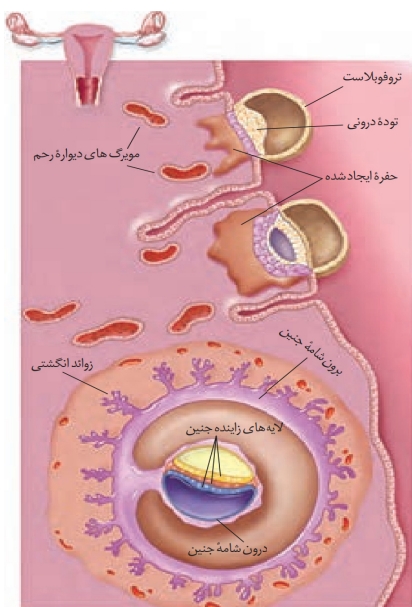
(۱) هورمون پاراتیروئیدی، بازجذب یون کلسیم در نفرون‌ها را افزایش می‌دهد در نتیجه در کلیه‌ها بدون اثر این هورمون نیز مقداری بازجذب کلسیم رخ می‌دهد.

(۲) دقت کنید در گوچه‌های قرمز بالغ تنفس یاخته‌ای هوازی مشاهده نمی‌شود؛ این یاخته‌ها تنفس بی‌هوازی از نوع تخمیر لاکتیکی انجام می‌دهند.

(۳) به دنبال افزایش فعالیت غدد پاراتیروئیدی، برداشت کلسیم از استخوان‌ها افزایش یافته و در نتیجه تعداد حفرات موجود در بافت اسفنجی کاهش و ابعاد آن‌ها افزایش پیدا می‌کند.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۴۹، ۵۸ تا ۶۰، ۷۰ و ۷۱) (زیست‌شناسی ۱، ص ۶۲)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

جفت، رابط بین بندناف و دیواره رحم است. همزمان با تشکیل جفت، توده درونی بلاستوسیست با تقسیمات خود سه لایه زاینده را ایجاد می‌کند که همگی با هم (و نه هر کدام جداگانه) به تولید بخش‌های مختلف بدن جنین می‌پردازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) خارجی‌ترین پرده‌ای که بندناف را احاطه کرده، آمنیون است. با توجه به شکل مقابل، آمنیون در ابتدای تشکیل توسط یاخته‌های کوچک‌تر منشأ گرفته از توده درونی ایجاد می‌شود و لایه یاخته‌ای بزرگ‌تر در تشکیل لایه‌های زاینده جنینی شرکت می‌کند.

(۳) کوریون یکی از پرده‌های جنینی است که به تشکیل زوائد انگشتی با اندازه‌های متفاوت می‌پردازد. با توجه به شکل مقابل، همزمان با تشکیل این زوائد، همچنان آنزیم‌های تخریب‌کننده دیواره رحم در حال فعالیت هستند.

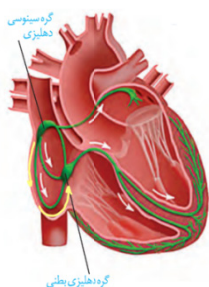
(۴) تمایز جفت از هفته دوم آغاز می‌شود و تا هفته دهم ادامه دارد. در طی ماه دوم نیز (حدود هفته چهارم تا هشتم) همه اندام‌های غیرجنسی جنین شکل مشخصی به خود گرفته‌اند. (زیست‌یازدهم، ص ۱۰۹ تا ۱۱۲)

۲۸. گزینه ۱ درست است.

به منظور رنگ‌آمیزی بافت‌های گیاهی می‌توان از روش زیر استفاده نمود. دقت نمایید رنگ آبی متیل برای رنگ‌آمیزی آوند چوبی و رنگ کارمن‌زاجی برای رنگ‌آمیزی آوند آبکش استفاده می‌شود (این مورد پاسخ فعالیت کتاب درسی است):

آب مقطر ← محلول رنگ‌بر یا سفیدکننده (۱۵ تا ۲۰ دقیقه) ← آب مقطر ← استیک‌اسید یا سرکه سفید رقیق (۱ تا ۲ دقیقه) ← آب مقطر ← آبی متیل (۱ تا ۲ دقیقه) ← آب مقطر ← کارمن‌زاجی (۲۰ دقیقه) ← آب مقطر (زیست‌دهم، ص ۹۲)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

با توجه به مطالب کتاب درسی، چرخه قلبی از مرحله استراحت عمومی آغاز شده و با انقباض بطن‌ها به پایان می‌رسد. با توجه به صورت سؤال باید تنها وقایع یک چرخه را در نظر بگیریم و به اتفاقات مربوط به قبل از چرخه (قبل از آغاز استراحت عمومی) توجه نکنیم. اولین مرحله چرخه قلبی، استراحت عمومی است. برای اینکه استراحت عمومی به درستی انجام شود، باید فشار خون دهلیزها از بطن‌ها بیشتر شده باشد و دریچه‌های دهلیزی - بطنی که دارای قطعات آویخته هستند باز شوند تا ورود خون به درون بطن‌ها آغاز شود. توجه کنید که باز شدن دریچه‌های

دهلیزی - بطنی مربوط به ابتدای فرآیند استراحت عمومی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آخرین مرحلهٔ چرخه، انقباض بطن‌ها است. برای انقباض بطن‌ها باید جریان الکتریکی به کمک رشته‌های بدون انشعاب (مطابق شکل) به سمت نوک قلب منتقل شده و سپس از نوک قلب به کمک رشته‌های منشعب سمت بالا حرکت کند و تا مجاور لایهٔ عایق بین دهلیزها و بطن‌ها ادامه بیابد.

(۲) کوتاه‌ترین مرحلهٔ چرخه همان انقباض دهلیزها است. با توجه به شکل برای انقباض دهلیزها، باید جریان الکتریکی تولیدشده در گره اول، به کمک سه مسیر بین‌گره‌ای به سمت گره دوم حرکت کند. همچنین یک دسته تار که در انتهای خود ضخامت بیشتری دارد، پیام را از دهلیز راست به سمت دهلیز چپ می‌فرستد.

(۳) طولانی‌ترین مرحلهٔ چرخهٔ قلبی، استراحت عمومی است. برای اینکه استراحت عمومی آغاز شود، باید انقباض بطن تمام شده و با بیشتر شدن فشار خون سرخرگ‌ها نسبت به بطن‌ها دریچه‌های سینی بسته شوند.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۵۲ و ۵۳)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

پرندگان جانورانی هستند که به‌علت پرواز نسبت به سایر مهره‌داران به انرژی بیشتری نیاز دارند. همهٔ پرندگان سالم دارای لجاج داخلی و دستگاه تولیدمثلی با اندام‌های تخصص‌یافته هستند. این جانوران تخم‌گذارند و مراحل رشدونمو جنین در خارج از بدن آن‌ها انجام می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عدد نمکی به دفع قطرات غلیظ نمک در پرندگانی می‌پردازد که بیابانی یا دریایی هستند و از غذاهای شور تغذیه می‌کنند نه همهٔ پرندگان.

(۲) سنگدان تنها در پرندگان دانه‌خوار دیده می‌شود نه در همهٔ پرندگان.

(۳) نزدیک‌ترین کیسهٔ هوادار در پرندگان به محل دوشاخه شدن نای، کیسهٔ هوایی منفرد و جلویی است که در مجاورت بزرگ‌ترین کیسه‌های هوادار (کیسه‌های عقبی) قرار ندارد.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۳۱، ۴۶، ۷۷) (زیست‌شناسی ۲، ص ۱۱۵ و ۱۱۷)

۳۱. گزینه ۳ درست است.

اتیلن نوعی تنظیم‌کنندهٔ رشد در گیاهان است که موجب رسیدگی میوه‌ها می‌شود. همان‌طور که می‌دانید میوهٔ گوجه‌فرنگی نارس، سبز و واجد تعداد زیادی کلروپلاست است؛ درحالی که میوهٔ رسیده قرمز و واجد تعداد زیادی کروموپلاست می‌باشد. گیاهان زمانی که آسیب‌دیده باشند و یا بیمار شده باشند به میزان بیشتری به تولید هورمون اتیلن می‌پردازند. این موضوع به هنگام آلودگی گیاه به قارچ جیبرلا هم دیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در فرآیند چیرگی رأسی میزان هورمون اتیلن در جوانه‌های جانبی افزایش می‌یابد.

(۲) تنها گروهی از گیاهان مانند گیاهان دولپه دارای دمبرگ هستند و به‌دنبال افزایش نسبت اتیلن به اکسین، آنزیم‌های تجزیه‌کننده در قاعده دمبرگ آن‌ها فعال شده و برگ‌ها می‌ریزند.

(۴) هورمون آبسزیزیک‌اسید موجب جلوگیری از رشد دانه‌ها می‌شود نه اتیلن.

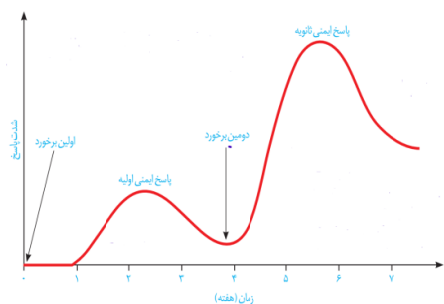
(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۴۰ تا ۱۴۴)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

در هر دو برخورد آنتی‌ژن با دستگاه ایمنی، پس از ایجاد بیشترین پاسخ ایمنی، شدت پاسخ ایمنی به‌صورت تدریجی کاهش می‌یابد، اما صفر نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در برخورد اول نسبت به برخورد دوم، تعداد کمتری لنفوسیت عمل‌کننده در بدن برای مبارزه با عامل بیگانه تولید می‌شود.

۲) در برخورد اول زمان بیشتری صرف شناسایی عامل بیگانه می‌شود.

۳) طبق نمودار، در برخورد اول، حدوداً بیش از دو هفته از برخورد طول می‌کشد تا پاسخ ایمنی به حداکثر میزان خود برسد درحالی که در برخورد دوم کمتر از دو هفته زمان لازم است تا حداکثر پاسخ ایمنی ایجاد شود.
(زیست‌شناسی ۲، ص ۷۴ و ۷۵)

۳۳. گزینه ۲ درست است.

منظور چشم است که یاخته‌های قرنیه آن در دو طرف خود با مایع (اشک و زلالیه) تماس دارند. رگ‌های خونی مجاور سطح درونی شبکه منشعب می‌شوند. این لایه از چشم با ماده زجاجیه تماس دارد. بیماری دوربینی و نزدیک‌بینی با تغییر اندازه کره چشم رخ می‌دهد و این تغییر اندازه با تغییر مقدار زجاجیه همراه است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تغییر ضخامت بخش شفاف یا همان عدسی باعث مشاهده واضح اجسام می‌شود. عدسی جزء لایه‌های کره چشم نیست!
۳) لایه میانی چشم در بخش مشیمیه، دارای رنگدانه و پر از مویرگ‌های خونی است. لایه میانی در ساختار عصب بینایی وجود ندارد.

۴) در لایه میانی چشم، ماهیچه‌های عنبیه و همچنین ماهیچه‌های مژگانی، از نوع صاف هستند. گیرنده‌های استوانه‌ای در نور کم تحریک می‌شوند و در این هنگام ماهیچه‌های حلقوی (تنگ‌کننده مردمک) در حالت استراحت قرار دارند.
(زیست‌شناسی ۲، ص ۲۳، ۲۴ و ۲۸)

۳۴. گزینه ۲ درست است.

در بیماری‌های خودایمنی نظیر دیابت نوع یک، دستگاه ایمنی یاخته‌های سالم خودی را به‌عنوان یاخته بیگانه شناسایی می‌کند و آن‌ها را از بین می‌برد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) افزایش میزان ترشح کورتیزول از بخش قشری فوق کلیه، باعث کاهش قدرت دستگاه ایمنی بدن می‌گردد؛ در نتیجه باعث کاهش شدت بیماری خودایمنی نظیر مالتیپل اسکلروزیس می‌شود.

۳) در دیابت شیرین نوع یک، یاخته‌های ایمنی تنها بر علیه یاخته‌های سازنده هورمون انسولین فعالیت می‌کنند و باعث تخریب آن‌ها می‌شوند.

۴) در مالتیپل اسکلروزیس، یاخته‌های سازنده میلین در دستگاه عصبی مرکزی (نه محیطی) توسط یاخته‌های دستگاه ایمنی از بین می‌روند.
(زیست‌شناسی ۲، ص ۶ و ۷۸)

۳۵. گزینه ۳ درست است.

منظور سامانه لیمبیک است. هیپوکامپ نسبت به تالاموس‌ها در موقعیت پایین‌تری قرار دارد و در تشکیل حافظه و یادگیری نقش دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سامانه کناره‌ای با بخش قشری و خاکستری مخ نیز ارتباط دارد.

۲) هیپوکامپ که در تبدیل حافظه کوتاه‌مدت به بلندمدت و یادگیری نقش دارد، نازک‌ترین بخش سامانه لیمبیک نمی‌باشد و نازک‌ترین بخش سامانه بلافاصله در بالای تالاموس‌ها و در زیر قطورترین بخش سامانه لیمبیک قرار دارد.

۴) لوب‌های بویایی جزء سامانه لیمبیک محسوب نمی‌شوند. لوب‌های بویایی با گیرنده‌های بویایی سیناپس دارند.
(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۱، ۱۲ و ۳۱)

۳۶. گزینه ۱ درست است.

برخاک اندام ضمیمه‌ای است که اسپرم‌ها بدون زنش تازک‌ها به آن وارد می‌شوند. مطابق شکل ۱ فصل ۷ زیست‌شناسی ۲، شکل ظاهری اپیدیدیم مشابه وزیکول سمینال است که در پشت مثانه قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) غدد پیازی میزراهی و پروستات ترشحات قلیایی خود را به میزراه وارد می‌کنند و قبل از اولین برجستگی میزراه به مجرا متصل‌اند.

۳) در بیضه‌ها اسپرم تولید می‌شود. یاخته‌های بینابینی، در لابه‌لای لوله‌های اسپرم‌ساز قرار دارند و این یاخته‌ها تستوسترون ترشح می‌کنند.

۴) وزیکول سمینال، مایع غنی از فروکتوز را به اسپرم‌ها اضافه می‌کند. این غدد ترشحات برون‌ریز خود را به مجرای اسپرم‌بر وارد می‌کنند. دقت کنید مجرای متصل به مثانه، میزنای است.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۹۸ تا ۱۰۱)

۳۷. گزینه ۴ درست است.

در بخش بالا روی هنله، طول بخش قطور بیشتر است. جهت جریان مواد در هنله بالارو و سیاهرگ مجاور هنله، یکسان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ابتدای بخش پایین‌روی هنله، ضیخ‌ترین بخش هنله است. جهت جریان مواد در این بخش از هنله و سرخرگ مجاور هنله، یکسان است.

۲) لوله پیچ‌خورده نزدیک، دارای بیشترین میزان بازجذب است. بخشی از خون خروجی از کلافک در مجاورت آن جریان می‌یابد و بخش دیگر توسط انشعابی به اطراف لوله هنله وارد می‌شود.

۳) لوله پیچ‌خورده دور، آخرین بخش لوله‌ای شکل گردیزه است. مویرگ مجاور آن خون را به سرخرگ مجاور لوله هنله وارد می‌کند. (زیست‌شناسی ۱، ص ۷۲ و ۷۴)

۳۸. گزینه ۲ درست است.

به‌دنبال گسترش موج تحریکی در غشای تار ماهیچه‌ای، فرآیند انقباض ماهیچه انجام شده و در نتیجه مساحت بخش‌های روشن در سارکومر کاهش پیدا می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بعد از انجام حرکت پارویی، ATP در اختیار سر میوزین قرار می‌گیرد.

۳) وارد شدن ماهیچه‌های اسکلتی به فاز استراحت بدون ارسال پیام عصبی انجام می‌شود. (نه با اتصال ناقل مهارتی به گیرنده) و به عبارتی سیناپس مهارتی میان یاخته عصبی و یاخته ماهیچه اسکلتی ایجاد نمی‌شود.

۴) یون کلسیم قبل از اتصال سر میوزین به پروتئین اکتین، از شبکه آندوپلاسمی به سیتوپلاسم وارد می‌شود.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۴۹ و ۵۰)

۳۹. گزینه ۲ درست است.

منظور استخوان ران است. در مجرای مرکزی سامانه‌های هاورس، رگ‌های خونی وجود دارد که با توجه به تصویر کتاب درسی، قطر متفاوتی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بافت پیوندی سطح استخوان پیوسته نیست و منفذ دارد. بخش‌هایی از این بافت پیوندی، توسط رگ‌های خونی سوراخ شده‌اند.
۳) تیغه‌ها به‌طور کامل ارتباط میان دو سامانه مجاور را قطع نکرده‌اند و رگ‌های خونی برخی از آن‌ها از طریق مجاری بین سامانه‌ها (مجاری عرضی)، با یکدیگر ارتباط دارند.

۴) بافت استخوانی اسفنجی، در دو انتهای استخوان وجود دارد.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۳۹ و ۴۰)

۴۰. گزینه ۴ درست است.

ماستوسیت با ترشح هیستامین، منجر به گشاد شدن رگ‌های خونی و در نتیجه کاهش فشار خون آن‌ها می‌شود. همچنین ترشح هیستامین از ماستوسیت‌ها باعث خروج بیشتر پروتئین‌های دفاعی از خون (افزایش نفوذپذیری مویرگ‌های خونی) می‌شود؛ در نتیجه بر میزان مواد دفاعی موجود در خوناب تأثیرگذار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درشت‌خوار تحت تأثیر اینترفرون نوع دو فعال می‌شود. درشت‌خوار یاخته‌های خودی را که آسیب دیده‌اند، نیز نابود می‌کند.

(۲) یاخته دندریتی (ارائه‌کننده آنتی‌ژن) در اپی‌درم (لایه نازک‌تر پوست) نیز وجود دارد.

(۳) نوتروفیل نوعی بیگانه‌خوار موجود در خون است. همه یاخته‌های بیگانه‌خوار در سیتوپلاسم خود دارای مواد دفاعی هستند که از آن برای بیگانه‌خواری استفاده می‌کنند.

(زیست‌شناسی ۲، ص ۶۴، ۶۶ تا ۶۹)

۴۱. گزینه ۳ درست است.

در انتهای سه ماهه اول، اندام‌های جنسی جنین مشخص می‌شوند. (بنابراین در ماه سوم برخلاف ماه اول اندام‌های جنسی جنین به صورت مشخص مشاهده می‌شوند).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در انتهای ماه اول ضربان قلب آغاز می‌شود. در زمان ضربان قلب، یاخته‌های ماهیچه‌ای شبکه گرهی قلب، منقبض می‌شوند.

(۲) در انتهای ماه اول، نمو رگ‌های خونی و روده آغاز می‌شود.

(۴) در ماه سوم نیز برخی از اندام‌های جنین عمل خود را انجام می‌دهند مانند قلب!

(زیست‌شناسی ۲، ص ۱۱۲)

۴۲. گزینه ۱ درست است.

تنها مورد (ب) برای تکمیل عبارت مناسب است.

بررسی همه موارد:

(الف) سیاهرگ طویل‌تر معده ابتدا با سیاهرگ پانکراس ادغام می‌شود، اما پانکراس پروتئازهای غیرفعال ترشح می‌کند که پس از ورود به فضای درونی روده باریک، فعال می‌شوند.

(ب) سیاهرگ فوقانی معده ابتدا با سیاهرگ خروجی از طحال ادغام می‌شود که درشت‌خوارهای درون طحال، در از بین بردن گویچه‌های قرمز نقش دارند.

(پ) سیاهرگ کولون بالارو (کوتاه‌ترین کولون) ابتدا با سیاهرگ روده باریک ادغام می‌شود، اما روده باریک به طور غیرمستقیم به واسطه ویتامین D تحت تأثیر هورمون پاراتیروئیدی قرار می‌گیرد.

(ت) سیاهرگ خروجی از ابتدای کولون پایین‌رو ابتدا با سیاهرگ خروجی از پانکراس ادغام می‌شود نه روده باریک. (یاخته‌های مخاطی روده باریک ریزپرز دارند!)

(زیست‌شناسی ۱، ص ۲۳، ۲۶، ۲۷ و ۶۲)

۴۳. گزینه ۴ درست است.

نوتروفیل برخلاف یاخته‌های دیگر، دانه‌های روشن ریز و هسته چندقسمتی (بیش از دو قسمت!) دارد.

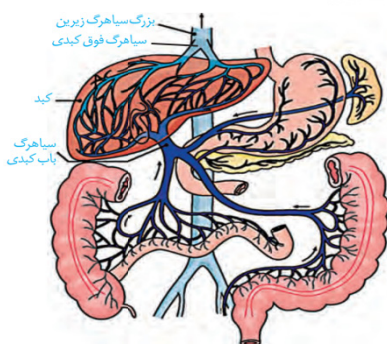
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) همه گویچه‌های سفید ضمن گردش در خون ممکن است به کمک فرآیند دیاپدز در بافت‌ها نیز وارد شوند. مونوسیت پس از خروج از خون به یاخته دندریتی یا درشت‌خوار تبدیل می‌شود.

(۲) بازوفیل دانه‌های تیره دارد.

(۳) ائوزنیوفیل دانه روشن درشت دارد.

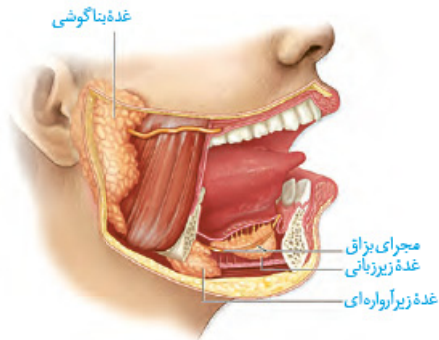
(زیست‌شناسی ۱، ص ۶۳)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

غده زیر زبانی، نزدیکترین غده بزاقی به دندانهای جلویی فک پایین است و با توجه به شکل مقابل، نسبت به غده زیر آرواره‌ای بالاتر می‌باشد. این غده، مجاری متعددی برای وارد کردن بزاق به دهان دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) انسان سه جفت غده بزاقی بزرگ و تعدادی غده بزاقی کوچک دارد. غده زیر آرواره‌ای، کوچکترین غده بزاقی انسان نیست. همان‌طور که در شکل مقابل می‌بینید غده زیرزبانی در مجاورت آرواره پایین و در نزدیکی مجرای غده زیرآرواره‌ای قرار دارد.

(۳) غده بناگوشی نزدیکترین غده به گوش است و مجرای آن دارد که با بخش میانی آن به‌طور مستقیم ارتباط دارد.

(۴) مجرای غده بناگوشی، از روی ماهیچه متصل به آرواره عبور می‌کند.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۲۰)

۴۵. گزینه ۱ درست است.

کرم خاکی ساده‌ترین گردش خون بسته و ملخ گردش باز دارد. دریچه‌های قلب ملخ به‌سمت درون رگ‌ها باز می‌شوند، اما در کرم خاکی، برخی دریچه‌ها به‌سمت قلب و برخی دیگر به‌سمت درون رگ‌های خونی باز می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در کرم خاکی موادی نظیر اکسیژن که در رگ‌ها وجود دارد، می‌تواند در فضای بین یاخته‌ای وارد شوند و در ملخ نیز به‌دلیل عدم وجود مویرگ‌ها، مواد موجود در رگ‌ها مستقیماً در مجاورت یاخته‌های بدن قرار می‌گیرند.

(۳) رگ‌های متصل به قلب ملخ باعث بازگشت مواد به قلب نمی‌شوند، اما برخی از رگی‌های متصل به قلب کرم خاکی باعث بازگشت مواد به قلب می‌شوند.

(۴) هم در ملخ و هم در کرم خاکی، قلب از حجیم‌شدن رگ پستی حاصل می‌شود.

(زیست‌شناسی ۱، ص ۶۵ و ۶۶)

فیزیک

۴۶. گزینه ۴ درست است.

$$60 \times 1296 = 60 \times (\text{اینچ } 36)^2 = 60 \times (3 \times (\text{اینچ } 12))^2 = 60 \times (3 \times (\text{فوت } 3))^2 = 60 \times (\text{یارد } 3)^2 = 77760$$

اینچ مربع = ۷۷۷۶۰

۴۷. گزینه ۳ درست است.

عدد ۴۵/۴ داده پرت است و حذف می‌شود. چهار عدد دیگر را میانگین می‌گیریم:

$$l = \frac{40/7 + 39/8 + 40/3 + 41/6}{4} = 40/6 \text{ cm} \xrightarrow{\times 10} 406 \text{ mm}$$

۴۸. گزینه ۲ درست است.

حفره درون کره‌ای است که چگالی ماده سازنده آن بیشتر است.

$$V_A = V_B = \frac{4}{3} \pi r^3 = 4 \times (\Delta)^3 = 500 \text{ cm}^3$$

$$m_A = \rho_A V_A = 3 \times 500 = 1500 \text{ g} \rightarrow m_B = m_A = 1500 \text{ g}$$

$$V'_B = \frac{m_B}{\rho_B} = \frac{1500}{5} = 300 \text{ cm}^3$$

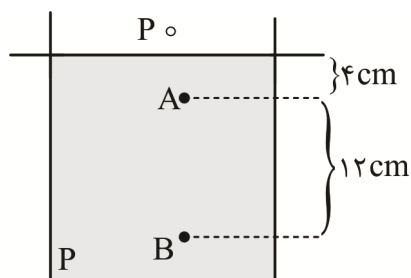
حجم مفید

$$\text{حجم حفره} = 500 - 300 = 200 \text{ cm}^3 = 200 \text{ ml}$$

هر میلی‌لیتر یک سانتی‌متر مکعب است.

۴۹. گزینه ۱ درست است.

۵۰. گزینه ۱ درست است.

$$\Delta P_{AB} = \rho g \Delta h = \rho \times 10 \times \frac{12}{100} = 114 - 102 = 12 \text{ kPa}$$

$$\rho \times \frac{12}{10} = 12000 \rightarrow \rho = 10^4 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

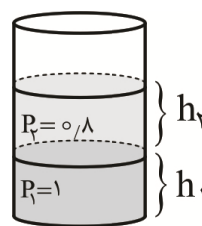
$$P_A = P_0 + \rho g h_A \rightarrow 102000 = P_0 + 10^4 \times 10 \times \frac{4}{100}$$

$$\rightarrow P_0 = 98000 \text{ Pa} = 98 \text{ kPa}$$

۵۱. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{P_2}{P_1} = \frac{\frac{m_2 g}{A}}{\frac{m_1 g}{A}} = \frac{m_2}{m_1} = \frac{2m}{3m} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{P_2}{P_1} = \frac{\rho_2 g h_2}{\rho_1 g h_1} \rightarrow \frac{2}{3} = \frac{0.8 \times h_2}{1 \times h_1} \rightarrow \frac{h_2}{h_1} = \frac{2}{2.4} = \frac{5}{6}$$

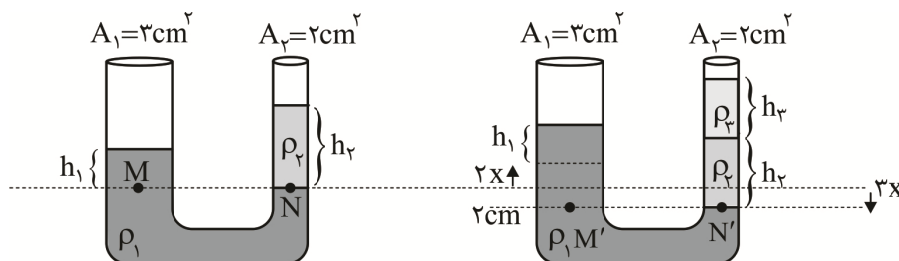
$$\begin{cases} h_2 + h_1 = 22 \\ \frac{h_2}{h_1} = \frac{5}{6} \end{cases} \rightarrow h_1 = 12 \text{ cm}, h_2 = 10 \text{ cm}$$

$$P_1 = \rho_1 g h_1 = 1000 \times 10 \times \frac{12}{100} = 1200 \text{ Pa}$$

$$P_2 = \rho_2 g h_2 = 800 \times 10 \times \frac{10}{100} = 800 \text{ Pa}$$

$$P_1 + P_2 = 1200 + 800 = 2000 \text{ Pa} = 2 \text{ kPa}$$

۵۲. گزینه ۳ درست است.

$$P_M = P_N \rightarrow \rho_1 g h_1 = \rho_2 g h_2$$

$$2x = 2 \text{ cm} \rightarrow x = 1 \text{ cm} \rightarrow \Delta x = 5 \text{ cm}$$

$$P_{M'} = P_{N'} \rightarrow \rho_1 g (h_1 + \Delta x) = \rho_2 g h_2 + \rho_2 g h_2$$

$$\cancel{\rho_1 g h_1} + \rho_1 g (\Delta x) = \cancel{\rho_2 g h_2} + \rho_2 g h_2 \rightarrow$$

$$h_2 = \frac{\rho_1}{\rho_2} \times \Delta x = \frac{4}{0.8} \times 5 = 25 \text{ cm}$$

$$V_2 = A_2 h_2 = 2 \times 25 = 50 \text{ cm}^3$$

۵۳. گزینه ۴ درست است.

$$A_1 V_1 = A_2 V_2 \rightarrow \frac{A_2}{A_1} = \frac{V_1}{V_2} = \frac{100}{4} = 25$$

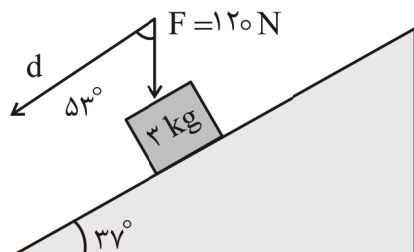
$$\frac{d_2}{d_1} = \sqrt{\frac{A_2}{A_1}} = \sqrt{25} = 5$$

۵۴. گزینه ۱ درست است.

$$k = \frac{1}{2}mv^2 = \frac{1}{2} \times 14 \times (5 \times 10^3)^2 = 42 \times 25 \times 10^6 \text{ J}$$

$$\frac{42 \times 25 \times 10^6}{4,2 \times 10^6} = 250 \text{ kg}$$

۵۵. گزینه ۲ درست است.

$$W = F \cdot d \cdot \cos\theta = 120 \times 30 \times \cos 53^\circ = 120 \times 30 \times 0,6 = 2160 \text{ J}$$

$$W = \frac{2160}{3,6 \times 10^6} = 6 \times 10^{-4} \text{ kWh}$$

۵۶. گزینه ۲ درست است.

$$E_1 = mgh + \frac{1}{2}mv_1^2 = 2 \times 10 \times h + \frac{1}{2} \times 2 \times 16 \times 10^4 = 160,000 + 20h$$

$$E_2 = \frac{1}{2}mv_2^2 = \frac{1}{2} \times 2 \times 36 \times 10^4 = 360,000$$

$$E_2 = E_1 - 40,000 \rightarrow 160,000 + 20h = 400,000 \rightarrow h = \frac{240,000}{20} = 12 \text{ km}$$

۵۷. گزینه ۲ درست است.

در حین سقوط جسم بخشی از انرژی پتانسیل گرانشی آن به انرژی جنبشی تبدیل می‌شود. پس علامت تغییرات انرژی جنبشی و تغییرات انرژی پتانسیل گرانشی مخالف یکدیگر می‌باشند. طبق قانون پایستگی انرژی داریم:

$$W_f = E_2 - E_1 = \Delta K + \Delta U \xrightarrow{\frac{\Delta K}{\Delta U} = -\frac{2}{3}} W_f = \frac{1}{3} \Delta U = -\frac{1}{3} W_{mg}$$

۵۸. گزینه ۳ درست است.

$$T_1 = \theta_1 + 273 \rightarrow 4\theta_1 = \theta_1 + 273 \rightarrow 3\theta_1 = 273 \rightarrow \theta_1 = 91^\circ \text{C}$$

$$\theta_2 = \theta_1 + 9 = 100^\circ \text{C} \rightarrow F_2 = \frac{9}{5}\theta_2 + 32 = \frac{9}{5}(100) + 32 = 212^\circ \text{F}$$

۵۹. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{v_A}{v_B} = \left(\frac{R_A}{R_B}\right)^2 = 2^2 = 4 \xrightarrow{\rho_A = \rho_B} m_A = 4m_B$$

$$Q_A = Q_B \rightarrow m_A c \Delta\theta_A = m_B c \Delta\theta_B \rightarrow \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{m_B}{m_A} = \frac{1}{4}$$

$$\Delta v = v_0 (\alpha) \Delta\theta \rightarrow \frac{\Delta v_A}{\Delta v_B} = \frac{v_{0A}}{v_{0B}} \times \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = 4 \times \frac{1}{4} = 1$$

۶۰. گزینه ۴ درست است.

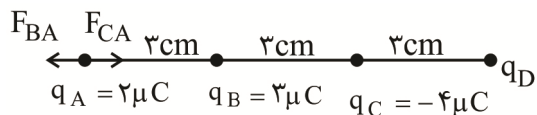
$$Q_H = -mC\Delta\theta = -m \times 4,2 \times 25 = -105m$$

$$Q_C = m'C'\Delta\theta + \frac{m'}{2}L_f = 100 \times 2,1 \times 20 + 50 \times 336 = 4200 + 16800$$

$$Q_C + Q_H = 0 \rightarrow 21000 - 105m = 0 \rightarrow m = \frac{21000}{105} = 200 \text{ g}$$

۶۱. گزینه ۴ درست است.

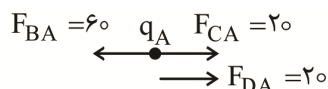
۶۲. گزینه ۲ درست است.

$$F_{BA} = \frac{k |q_B| |q_A|}{r_B^2} = \frac{9 \times 10^9 \times (3 \times 10^{-6}) (2 \times 10^{-6})}{9 \times 10^{-4}} = 60 \text{ N}$$

$$F_{CA} = \frac{k |q_C| |q_A|}{r_C^2} = \frac{9 \times 10^9 \times (4 \times 10^{-6}) (2 \times 10^{-6})}{36 \times 10^{-4}} = 20 \text{ N}$$

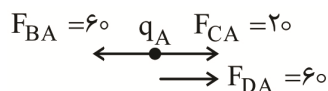
فقط می‌دانیم نیروی برآیند وارد بر q_A برابر 20 نیوتن است و جهت آن را نمی‌دانیم. پس دو حالت متصور است که جهت نیروی برآیند راست و یا چپ باشد.

حالت اول: نیروی برآیند به سمت چپ باشد.

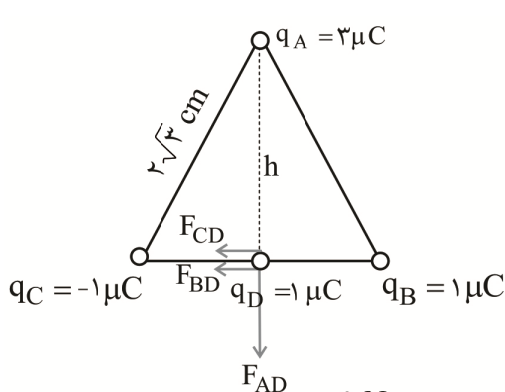
$$F_{DA} = 20 \rightarrow 20 = \frac{9 \times 10^9 (q_D)(2 \times 10^{-6})}{81 \times 10^{-4}} \rightarrow q_D = -9 \mu\text{C}$$

حالت دوم: نیروی برآیند به سمت راست باشد.

$$F_{DA} = 60 \rightarrow 60 = \frac{9 \times 10^9 (q_D)(2 \times 10^{-6})}{81 \times 10^{-4}} \rightarrow q_D = -27 \mu\text{C}$$

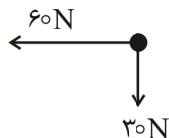
۶۳. گزینه ۳ درست است.

$$h = \frac{\sqrt{3}}{3} \times 2\sqrt{3} = 2 \text{ cm}$$

$$F_{CD} = F_{BD} = \frac{9 \times 10^9 \times 10^{-6} \times 10^{-6}}{(\sqrt{3} \times 10^{-2})^2} = 30 \text{ N}$$

$$F_{AD} = \frac{9 \times 10^9 \times 3 \times 10^{-6} \times 1 \times 10^{-6}}{(2 \times 10^{-2})^2} = 30 \text{ N}$$

$$F_{\text{net}} = \sqrt{60^2 + 30^2} = 30\sqrt{5}$$

۶۴. گزینه ۴ درست است.

$$E = \frac{F}{q} \rightarrow \frac{\text{N}}{\text{C}}$$

$$E = \frac{\Delta v}{d} \rightarrow \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$E = \frac{F}{q} = \frac{ma}{I \cdot \Delta t} \rightarrow \frac{\text{kg} \frac{\text{m}}{\text{S}^2}}{\text{A} \cdot \text{S}} = \frac{\text{kg m}}{\text{A} \cdot \text{S}^2}$$

۶۵. گزینه ۳ درست است.

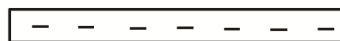
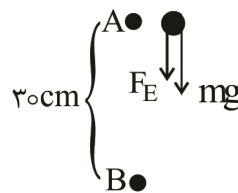
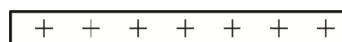
$$mg = 2 \times 10^{-6} \times 10 = 2 \times 10^{-5} \text{ N}$$

$$F_E = Eq = 2.5 \times 10^3 \times 4 \times 10^{-9} = 1 \times 10^{-5} \text{ N}$$

$$F_{\text{net}} = mg + F_E = 3 \times 10^{-5} \text{ N}$$

$$a = \frac{F_{\text{net}}}{m} = \frac{3 \times 10^{-5}}{2 \times 10^{-6}} = 15 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

$$v^2 - v_0^2 = 2a \Delta x \rightarrow v^2 = 2 \times 15 \times 0.3 = 9 \rightarrow v = 3 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

۶۶. گزینه ۴ درست است.

$$u_1 = \frac{q^2}{2c} \quad u_2 = \frac{(q - 3 \times 10^{-6})^2}{2c} \quad \Delta u = -14.25 \times 10^{-6} \text{ J}$$

$$u_1 - u_2 = \frac{q^2}{2c} - \left(\frac{q^2}{2c} + \frac{9 \times 10^{-12}}{2c} - \frac{6 \times 10^{-6} q}{2c} \right) = -14.25 \times 10^{-6} \text{ J}$$

$$\frac{9 \times 10^{-12}}{2 \times 6 \times 10^{-6}} - \frac{6 \times 10^{-6} q}{2 \times 6 \times 10^{-6}} = -14.25 \times 10^{-6} \rightarrow \frac{3}{4} \times 10^{-6} - \frac{q}{2} = -14.25 \times 10^{-6}$$

$$\rightarrow \frac{q}{2} = 15 \times 10^{-6} \rightarrow q = 30 \times 10^{-6} \text{ C} = 30 \mu\text{C}$$

$$V = \frac{q}{c} = \frac{30}{6} = 5 \text{ V}$$

۶۷. گزینه ۱ درست است.

مساحت زیر نمودار جریان - زمان

$$S = \frac{2+5}{2} \times 2 = 14 \text{ C}$$

۶۸. گزینه ۴ درست است.

$$\rho = \frac{m}{v} \rightarrow \frac{\rho_A}{\rho_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{v_B}{v_A} \rightarrow \frac{4}{3} = 2 \times \frac{v_B}{v_A} \rightarrow \frac{v_B}{v_A} = \frac{2}{3}$$

$$v = AL \rightarrow \frac{v_A}{v_B} = \frac{A_A}{A_B} \times \frac{L_A}{L_B} \rightarrow \frac{3}{2} = \left(\frac{3}{2}\right)^2 \times \frac{L_A}{L_B} \rightarrow \frac{L_A}{L_B} = \frac{2}{3}$$

$$R = \rho \frac{L}{A} \rightarrow \frac{R_A}{R_B} = \frac{\rho_A}{\rho_B} \times \frac{L_A}{L_B} \times \frac{A_B}{A_A} = \frac{1}{2} \times \frac{2}{3} \times \left(\frac{2}{3}\right)^2 = \frac{4}{27}$$

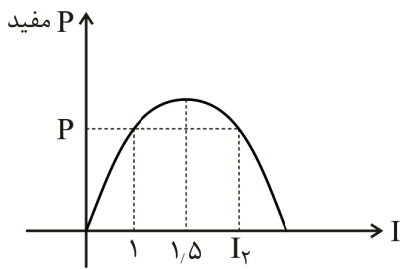
۶۹. گزینه ۳ درست است.

$$\left. \begin{aligned} v_1 = \varepsilon - I_1 r, I_1 = \frac{\varepsilon}{R_1 + r} \rightarrow 8 = \varepsilon - \frac{\varepsilon}{2+r} r \\ v_2 = \varepsilon - I_2 r, I_2 = \frac{\varepsilon}{R_2 + r} \rightarrow 9 = \varepsilon - \frac{\varepsilon}{3+r} r \end{aligned} \right\} \rightarrow \varepsilon = 12 \text{ V}, r = 1 \Omega$$

۷۰. گزینه ۳ درست است.

$$\text{رأس سهمی} \quad \frac{\varepsilon}{2r} = \frac{6}{2 \times 2} = \frac{6}{4} = \frac{3}{2} = 1.5$$

I_1 و I_2 نسبت به رأس سهمی متقارن هستند.

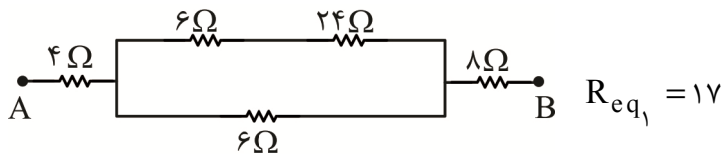
$$\frac{I_1 + I_2}{2} = 1/5 \rightarrow \frac{1 + I_2}{2} = 1/5 \rightarrow I_2 = 2A$$

۷۱. گزینه ۳ درست است.

$$E = pt = (\Delta \times 100 \times 10^{-3})(30 \times 4) = 60 \text{ kWh}$$

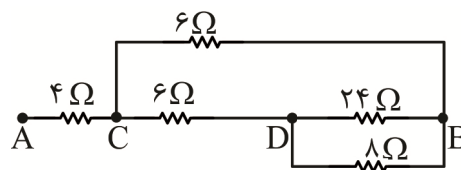
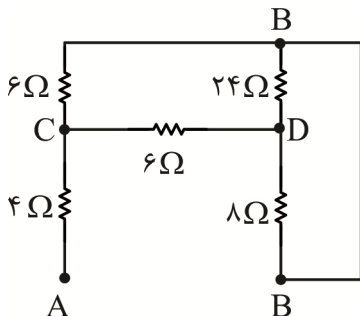
$$B = 60 \times 450 = 27000 \text{ تومان}$$

۷۲. گزینه ۱ درست است.

حالت اول: کلید باز

حالت دوم: کلید بسته

$$R_{eq2} = 8$$

$$\frac{R_{eq2}}{R_{eq1}} = \frac{8}{17}$$

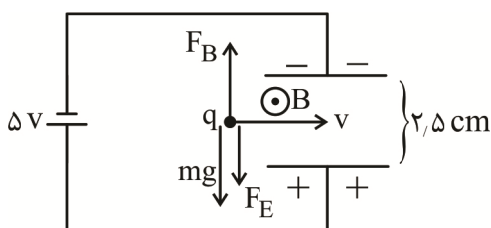
۷۳. گزینه ۳ درست است.

افزایش مقاومت رئوسا باعث افزایش مقاومت معادل کل مدار می شود.

$$I_T^{\downarrow} = \frac{\varepsilon}{R_{eq}^{\uparrow} + r}$$

$$v_1^{\downarrow} = I_T^{\downarrow} R_1$$

۷۴. گزینه ۱ درست است.

$$E = \frac{v}{d} = \frac{5}{2.5 \times 10^{-2}} = 200 \frac{N}{C}$$

$$F_E = Eq = 200q, \quad mg = 4F_E = 800q \rightarrow F_B = 1000q$$

$$F_B = qvB \sin \theta \rightarrow 1000q = q \times 200 \times B \times 1$$

$$\rightarrow B = 5T = 5 \times 10^4 \text{ G}$$

جهت میدان مغناطیسی از قانون دست راست به دست می آید.

۷۵. گزینه ۳ درست است.

$$t_1 = 0 \rightarrow B_1 = 0, \quad t_2 = 2 \rightarrow B_2 = 0.2 T$$

$$\Delta q = I \Delta t = NA \frac{\Delta B}{R} = 50 \times 20 \times 10^{-4} \times \frac{0.2}{R} = \frac{0.2}{R} = 4 \times 10^{-3} \rightarrow R = \frac{2 \times 10^{-2}}{4 \times 10^{-3}} = 5 \Omega$$

شیمی

۷۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) برخی از عناصر با عدد اتمی کوچک، مانند (۴۳ Tc) در طبیعت یافت نمی‌شوند و کاملاً ساختگی هستند.
 (۲) ایزوتوپ‌های یک عنصر خواص شیمیایی مشابهی دارند.
 (۳) در اتم خنثی، شمار الکترون و پروتون برابر است.

$$n + p + e = 266$$

$$\frac{A}{Z} = \frac{p+n}{p} = 2,5 \Rightarrow n = 1,5p$$

$$1,5p + p + p = 266 \quad p = 76 \Rightarrow n = 1,5 \times 76 = 114$$

(۴) انرژی هسته‌ای در ستاره‌های جوان، باعث تشکیل عنصرهای سنگین از عنصرهای سبک می‌شود.

۷۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد:

- (۱) درست است، هر اتم یک الکترون و یک پروتون نسبت به عنصر قبل از خود، بیشتر دارد.
 (۲) درست است، حدود ۰/۷ درصد از اورانیوم طبیعی، ایزوتوپ ۲۳۵ است.
 (۳) نادرست است؛ جرم یک اتم کربن - ۱۲ دقیقاً ۱۲ amu است، اما جرم ^1H اندکی بیش از ۱ amu می‌باشد.
 (۴) درست است؛ در گذشته به دلیل شکل ظاهری گرافیت، تصور می‌شد این ماده از سرب تشکیل شده است.

۷۸. گزینه ۱ درست است.

$$22(12) + 24 + 14x + 16y = 444 \Rightarrow 14x + 16y = 156$$

$$22 + 24 + x + y = 56 \Rightarrow x + y = 10$$

$$\begin{cases} 14x + 16y = 156 \\ x + y = 10 \end{cases}$$

$$y = 8, x = 2 \Rightarrow \frac{y}{x} = \frac{8}{2} = 4$$

و در ادامه داریم:

$$13,32g \text{ تتراسایکلین} \times \frac{1 \text{ mol تتراسایکلین}}{444g \text{ تتراسایکلین}} \times \frac{6,02 \times 10^{23} \text{ مولکول}}{1 \text{ mol تتراسایکلین}} \times \frac{2 \text{ اتم نیتروژن}}{1 \text{ مولکول تتراسایکلین}}$$

$$= 3,612 \times 10^{23} \text{ atomN}$$

۷۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد:

- (الف) نادرست است؛ زیرا اتم Cu ۲۹ دارای ۱۰ الکترون با $l=2$ و ۷ الکترون با $l=0$ است.
 (ب) نادرست است؛ زیرا فلز مس رنگ شعله را به رنگ سبز در می‌آورد و ارتباطی به نوع یون ندارد.
 (پ) درست است. انتقال $n=6$ به $n=2$ ، دارای طول موج ۴۱۰ nm است.
 (ت) درست است.

$${}_{33}\text{X}: 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^{10} / 4s^2 4p^3$$

$${}_{24}\text{M}: 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^5 / 4s^1$$

$$\frac{{}_{33}\text{X} \text{ در } l=1 = 1}{5} = \frac{15}{5} = 3$$

$$\frac{{}_{24}\text{M} \text{ در } l=2 = 2}{5}$$

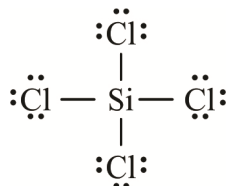
۸۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی موارد:

(۱) نادرست است؛ زیرا عنصر A، سیلیسیم بوده و یک شبه فلز است.

(۲) درست است. E فلز (Be) است و نخستین عنصر گروه دوم است و D می تواند پتاسیم (K) باشد که نخستین عنصر دوره چهارم است.

(۳) درست است. کلرید عنصر A، SiCl_4 است که ساختار روبه رو را دارد:

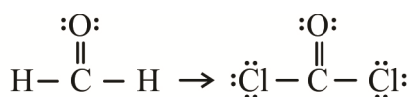
(۴) درست است. هر عنصر دارای ۲e تک است: $\ddot{\text{X}}\text{:}$ و $\cdot\text{E}$

۸۱. گزینه ۳ درست است.

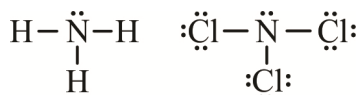
بررسی عبارت‌ها:

(۱) درست است. متان ناقطبی است و با جایگزین کردن H با Cl، تبدیل به مولکول قطبی CH_3Cl می شود.

(۲) درست است.

۸ جفت الکترون ناپیوندی ۲ جفت الکترون ناپیوندی

(۳) نادرست است؛

تعداد پیوندها برابر است

(۴) نادرست است؛ مونومر تفلون تترافلوئورواتن (C_2F_4) است. و در ساختار آن اتم کلر وجود ندارد.

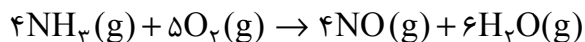
۸۲. گزینه ۲ درست است.

در دمای 50° کلوین داریم:

X	E	D	A	گاز
۱۶۰	۱۴	۲۴	۵۴	نقطه ذوب (K)
۱۶۵	۲۱	۲۷	۸۵	نقطه جوش (K)
جامد	گاز	گاز	جامد	حالت فیزیکی

۸۳. گزینه ۴ درست است.

با توجه به اطلاعات سؤال، ۴ مول NH_3 و ۵ مول O_2 باهم واکنش داده اند. پس ضریب آن‌ها به ترتیب ۴ و ۵ است:

$$112\text{LO}_2 \times \frac{1\text{mol O}_2}{22,4\text{LO}_2} \times \frac{6\text{mol H}_2\text{O}}{5\text{mol O}_2} \times \frac{18\text{g H}_2\text{O}}{1\text{mol H}_2\text{O}} = 108\text{g H}_2\text{O}$$

۸۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) گازهای CO_2 ، H_2O و CH_4 گاز گلخانه‌ای محسوب می شوند و تمایل زیادی به برهم کنش با پرتوهای خورشید دارند.

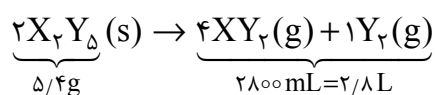
(۲) سوخت‌های سبز، در ساختار خود علاوه بر کربن و هیدروژن اتم اکسیژن دارند.

(۳) اوزون در استراتوسفر، مفید و در تروپوسفر زیان بار است.

(۴) تولید HNO_3 و H_2SO_4 در صنعت، شامل چندین مرحله واکنش، میان مواد مختلف است.

۸۵. گزینه ۳ درست است.

ابتدا معادله را موازنه می‌کنیم:

$$\Delta/4g X_r Y_\Delta \times \frac{1 \text{ mol } X_r Y_\Delta}{Mg X_r Y_\Delta} \times \frac{\Delta \text{ mol فرآورده}}{2 \text{ mol } X_r Y_\Delta} \times \frac{22/4L}{1 \text{ mol}} = 2/8L$$

$$M = 108g \cdot \text{mol}^{-1}$$

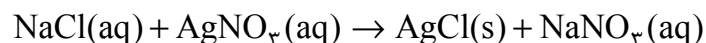
۸۶. گزینه ۱ درست است.

الف) درست است. یون فسفات با یون کلسیم واکنش داده و رسوب کلسیم فسفات تشکیل می‌شود.

ب) نادرست است؛ زیرا آمونیوم سولفات $[(NH_4)_2SO_4]$ ، در کودهای شیمیایی برای تأمین نیتروژن و گوگرد گیاه استفاده می‌شود، که نسبت کاتیون به آنیون در آن برابر $\frac{2}{1}$ است.پ) نادرست است؛ زیرا $NaOH(aq) \rightarrow Na^+(aq) + OH^-(aq)$

$$\frac{\Delta/92}{4000} \times 10^6 = 1480 \text{ ppm}(Na^+)$$

ت) درست است. سرم فیزیولوژی مقدار زیادی سدیم کلرید دارد.

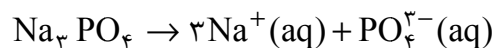
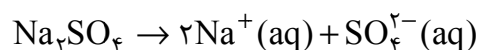

۸۷. گزینه ۲ درست است.

$$2L \times \frac{0/2 \text{ mol}}{1L} = 0/4 \text{ mol } Na^+$$

$$Na_2SO_4 : 2(23) + 32 + 4(16) = 142g \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$Na_3PO_4 : 3(23) + 31 + 4(16) = 164g \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$0/4 \text{ mol } Na^+ \times \frac{1 \text{ mol } Na_2SO_4}{2 \text{ mol } Na^+} \times \frac{142g Na_2SO_4}{1 \text{ mol}} = 28/4g Na_2SO_4$$

$$0/4 \text{ mol } Na^+ \times \frac{1 \text{ mol } Na_3PO_4}{3 \text{ mol } Na^+} \times \frac{164g Na_3PO_4}{1 \text{ mol } Na_3PO_4} = 21/8g Na_3PO_4$$

۸۸. گزینه ۴ درست است.

$$FeSO_4 = 152g \cdot \text{mol}^{-1}, Fe_2(SO_4)_3 = 400g \cdot \text{mol}^{-1}$$

فرض می‌کنیم x مول $FeSO_4$ و y مول $Fe_2(SO_4)_3$ داریم:

$$4L \times 0/1 \text{ mol} \cdot L^{-1} = 0/4 \text{ mol}(SO_4^{2-})$$

$$152x + 400y = 58$$

$$x + 3y = 0/4 \text{ mol}(SO_4^{2-})$$

$$x = 0/25, y = 0/05$$

$$1 \times Fe^{2+}[Ar] : 3d^6 ; 6 \times 0/25 = 1/5$$

$$2 \times Fe^{3+}[Ar] : 3d^5 ; 2 \times 5 \times 0/05 = 0/5 \Rightarrow 1/5 + 0/5 = 2$$

۸۹. گزینه ۲ درست است.

در بین ترکیب‌های داده شده، فقط آمونیوم کلرید و سدیم نیترات، ترکیب‌های یونی، هستند و در آب به یون‌های سازنده، تفکیک می‌شوند. بقیه ترکیبات در حلال مورد نظر به صورت مولکولی حل می‌شوند.

۹۰. گزینه ۴ درست است.

حل‌شونده	آب	
۴۵ g	۴۱/۴ g	S = ۹۲ g
۱۰۰	S	

$$S = 0,8\theta + 72 \quad 92 = 0,8\theta + 72 \quad \theta = 25^\circ C$$

۹۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست است؛ زیرا برم (Br_2) به حالت مایع یافت می‌شود. در ضمن به جز گرافیت، سایر نافلزات رسانایی الکتریکی ندارند.

(۲) نادرست است؛ عنصر مورد نظر Si ۱۴ است و SiF_4 ترکیب مولکولی است.

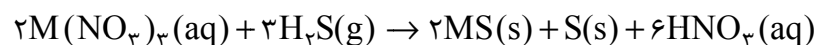
(۳) درست است. این عنصر کربن است.

(۴) نادرست است؛ در دوره سوم جدول تناوبی ۶ عنصر Na, Mg, Al, Si, P, S به حالت جامد هستند.

۹۲. گزینه ۱ درست است.

با توجه به جدول داده شده، واکنش پذیری فلز A از همه بیشتر و واکنش پذیری فلز D از همه کمتر است. در ضمن چون فلز C با محلول فلز B واکنش داده است، واکنش پذیری فلز C از B بیشتر است.

۹۳. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{80}{100} \times 59,5 \text{ g } M(NO_3)_3 \times \frac{1 \text{ mol } M(NO_3)_3}{x \text{ g } M(NO_3)_3} \times \frac{1 \text{ mol } S}{2 \text{ mol } M(NO_3)_3} \times \frac{32 \text{ g } S}{1 \text{ mol } S} = 3,2 \text{ g}$$

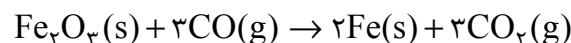
$$x = 238 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$M + 3[14 + 3(16)] = 238; M = Cr = 52 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

و در ادامه می‌توانیم با کمک جرم گوگرد، جرم HNO_3 را حساب کنیم:

$$3,2 \text{ g } S \times \frac{1 \text{ mol } S}{32 \text{ g } S} \times \frac{6 \text{ mol } HNO_3}{1 \text{ mol } S} \times \frac{63 \text{ g } HNO_3}{1 \text{ mol } HNO_3} = 37,8 \text{ g } HNO_3$$

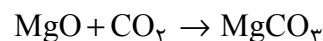
۹۴. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{80}{100} \times \frac{40}{100} \times x \text{ ton } Fe_2O_3 \times \frac{1 \text{ mol } Fe_2O_3}{160 \text{ g } Fe_2O_3} \times \frac{2 \text{ mol } Fe}{1 \text{ mol } Fe_2O_3} \times \frac{56 \text{ g } Fe}{1 \text{ mol } Fe} = 14 \text{ ton } Fe$$

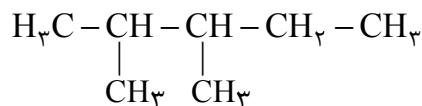
$$x = 62,5 \text{ ton}$$

$$14 \text{ ton } Fe \times \frac{1 \text{ mol } Fe}{56 \text{ g } Fe} \times \frac{3 \text{ mol } CO_2}{2 \text{ mol } Fe} \times \frac{44 \text{ g } CO_2}{1 \text{ mol } CO_2} = 16,5 \text{ ton } CO_2$$

$$\frac{100}{75} \times 16,5 \text{ ton } CO_2 \times \frac{1 \text{ mol } CO_2}{44 \text{ g } CO_2} \times \frac{1 \text{ mol } MgO}{1 \text{ mol } CO_2} \times \frac{40 \text{ g } MgO}{1 \text{ mol } MgO} = 20 \text{ ton } MgO$$

۹۵. گزینه ۳ درست است.

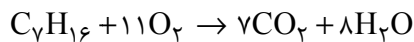

ابتدا ساختار ۲، ۳-دی‌متیل پنتان را رسم می‌کنیم:

$$\text{درصد جرمی کربن} = \frac{7 \times 12}{100} \times 100 = 84\%$$

موارد اول و دوم درست هستند و مورد سوم نادرست است.

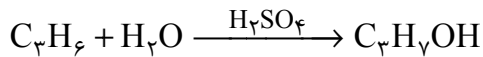

$$2g C_7H_{16} \times \frac{1 \text{ mol } C_7H_{16}}{100 \text{ g } C_7H_{16}} \times \frac{11 \text{ mol } O_2}{1 \text{ mol } C_7H_{16}} = 0.22 \text{ mol } O_2$$

مورد چهارم درست است. با افزایش شمار اتم‌های کربن در هیدروکربن‌ها، نقطه جوش و گرانیروی آنها افزایش می‌یابد. مورد پنجم نادرست است. وقتی شمار اتم‌های کربن در یک آلکان ۷ است، نمی‌تواند همزمان شاخه‌های متیل و اتیل داشته باشد.

۹۶. گزینه ۲ درست است.

دومین عضو خانواده آلکن‌ها، پروپین است. (C_3H_6)

$$31.5 \text{ g } C_3H_6 \times \frac{1 \text{ mol } C_3H_6}{42 \text{ g } C_3H_6} \times \frac{1 \text{ mol } C_3H_7OH}{1 \text{ mol } C_3H_6} \times \frac{60 \text{ g } C_3H_7OH}{1 \text{ mol } C_3H_7OH} = 45 \text{ g } C_3H_7OH$$

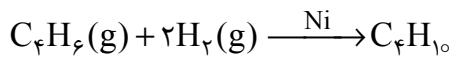
۹۷. گزینه ۴ درست است.

الف) نادرست است؛ زیرا به منظور حذف گوگرد از زغال‌سنگ، آن را شست‌وشو می‌دهند.

ب) نادرست است؛ زیرا نفت سفید، شامل هیدروکربن‌هایی با ۱۰ تا ۱۵ اتم کربن می‌باشد.

پ) درست است.

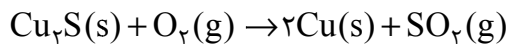
ت) درست است. سومین عضو خانواده آلکین‌ها بوتین (C_4H_6) است.

بوتین

بوتان

۹۸. گزینه ۱ درست است.

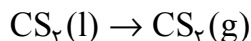
$$Q = mc\Delta T$$

ابتدا جرم مس را به دست می‌آوریم:

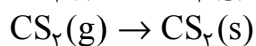
$$480 = m \times 0.4 \times (176 - 126) \Rightarrow m = 24 \text{ g Cu}$$

$$\frac{x}{100} \times 40 \text{ g } Cu_2S \times \frac{1 \text{ mol } Cu_2S}{160 \text{ g } Cu_2S} \times \frac{2 \text{ mol } Cu}{1 \text{ mol } Cu_2S} \times \frac{64 \text{ g } Cu}{1 \text{ mol } Cu} = 24 \Rightarrow x = 75\%$$

۹۹. گزینه ۳ درست است.

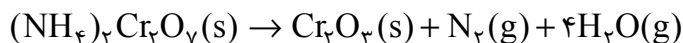
تبخیر:

چگالش:

قدرمطلق آنتالپی چگالش یک ماده از قدرمطلق آنتالپی تبخیر آن ماده، بزرگ‌تر است.

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

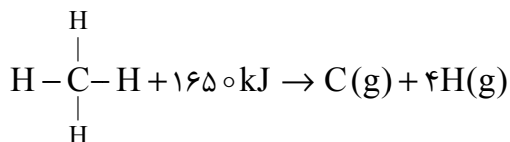
$$N_2 + 4H_2O \Rightarrow 28 + 4(18) = 100 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$100 \text{ g} (N_2, 4H_2O) \times \frac{62.5 \text{ kJ}}{275 \text{ g} (N_2, 4H_2O)} = 225 \text{ kJ}$$

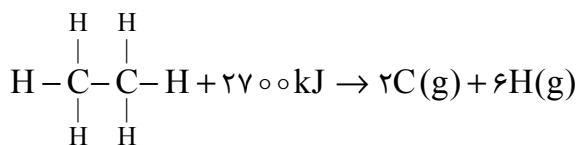
$$(\Delta H = -225 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1})$$

چون گفته شده گرما آزاد می‌شود، پس علامت ΔH منفی است.

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

$$\Delta\text{H}(\text{C}-\text{H}) = \frac{165}{4} = 41.25 \text{ kJ}$$

$$2700 = 6 \underbrace{\Delta\text{H}(\text{C}-\text{H})}_{41.25} + \Delta\text{H}(\text{C}-\text{C}) \Rightarrow \Delta\text{H}(\text{C}-\text{C}) = 225 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$$

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

عبارت اول درست است. در هر دو ساختار گروه عاملی کربونیل وجود دارد.

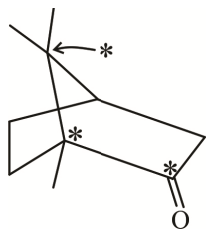
عبارت دوم درست است. این مولکول ناقطبی است و انحلال پذیری بیشتری در هگزان دارد.

عبارت سوم درست است. با توجه به فرمول $\text{C}_{10}\text{H}_{16}\text{O}$ ، کافور، ۲۹ پیوند کووالانسی دارد.

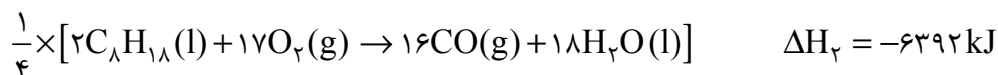
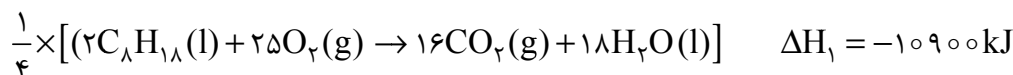
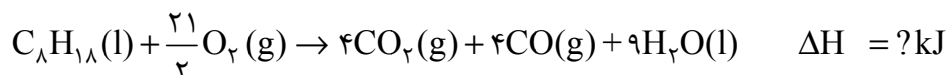
$$\text{تعداد پیوند} = \frac{4\text{C} + 3\text{N} + 2\text{O} + \text{H}}{2} = \frac{40 + 16 + 2}{2} = 29$$

عبارت چهارم نادرست است؛ این ترکیب سیرشده است. زیرا پیوندهای $\text{C}=\text{C}$ یا $\text{C}\equiv\text{C}$ ندارد.

عبارت پنجم درست است؛ کربن‌های ستاره‌دار شده، فاقد اتم هیدروژن هستند.

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

$$\Delta\text{H} = \left(\frac{1}{4}\Delta\text{H}_1\right) + \left(\frac{1}{4}\Delta\text{H}_2\right) = \left(\frac{-10900}{4}\right) + \left(\frac{-6392}{4}\right) = -4323 \text{ kJ}$$

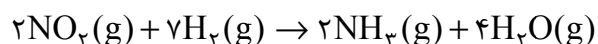
۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

کاتالیزگر واکنش آلکن‌ها با گاز کلر، FeCl_3 جامد است نه محلول آبی FeCl_3 زیرا آب هم می‌تواند با آلکن واکنش دهد.

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

سرعت متوسط تولید H_2O ، چهار برابر سرعت متوسط واکنش است. پس می‌توان نوشت:

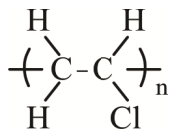
$$12 \times 10^{-2} = \frac{0.2}{V \times \frac{5}{6}} \Rightarrow V = 2 \text{ lit}$$

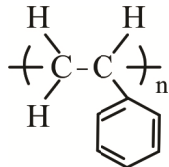
$$? \text{ گرم هیدروژن مصرفی؟} = \frac{7 \text{ mol H}_2}{4 \text{ mol H}_2\text{O}} \times \frac{2 \text{ g H}_2}{1 \text{ mol H}_2} = 0.7 \text{ g H}_2$$

$$? \text{ گرم هیدروژن اولیه؟} = 0.3 + 0.7 = 1 \text{ g H}_2$$

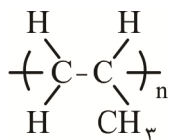
۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

عبارت اول درست است. ساختار پلی‌وینیل کلرید به صورت روبه‌رو است:

عبارت دوم درست است. C_8H_8 ، استیرن است.

عبارت سوم درست است. پلی‌پروپن به دست می‌آید.

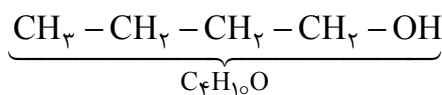
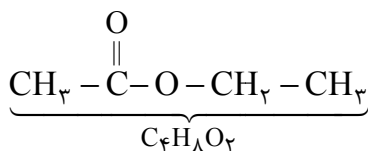
عبارت چهارم درست است. با افزودن سیانید ساختار $\left(\begin{array}{c} \text{---CH}_2\text{---CH}_2\text{---} \\ | \\ \text{N} \end{array} \right)_n$ به دست می‌آید.

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

(الف) درست است. این ترکیب پروپانول با فرمول $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$ است. $3(12) + 8 + 16 = 60 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$

(ب) نادرست است؛ زیرا آشناترین اسید آلی، استیک اسید با فرمول CH_3COOH است و فرمول مولکولی بنزوئیک اسید $\text{C}_7\text{H}_6\text{O}_2$ است.

(پ) درست است. ساختارها به صورت زیر هستند.

$$\text{شمار پیوند کووالانسی} = \frac{16 + 8 + 4}{2} = 14$$

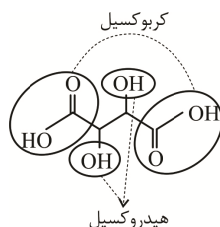
$$\text{شمار پیوند کووالانسی} = \frac{16 + 10 + 2}{2} = 14$$

(ت) درست است. همه الکلهای توانایی تشکیل پیوند هیدروژنی با آب را دارند از این رو نقطه جوش آنها از آلکانهای هم‌کربن خود بیشتر است.

۱۰۸. گزینه ۴ درست است.

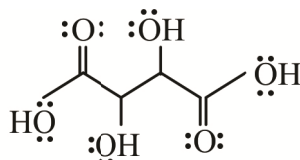
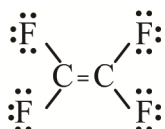
بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست است.

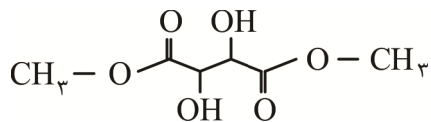

(۲) درست است.

هر دو ساختار، ۱۲ جفت الکترون ناپیوندی دارند.

۳) درست است. فرآورده واکنش به صورت زیر است:

۴) نادرست است.

$$\text{جرم مولی نفتالن } \text{C}_{10}\text{H}_8 = 10(12) + 8 = 128 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$\text{جرم مولی تارتاریک اسید } \text{C}_4\text{H}_6\text{O}_6 = 4(12) + 6 + 6(16) = 150 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$150 - 128 = 22$$

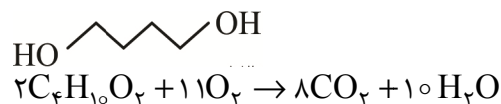
نخستین عضو خانواده آلکین‌ها، اتین (C_2H_2) است

$$\text{جرم مولی اتین} = 2(12) + 2 = 26 \text{ g.mol}^{-1}$$

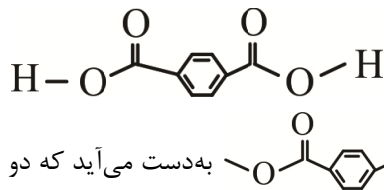
۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) نادرست است؛ معادله سوختن دی‌الکل آن به صورت زیر است:

۲) نادرست است؛ فرمول واحد تکرارشونده این پلیمر $\text{C}_{12}\text{H}_{12}\text{O}_4$ است که ۲۸ اتم دارد و معروف‌ترین ترکیب آروماتیک، بنزن (C_6H_6) است که ۱۲ اتم دارد.

۳) درست است. فرمول دی‌اسید سازنده به صورت روبه‌رو است:

۴) نادرست است؛ از واکنش دی‌اسید این ترکیب با ۲ مول متانول ترکیبی با $\text{C}_{12}\text{H}_{12}\text{O}_4$ به دست می‌آید که دو گروه عاملی استری دارد.

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

عبارت اول درست است. در واکنش سنتز پلیمرهای طبیعی، آب تولید می‌شود.

عبارت نادرست است. پلی لاکتیک اسید، جزو پلیمرهای زیست تخریب‌پذیر است.

عبارت سوم درست است.

عبارت چهارم درست است. در الکل‌ها با افزایش شماره اتم‌های کربن، تفاوت انحلال‌پذیری آن‌ها کاهش می‌یابد.

ریاضی

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

A و B هر دو نامتناهی هستند، پس اجتماع آن‌ها نامتناهی است، ولی اشتراک، تفاضل و متمم آن‌ها ممکن است متناهی باشند یا نامتناهی؛ بنابراین فقط مورد پ درست است.

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به یک بودن جمله اول دنباله حسابی و طبیعی و نایب‌تر بودن جمله‌ها از ۳۱ داریم:

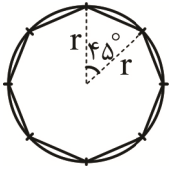
$$a_n = a_1 + (n-1)d \leq 31 \rightarrow (n-1)d \leq 30$$

حداقل n برابر ۳ است (چون برای تشکیل دنباله حسابی حداقل به سه جمله نیاز داریم) و حداقل قدرنسبت ۱ است چون قدرنسبت عدد طبیعی است و نمی‌تواند کمتر از یک باشد.

$$n = 3 \rightarrow (3-1)d \leq 30 \rightarrow d \leq 15$$

با توجه به طبیعی بودن d تعداد ۱۵ دنباله با اعضای طبیعی نایب‌تر از ۳۱ می‌توان ساخت که جمله اول آن‌ها یک باشد.

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$\text{مساحت } 8 \text{ ضلعی} = 8 \times \text{مساحت مثلث} = 8 \times \frac{1}{2} r^2 \sin 45^\circ = 2\sqrt{2}r^2$$

$$\text{مساحت دایره} = \pi r^2$$

$$\text{نسبت} = \frac{2\sqrt{2}}{\pi}$$

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

چون $(\sqrt{5}-2) \times (\sqrt{5}+2) = 1$ پس دو عبارت $\sqrt{5}+2$ و $\sqrt{5}-2$ معکوس هم هستند.

$$\begin{aligned} \sqrt{\sqrt{(\sqrt{5}-2)^2} + \sqrt{(\sqrt{5}+2)^2} + 6} &= \sqrt{|\sqrt{5}-2| + |\sqrt{5}+2| + 6} = \sqrt{\sqrt{5}-2 + \sqrt{5}+2 + 6} \\ &= \sqrt{2\sqrt{5} + 6} = \sqrt{(\sqrt{5}+1)^2} = (\sqrt{5}+1) = \sqrt{5}+1 \end{aligned}$$

۱۱۵. گزینه ۳ درست است.

چون $X^2 + X + 2$ و $X^2 - X + 2$ همواره مثبت هستند، پس سمت چپ نامعادله مثبت است و سمت راست معادله هم باید مثبت باشد تا نامعادله برقرار باشد. پس $X > 0$ است، طرفین نامعادله را بر X تقسیم می‌کنیم:

$$\frac{1}{X-1+\frac{2}{X}} + \frac{2}{X+1+\frac{2}{X}} \leq 1 \rightarrow X + \frac{2}{X} = t$$

$$\frac{1}{t-1} + \frac{2}{t+1} \leq 1 \rightarrow \frac{t+1+2t-2}{(t-1)(t+1)} \leq 1$$

$$\frac{3t-1}{(t-1)(t+1)} - 1 \leq 0 \rightarrow \frac{3t-1-t^2+1}{(t-1)(t+1)} \leq 0$$

$$\frac{-t^2+3t}{(t-1)(t+1)} \leq 0$$

چون $X^2 - X + 2 > 0$ پس: $X^2 + 2 > X$ و چون $X > 0$ است، پس $X + \frac{2}{X} > 1$ است و $t > 1$ و $t-1 > 0$ و

$$-t^2 + 3t \leq 0 \text{ پس باید } t+1 > 0$$

$$t(t-3) \geq 0 \xrightarrow{t>1} t-3 \geq 0 \rightarrow t \geq 3$$

$$X + \frac{2}{X} \geq 3 \rightarrow X^2 - 3X + 2 \geq 0$$

X		1	-	2		
P		+		-		+

$$(-\infty, 1] \cup [2, +\infty) \xrightarrow{X>0} (0, 1] \cup [2, +\infty)$$

$$a+b+c = 0+1+2 = 3 \text{ پس}$$

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

$$\left| \frac{u}{v} \right| = \frac{|u|}{|v|}$$

می‌دانیم:

$$\frac{|3x-1|}{|bx+2|} < 1$$

پس داریم:

$$|3x-1| < |bx+2| \rightarrow 9x^2 - 6x + 1 < b^2x^2 + 4 + 4bx$$

$$(9-b^2)x^2 - 6x - 4bx - 3 < 0 \rightarrow (9-b^2)x^2 + x(-6-4b) - 3 < 0$$

چون جواب نامعادله به صورت $(a, +\infty)$ است، پس ضریب X^2 صفر است.

$$b = 3 \rightarrow -18x - 3 < 0 \rightarrow -18x < 3$$

$$x > \frac{-3}{18} \rightarrow x > \frac{-1}{6}$$

$$b + a = 3 + \left(-\frac{1}{6}\right) = \frac{17}{6}$$

$$b = -3 \rightarrow 6x - 3 < 0 \rightarrow x < \frac{1}{2}$$

چون مجموعه جواب به صورت $(a, +\infty)$ است، پس $x < \frac{1}{2}$ قابل قبول نیست و مقدار $a + b = \frac{17}{6}$ هست.

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

اعضای f عبارتاند از:

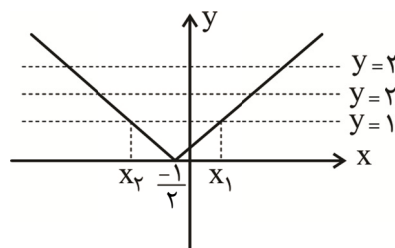
$$|x| + |y| = 2$$

$$(x, y) = (2, 0), (-2, 0), (0, 2), (0, -2), (1, 1), (1, -1), (-1, 1), (-1, -1)$$

با مؤلفه اول ۲ و ۲- فقط یک زوج مرتب داریم.

با مؤلفه اول ۰ و ۱ و ۱- هر کدام ۲ زوج مرتب داریم که باید یکی حذف شود. پس حذف حداقل ۳ عضو لازم است.

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

تابع هر یک از مقادیر ۱ و ۲ و ۳ را دو بار می‌گیرد. پس مثلاً برای وجود ۱ در برد وجود X_1 یا X_2 یا هر دو در دامنه لازم است.

۳ حالت $\Rightarrow$ هر دو یا X_1 یا X_2

پس $3 \times 3 \times 3$ حالت برای دامنه داریم. یعنی A دارای ۲۷ حالت است.

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

حالت اول: کتاب اول و آخر از رشته تجربی باشد:

$$\overset{6}{\text{پ}} \times \overset{11!}{\text{کتاب‌های وسط}} \times \overset{5}{\text{آخر}} = 30 \times 11!$$

میان ۱۱ کتاب باقی‌مانده تفاوتی نیست و جایگشت ساده است.

حالت دوم: کتاب اول و آخر از رشته ریاضی باشد:

$$\overset{7}{\text{پ}} \times \overset{11!}{\text{کتاب‌های وسط}} \times \overset{6}{\text{آخر}} = 42 \times 11!$$

بنابراین تعداد کل حالات برابر است با:

$$(30 \times 11!) + (42 \times 11!) = 72 \times 11! = 6 \times 12!$$

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

برای پیدا کردن حالاتی که دو حرف S کنار یکدیگر نیستند، دو حرف S را یک بسته در نظر می‌گیریم و حالاتی که S کنار

$$\frac{7!}{2!} - 6! = 6! \left(\frac{7}{2} - 1\right) = \frac{5}{2} \times 6!$$

هم هستند را از کل حالات کم می‌کنیم:

همچنین برای دو حرف A و N دو حالت وجود دارد، یا A زودتر آمده است، یا N زودتر آمده است؛ از آنجایی که شرط خاصی در صورت سؤال ذکر نشده و این دو حرف با هم تفاوتی ندارند، در نصف کلمات ساخته شده A زودتر آمده و در نصف دیگر N

$$b = \frac{7!}{2!} \times \frac{1}{2}$$

پس، زودتر آمده است،

$$\frac{\frac{5}{2} \times 6!}{7! \times \frac{1}{2}} = \frac{\frac{5}{2}}{\frac{7}{2}} = \frac{5}{7}$$

خواسته سؤال را محاسبه می‌کنیم:

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

ابتدا تعداد کل حالات را حساب می‌کنیم:

$$\binom{15}{3} = \frac{15 \times 14 \times 13}{3!} = 5 \times 7 \times 13 = 455$$

برای پیدا کردن تعداد حالات مطلوب کافی است حالت انتخاب ۱ مهره از هر رنگ را از کل حالات کم کنیم:

$$455 - \binom{4}{1} \binom{5}{1} \binom{6}{1} = 455 - 120 = 335$$

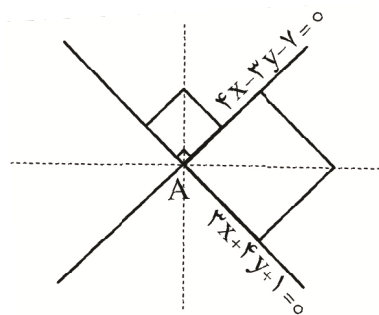
$$\frac{335}{455} = \frac{67}{91}$$

بنابراین احتمال برابر است با:

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

با توجه به شکل فرضی، قطرهای مربع‌ها، نیم‌سازهای دو خط هستند.

معادله نیم‌سازهای دو خط را می‌یابیم:

$$\frac{|4x - 3y - 7|}{\sqrt{4^2 + (-3)^2}} = \frac{|3x + 4y + 1|}{\sqrt{3^2 + 4^2}} \rightarrow |4x - 3y - 7| = |3x + 4y + 1|$$

$$\rightarrow \begin{cases} 4x - 3y - 7 = 3x + 4y + 1 \rightarrow x - 7y - 8 = 0 \\ 4x - 3y - 7 = -(3x + 4y + 1) \rightarrow 7x + y - 6 = 0 \end{cases}$$

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

عرض از مبدأ تابع برابر k و ریشه‌های آن را به ترتیب x_1 و x_2 فرض می‌کنیم.

طبق روابط طولی موجود در مثلث قائم‌الزاویه داریم:

$$OA^2 = OB \cdot OC \rightarrow k^2 = |x_1| \cdot x_2 \xrightarrow{x_1 < 0} k^2 = -x_1 x_2$$

$$\rightarrow k^2 = -\frac{c}{a} \rightarrow k^2 = -\frac{k}{(-1)} \rightarrow k^2 = k \rightarrow \begin{cases} k = 0 \\ k = 1 \end{cases}$$

۱۲۴. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{x^2 + 3x + 3}{(x+2)(x-3)} - \frac{x}{x+2} = \frac{k}{x-3}$$

$$\frac{\cancel{x^2} + 3x + 3 - \cancel{x^2} + 3x}{(x+2)(\cancel{x-3})} = \frac{k}{(\cancel{x-3})}$$

$$\frac{6x + 3}{x+2} = k \rightarrow 6x + 3 = kx + 2k \rightarrow 3 - 2k = kx - 6x \rightarrow x(k - 6) = 3 - 2k \rightarrow$$

$$x = \frac{3 - 2k}{k - 6} = \text{ریشه مخرج}$$

برای اینکه معادله جواب نداشته باشد، پس باید $x = \frac{3-2k}{k-6}$ مساوی ریشه‌های مخرج باشد یا اصلاً موجود نباشد، پس $k = 6$ یا :

$$\begin{cases} \frac{3-2k}{k-6} = \frac{-2}{1} \rightarrow 3-2k = -2k+12 \rightarrow \text{k به دست نیامد} \\ \frac{3-2k}{k-6} = \frac{3}{1} \rightarrow 3-2k = 3k-18 \rightarrow 21=5k \rightarrow k = \frac{21}{5} \\ \frac{21}{5} + 6 = \frac{51}{5} \end{cases}$$

جمع مقادیر k برابر است با :

۱۲۵. گزینه ۱ درست است.

ابتدا معادله را ساده می‌کنیم:

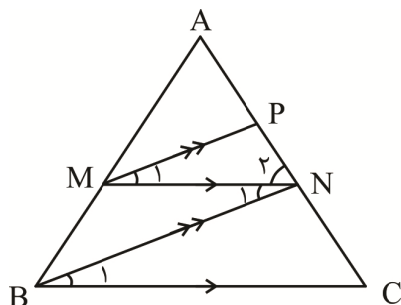
$$\begin{aligned} \sqrt{(\sqrt{x+2}+2)^2} + \sqrt{(\sqrt{x+2}-1)^2} &= 3 \\ |\sqrt{x+2}+2| + |\sqrt{x+2}-1| &= 3 \\ \oplus \\ |\sqrt{x+2}-1| &= 1 - \sqrt{x+2} \\ |u| = -u \rightarrow u \leq 0 \end{aligned}$$

پس:

$$\begin{aligned} \sqrt{x+2}-1 &\leq 0 \\ \sqrt{x+2} &\leq 1 \rightarrow 0 \leq x+2 \leq 1 \rightarrow -2 \leq x \leq -1 \end{aligned}$$

پس $x \in [-2, -1]$ و در نتیجه معادله دو جواب صحیح دارد.

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

با توجه به صورت سؤال داریم:

$$\begin{cases} MP \parallel BN \xrightarrow{\text{قضیه خطوط موازی و مورب}} \widehat{M}_1 = \widehat{N}_1 \\ MN \parallel BC \xrightarrow{\text{قضیه خطوط موازی و مورب}} \widehat{N}_1 = \widehat{B}_1, \widehat{N}_2 = \widehat{C} \end{cases} \Rightarrow \widehat{M}_1 = \widehat{N}_1 = \widehat{B}_1, \widehat{N}_2 = \widehat{C}$$

بنابراین دو مثلث MPN و BNC متشابه هستند و با توجه به نسبت داده شده داریم:

$$\begin{aligned} \frac{S_{MNP}}{S_{BNC}} = \frac{9}{49} &\Rightarrow \begin{cases} S_{MNP} = 9S \\ S_{BNC} = 49S \end{cases} \\ \frac{S_{MNP}}{S_{BNC}} = \left(\frac{MN}{BC}\right)^2 = \frac{9}{49} &\Rightarrow \frac{MN}{BC} = \frac{3}{7} \end{aligned}$$

حال در ذوزنقه MNCB داریم:

$$\frac{S_{BMN}}{S_{BNC}} = \frac{MN}{BC} = \frac{3}{7} \Rightarrow S_{BMN} = \frac{3}{7} \times 49S = 21S$$

طبق قضیه تالس $\frac{AM}{AB} = \frac{MN}{BC}$ و همچنین داریم:

$$\Delta AMP \sim \Delta ABN \Rightarrow \frac{S_{AMP}}{S_{ABN}} = \left(\frac{AM}{AB}\right)^2 = \left(\frac{MN}{BC}\right)^2 = \frac{9}{49}$$

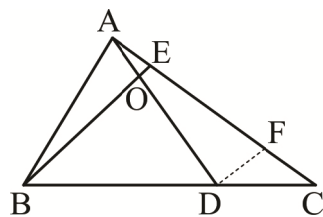
$$\Rightarrow \frac{S_{AMP}}{S_{AMP} + 30S} = \frac{9}{49} \xrightarrow{\text{تفضیل در مخرج}} \frac{S_{AMP}}{30S} = \frac{9}{40} \Rightarrow S_{AMP} = \frac{27}{4}S$$

$$\frac{S_{BMN}}{S_{AMP}} = \frac{21S}{\frac{27}{4}S} = \frac{28}{9}$$

در نهایت داریم:

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

با توجه به اطلاعات داده شده داریم:

$$\frac{OA}{OD} = \frac{1}{4} \xrightarrow{\text{ترکیب در مخرج}} \frac{OA}{AD} = \frac{1}{5}$$

از D خطی موازی BE رسم می‌کنیم تا AC را در F قطع کند.
طبق قضیه تالس در مثلث ADF داریم:

$$\frac{OA}{AD} = \frac{OE}{DF} = \frac{1}{5} \quad (I)$$

حال در مثلث BCE طبق قضیه تالس داریم:

$$\frac{DF}{BE} = \frac{DC}{BC} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{BE}{DF} = 4 \quad (II)$$

با توجه به (I) و (II) داریم:

$$\begin{cases} \frac{OE}{DF} = \frac{1}{5} \\ \frac{BE}{DF} = 4 \end{cases} \xrightarrow{\text{تقسیم دو رابطه}} \frac{OE}{BE} = \frac{1}{20}$$

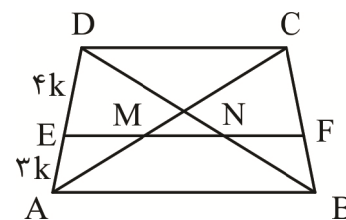
۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

با توجه به نسبت‌های داده شده، طبق عکس قضیه تالس، می‌توان نتیجه گرفت $AB \parallel EF \parallel DC$.
حال داریم:

$$\Delta ACD : ME \parallel CD \Rightarrow \frac{ME}{CD} = \frac{AE}{AD} \Rightarrow \frac{ME}{6} = \frac{3}{7} \Rightarrow ME = \frac{18}{7}$$

$$\Delta ABD : NE \parallel AB \Rightarrow \frac{NE}{AB} = \frac{DE}{AD} \Rightarrow \frac{NE}{10} = \frac{4}{7} \Rightarrow NE = \frac{40}{7}$$

$$\Rightarrow MN = NE - ME = \frac{40}{7} - \frac{18}{7} = \frac{22}{7}$$

حال با توجه به موازی بودن CD و MN و خط مورب MC می‌توان گفت:

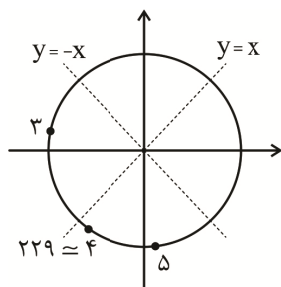
$$\Delta OCD \sim \Delta OMN \Rightarrow \frac{S_{MON}}{S_{OCD}} = \left(\frac{MN}{CD}\right)^2 = \left(\frac{\frac{22}{7}}{6}\right)^2 = \frac{121}{441}$$

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{\cos(27^\circ + 1^\circ) - \sin(3 \times 18^\circ + 1^\circ)}{\cos(36^\circ + 1^\circ) + 2 \cos(36^\circ + 9^\circ - 1^\circ)}$$

$$= \frac{\sin 1^\circ + \sin 1^\circ}{\cos 1^\circ + 2 \sin 1^\circ} \cdot \frac{\div \cos 1^\circ}{\div \cos 1^\circ} \rightarrow \frac{2 \tan 1^\circ}{1 + 2 \tan 1^\circ} = 0/26 = \frac{13}{50}$$

$$\Rightarrow 100 \tan 1^\circ = 13 + 26 \tan 1^\circ \Rightarrow 74 \tan 1^\circ = 13 \Rightarrow \tan 1^\circ = \frac{13}{74} \Rightarrow \cot 1^\circ = \frac{74}{13}$$

 $\Rightarrow$ برکت = ۵

$$\tan 4 > 1 > \cot 4 > 0 > \cos 4 > \sin 4$$

۵ از ۴ پایین تر است پس $\sin$ آن کمتر است.

۳ در سمت چپ ۴ قرار دارد، پس کسینوس آن کمتر است.

۱۳۰. گزینه ۲ درست است.

با توجه به ربع سوم و قرارگیری نیم‌سازها داریم:

۱۳۱. گزینه ۲ درست است.

باید دامنه تابع $f(x) = \sqrt{ax^2 + \lambda x + c} + d$ به صورت $\{2\}$ باشد، پس حتماً زیر رادیکال $(x-2)^2$ با ضریب منفی داریم:

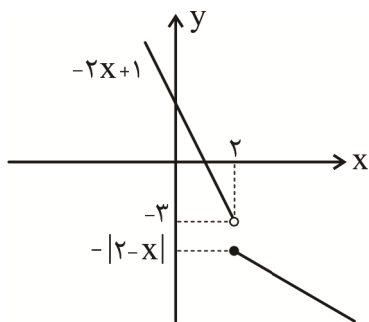
$$ax^2 + \lambda x + c = k(x^2 - 4x + 4) \Rightarrow k = -2 \Rightarrow a = -2, c = -8$$

$$f(x) = \sqrt{-2(x-2)^2} + d \text{ و باید } f(2) = g(2) = 1 \text{ باشد، پس } d = 1 \text{ و داریم: } d = 1$$

و بنابراین:

$$d - c - a = 11$$

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

باید ضابطه‌ها در دامنه خود ۱ به ۱ باشند، یعنی نقطهٔ ماکزیمم قدرمطلق در $x \geq 2$ قرار ندارد:

$$\rightarrow m < 2$$

و اشتراک بردها تهی باشد، یعنی عرض ماکزیمم ضابطه پایین (در $x = 2$) از شروع ضابطه بالا (در نقطهٔ توخالی $(2, -3)$) بیشتر نباشد:

$$f(2) = -|2-m| \leq -3 \rightarrow 2-m \geq 3 \rightarrow m \leq -1$$

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

ضابطه را ساده کنیم:

$$y = \frac{x^2 - 3x + 2}{x-1} = \frac{(x-1)(x-2)}{x-1} = x-2, x \neq 1$$

پس برد تابع به صورت $\mathbb{R} - \{-1\}$ است.

ضابطه وارون $y = x - 2$ به صورت $y = x + 2$ است و دامنهٔ آن $x \neq -1$ خواهد بود. پس می‌نویسیم:

$$f^{-1}(x) = \frac{(x+2)(x+1)}{(x+1)} = \frac{x^2 + 3x + 2}{x+1}$$

و در مقایسه با صورت سؤال داریم:

$$a + b + c = 6$$

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

طرفین را بر $x^2 (\log x)^2$ تقسیم می‌کنیم.

$$\frac{x^4}{x^2 (\log x)^2} + 4 = \frac{(\log x)^4}{x^2 (\log x)^2} \Rightarrow \frac{x^2}{(\log x)^2} + 4 = \frac{(\log x)^2}{x^2} \Rightarrow \left(\frac{x}{\log x}\right)^2 + 4 = \left(\frac{\log x}{x}\right)^2$$

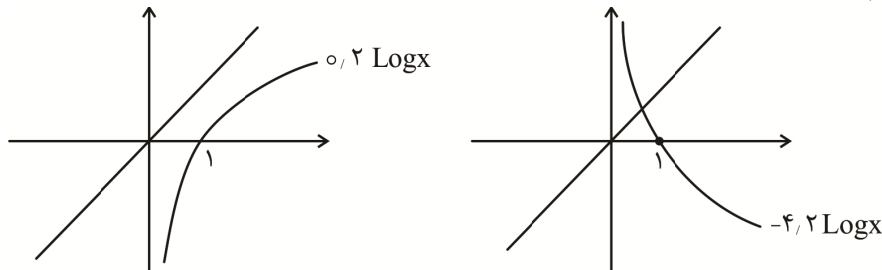
 $\left(\frac{x}{\log x}\right)^2$ را t فرض می‌کنیم.

$$t + 4 = \frac{1}{t} \xrightarrow{\times t} t^2 + 4t = 1 \xrightarrow{+4} t^2 + 4t + 4 = 5$$

$$\rightarrow (t+2)^2 = 5 \rightarrow t = \pm\sqrt{5} - 2$$

$$\rightarrow \begin{cases} \frac{x}{\log x} = \sqrt{5} - 2 \\ \frac{x}{\log x} = -\sqrt{5} - 2 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = (\sqrt{5} - 2) \log x \\ x = (-\sqrt{5} - 2) \log x \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = 0,2 \log x \\ x = -4,2 \log x \end{cases}$$

نمودارهای توابع بالا را رسم می‌کنیم.

معادله فقط یک ریشه قابل قبول دارد.

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

اگر دنباله $f(1), f(x_2), f(x_3), \dots$ دنباله حسابی باشد، آنگاه:

$$2f(x_2) = f(1) + f(x_3) \rightarrow 2 \log_2 x_2 = \log_2 1 + \log_2 x_3 \rightarrow \log_2 x_2^2 = \log_2 x_3 \rightarrow x_2^2 = x_3$$

دنباله $\{1, x_2, x_3, \dots\}$ دنباله‌ای هندسی با قدرنسبت q است. نسبت شیب‌ها را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{f(x_4) - f(x_3)}{x_4 - x_3} = \frac{f(x_3) - f(x_2)}{x_3 - x_2} = \frac{x_3 - x_2}{x_4 - x_3} = \frac{q^3 - q}{q^4 - q^2} = \frac{q^2 - q}{q(q^2 - q)} = \frac{1}{q} = \frac{1}{2} \rightarrow q = 2$$

$$d = \log_2 x_2 - \log_2 1 = \log_2 q - \log_2 1 = \log_2 2 - 0 = 1$$

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

با جایگذاری $x = 2$ به حالت مبهم $\frac{0}{0}$ می‌رسیم، برای رفع ابهام از روش تغییر متغیر استفاده می‌کنیم.

$$2^x = t \Rightarrow \lim_{\substack{x \rightarrow 2 \\ t \rightarrow 4}} \frac{t + \frac{1}{t} - 6}{\sqrt{\frac{1}{t} - \frac{2}{t}}} = \lim \frac{t^2 - 6t + 1}{\sqrt{t} - 2}$$

$$\lim \frac{(t-4)(t-2)}{(\sqrt{t}-2)} = \lim \frac{(\sqrt{t}-2)(\sqrt{t}+2)(t-2)}{(\sqrt{t}-2)} = (2+2) \times (4-2) = 8$$

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

به ۲ شرط زیر باید توجه کنیم:

(۱) باید زیر رادیکال همواره بزرگ‌تر یا مساوی صفر باشد.

(۲) مخرج کسر نباید ریشه داشته باشد.

شرط اول:

$$ax^2 - 4x + a \geq 0 \rightarrow \begin{cases} \Delta \leq 0 \\ a > 0 \end{cases} \rightarrow 16 - 4a^2 \leq 0 \rightarrow 4a^2 \geq 16 \rightarrow a \geq 2 \text{ یا } a \leq -2, a > 0$$

اشتراک $a \geq 2 \leftarrow$

شرط دوم:

$$a \cos x + 5 \neq 0 \rightarrow \cos x \neq -\frac{5}{a}$$

$$-1 \leq \cos x \leq 1 \rightarrow -\frac{5}{a} < -1 \text{ یا } -\frac{5}{a} > 1$$

$$\left| \frac{-5}{a} \right| > 1 \rightarrow \frac{5}{|a|} > 1 \rightarrow |a| < 5 \rightarrow -5 < a < 5$$

با اشتراک شرط اول و دوم حدود a به صورت زیر است $2 \leq a < 5$ پس مقادیر طبیعی a عبارت‌اند از ۲ و ۳ و ۴ پس جواب ۳ مقدار طبیعی برای a است.

۱۳۸. گزینه ۲ درست است.

راه‌حل اول:

اگر پسر اول روی یک صندلی بنشیند، پسر دوم می‌تواند روی ۲ صندلی از چهار صندلی باقی‌مانده بنشیند؛ بنابراین احتمال

$$\frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

راه‌حل دوم:

n نفر می‌توانند به $(n-1)!$ حالت دور یک میز بنشینند، بنابراین تعداد حالات کل برابر $4! = (5-1)!$ است. برای پیدا کردن تعداد حالات مطلوب، دو پسر را یک نفر (یک بسته) در نظر می‌گیریم و تعداد را حساب می‌کنیم (جایگشت دو پسر را نیز باید حساب کنیم):

$$(4-1)! \times 2! = 3! \times 2!$$

$$1 - \frac{3! \times 2!}{4!} = \frac{1}{2}$$

بنابراین احتمال خواسته‌شده در سوال برابر است با:

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

با توجه به داده‌های صورت سؤال داریم:

$$\begin{cases} P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) = 0,1 \\ P(B - A) = P(B) - P(A \cap B) = 0,2 \end{cases} \Rightarrow P(A) + P(B) = 0,3 + 2P(A \cap B)$$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = 0,4 \Rightarrow P(A) + P(B) = 0,4 + P(A \cap B)$$

بنابراین داریم:

$$0,4 + P(A \cap B) = 0,3 + 2P(A \cap B) \Rightarrow P(A \cap B) = 0,1$$

حال خواسته سؤال را به دست می‌آوریم:

$$P(A | B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)} = \frac{0,1}{0,2} = \frac{1}{2}$$

۱۴۰. گزینه ۴ درست است.

با توجه به اطلاعات داده شده واریانس قطرها را به دست می آوریم:

$$cv = \frac{\sigma}{\bar{x}} \Rightarrow 0.3 = \frac{\sigma}{30} \Rightarrow \sigma = 9 \Rightarrow \sigma^2 = 81$$

با استفاده از فرمول دوم واریانس داریم:

$$81 = (\text{مجدور میانگین قطرها}) - (\text{میانگین مجذور قطرها})$$

$$\Rightarrow 81 = \left(\frac{(r_1)^2 + (r_2)^2 + (r_3)^2 + \dots + (r_n)^2}{n} \right) - 900 \Rightarrow \frac{r_1^2 + r_2^2 + \dots + r_n^2}{n} = 981$$

با ضرب کردن $\frac{\pi}{4}$ در دو طرف معادله به دست آمده، می توانیم میانگین مساحت های این دایره ها را به دست آوریم:

$$\frac{\pi r_1^2 + \pi r_2^2 + \pi r_3^2 + \dots + \pi r_n^2}{n} = \frac{981\pi}{4}$$

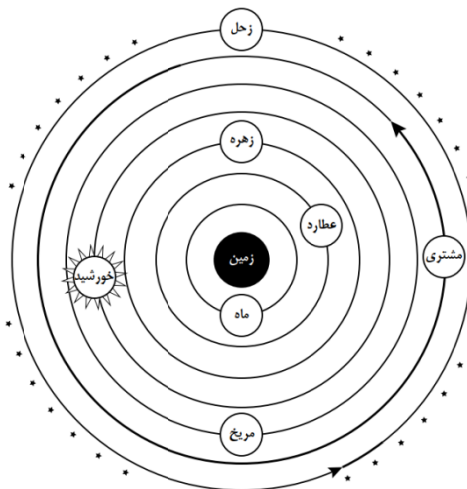
$$\frac{981\pi}{4} = \frac{981}{2} \frac{\pi}{2}$$

بنابراین $\frac{981\pi}{4} = \frac{981}{2} \frac{\pi}{2}$ و گزینه ۴ صحیح است.

زمین شناسی

۱۴۱. گزینه ۱ درست است.

دورترین سیاره گردشی در مسیر دایره ای به دور زمین طبق نظریه بطلمیوس زحل می باشد. به شکل ۲-۱ در صفحه ۱۱ کتاب دقت بفرمایید.

شکل ۲-۱- نمایش نظریه زمین مرکزی

رد گزینه ۲: طبق نظریه بطلمیوس اولین جرم آسمانی گردشی در اطراف زمین ماه و عطارد دومین می باشد.

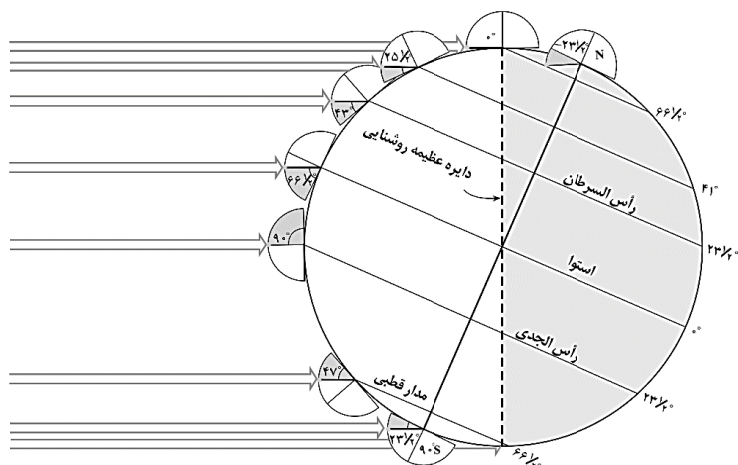
رد گزینه ۳: طبق نظریه بطلمیوس خورشید بین مریخ و زهره قرار دارد.

رد گزینه ۴: ماه قمر بوده و جرم آسمانی می باشد و طبق نظریه بطلمیوس عطارد نزدیکترین سیاره به زمین است.

(فصل ۱ ص ۱۱)

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

هرچه از استوا (مدار صفر درجه) به سمت قطبین حرکت کنیم میزان اختلاف بیشتر می شود.

شکل ۱-۴. مقدار انحراف محور زمین و تأثیر آن در مقدار زاویه تابش خورشید در عرض‌های جغرافیایی مختلف

رد گزینه ۱: در استوا اختلاف مدت زمان شب و روز صفر است.

رد گزینه ۲ و ۳: اختلاف مدت زمان این دو گزینه برابر است. (به شکل ۴-۱ صفحه ۱۳ دقت کنید).

(فصل ۱، ص ۱۳)

۱۴۳. گزینه ۱ درست است.

به جدول ۷-۱ در صفحه ۱۷ دقت کنید. زمان‌های زمین‌شناسی به ترتیب از پرمین - تریاس - ژوراسیک - کرتاسه قرار می‌گیرند. پس می‌توان زمان هوازدگی شدید را دوره زمانی تریاس در نظر گرفت که بیشترین تخریب سنگ‌های سطحی پوسته در آن اتفاق افتاده است. (فصل ۱، ص ۱۷)

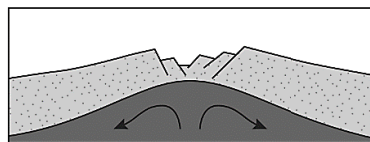
میلیون سال قبل	رویدادهای زیستی	دوره	دوران	اکنون
۶۶	انسان	کواترنری	سئوزوئیک	سئوزوئیک
	تنوع پستانداران	نیوژن		
۲۵۱	انقراض دایناسورها	کرتاسه	مزوزوئیک	قائروزیوئیک
	نخستین گیاهان گل‌دار	ژوراسیک		
	نخستین پرنده	تریاس		
	نخستین پستاندار	پالئوزوئیک	پرمین	
	نخستین دایناسور		دوین	
	انقراض گروهی		سیلورین	
نخستین خزنده				
نخستین دوزیست				
نخستین گیاهان اونددار				

۱۴۴. گزینه ۴ درست است.

در مرحله برخورد در پی بسته شدن اقیانوس‌ها رسوبات فشرده و رشته‌کوه هیمالیا و زاگرس ایجاد شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

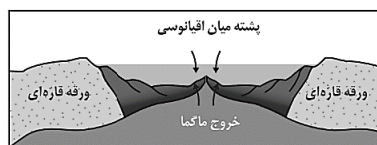
مرحله اول که بازشدگی می‌باشد به دلیل جریان‌های همرفتی سست‌کره به صورت واگرا و با فشار روبه بالا همراه است.

(تایید گزینه ۱).

در مرحله دوم که گسترش می‌باشد ایجاد پشته‌های اقیانوسی و تشکیل پوسته جدید و گسترش بستر دیده می‌شود. مثالی از این مرحله گسترش بستر دریای سرخ است. (تایید گزینه ۲ و ۳)

(فصل ۱، ص ۱۸ تا ۲۰)

شکل ۱-۸. (ب) ایجاد و گسترش پوسته اقیانوسی

۱۴۵. گزینه ۱ درست است.

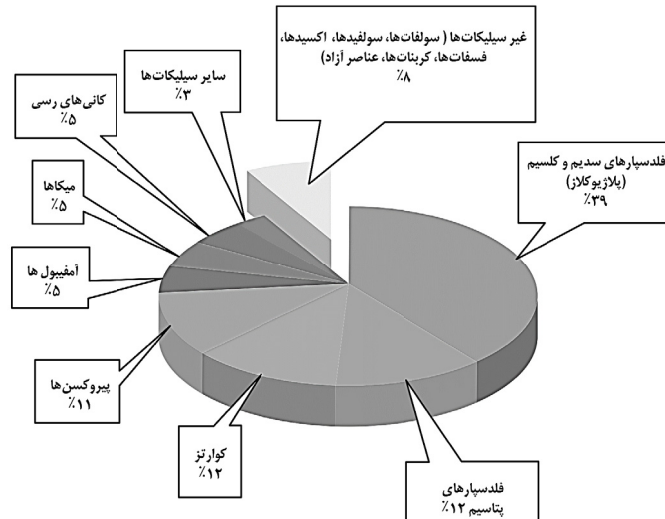
اگر پس از تبلور بخش اعظم ماگما، مقدار آب و مواد فرار مانند کربن دی اکسید و ... فراوان باشد. (رد گزینه ۲) و از طرفی زمان تبلور بسیار کند و طولانی باشد. (تایید گزینه ۱) شرایط برای رشد بلورهای تشکیل دهنده سنگ فراهم و سنگ‌هایی با بلورهای بسیار درشت به نام پگماتیت تشکیل می‌شود که می‌تواند کانسار مهمی برای بعضی عناصر خاص مانند لیتیم و بعضی کانی‌های گوهری مانند زمرد یا کانی‌های صنعتی مانند مسکوویت باشد. کانسنگ‌های ماگمایی دارای فلزات سنگین هستند.

(رد گزینه ۳). شیب زمین گرمایی در تشکیل کانسنگ‌های گرمایی تأثیر به‌سزایی دارد. (رد گزینه ۴)

(فصل ۲ ص ۳۰)

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

کانی‌های رسی و میکاها هرکدام حدود ۵ درصد از درصد وزنی کانی‌های سازنده پوسته زمین هستند.

رد گزینه ۱: پلاژیوکلاز ۳۹ درصد و پیروکسن‌ها ۱۱ درصد می‌باشند.

رد گزینه ۲: پلاژیوکلاز نام دیگر فلدسپار سدیم و کلسیم است که بیشترین درصد وزنی را به خود اختصاص می‌دهند.

رد گزینه ۴: درصد وزنی کوارتز ۱۲ و درصد وزنی غیرسیلیکات‌ها حدود ۸ می‌باشد. (فصل ۲، ص ۲۸)

۱۴۷. گزینه ۱ درست است.

مراحل اکتشاف شامل؛ شناسایی (بررسی نقشه‌های زمین‌شناسی - بازدید صحرایی و کشف ذخایر - شناسایی ذخایر زیرسطحی با کمک روش‌های ژئوفیزیکی و ویژگی سنگ‌ها) - حفاری و نمونه‌برداری - مطالعه آزمایشگاهی با میکروسکوپ و دستگاه تجزیه شیمیایی - شناسایی کانی‌ها - تحلیل داده‌ها و نهایتاً تعیین عیار می‌باشد. همان‌طور که مشخص است مرحله شناسایی که شامل روش‌های ژئوفیزیکی برای شناسایی ذخایر زیرسطحی است از همه مراحل دیگر مقدم‌تر می‌باشد. (فصل ۲، ص ۳۱)

۱۴۸. گزینه ۱ درست است.

هرچه شیب زمین بیشتر باشد، فرصت برای نفوذ آب به زمین کمتر می‌شود، در نتیجه احتمال ایجاد رواناب بالاتر خواهد بود. سایر عوامل نامبرده شده احتمال ایجاد رواناب را بالا می‌برند.

رد گزینه ۲: کاهش پوشش گیاهی - کاهش برگاب - افزایش رواناب در حوضه آب

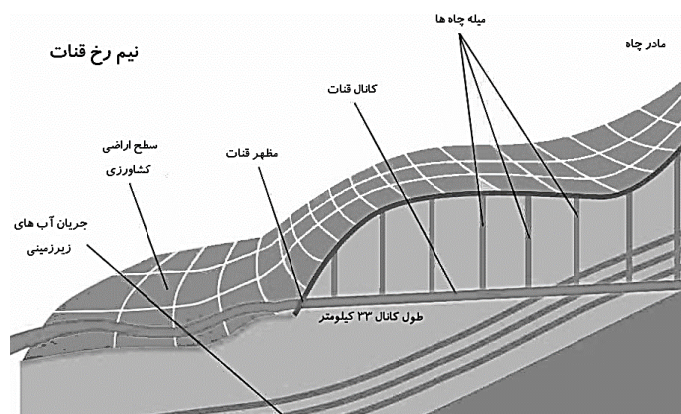
رد گزینه ۳: هرچه بارش بیشتر، احتمال رواناب بیشتر است.

رد گزینه ۴: ریزدانه بودن خاک باعث کم شدن احتمال نفوذ آب در زمین می‌شود؛ بنابراین احتمال ایجاد رواناب بالاتر می‌رود.

(فصل ۳، ص ۴۲)

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

پایین‌ترین نقطه در مادر چاه در ابتدای کانال قنات قرار دارد و از آبخوان آب را وارد کانال قنات می‌کند.

نام قنات: قصبه	تعداد میله چاه‌ها: ۴۲۷ حلقه
موقعیت: دامنه شمالی سیاه‌کوه (جنوب غرب گناباد)	عمق مادر چاه: حدود ۳۰۰ متر
قدمت تاریخی: ۲۵۰۰ سال	طول کانال‌ها: حدود ۳۳ کیلومتر

رد گزینه ۱: اولین میله چاه مربوط به مادر چاه است که بالاتر از مظهر قرار دارد.

رد گزینه ۲: تعداد میله چاه حفر شده در این قنات ۴۲۷ حلقه است.

رد گزینه ۳: جریان آب زیرزمینی در داخل کانال قنات است و نه جریان‌های سطحی.

(فصل ۳، ص ۴۴)

۱۵۰. گزینه ۱ درست است.

میخ‌کوبی، دیوار حائل، زهکشی آب اضافی و پوشش گیاهی برای پایدارسازی دامنه‌ها انجام می‌شوند.

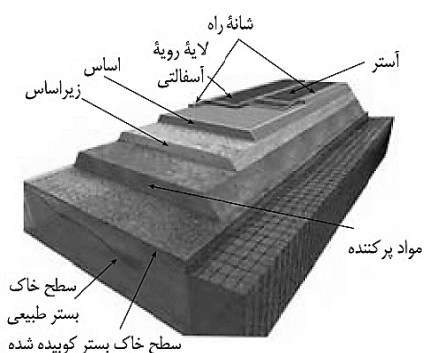
رد گزینه ۲: آب اطراف تونل آب زیرزمینی است و زهکشی آب اضافی از پشت یک دیوار حائل و ... برای پایدارسازی دامنه انجام می‌شود.

رد گزینه ۳: جلوگیری از حرکت گسل امکان‌پذیر نیست.

رد گزینه ۴: برای پیشگیری از فرونشست زمین می‌توان از فرآیندهای تغذیه مصنوعی آبخوان و ... استفاده کرد.

(فصل ۴، ص ۶۷)

۱۵۱. گزینه ۳ درست است.

زیرسازی از دو بخش زیراساس و اساس و روسازی از دو بخش آستر و رویه تشکیل می‌شود. منظور صورت سؤال بخش زیراساس بوده است. در بخش زیراساس که به‌عنوان لایه زهکش عمل می‌کند، از مخلوط شن، ماسه و سنگ شکسته استفاده می‌شود. لایه‌های آستر و رویه که بایستی مقاوم باشند، از جنس آسفالت می‌باشند که مخلوطی از شن، ماسه و قیر است.

(فصل ۴، ص ۷۰)

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

اگر بزرگی زمین‌لرزه $\frac{4}{8}$ ریشتری به $\frac{5}{8}$ ریشتر تغییر کرده باشد، یعنی فقط یک واحد ریشتر کاهش داشته و می‌دانیم که به‌ازای هر یک واحد بزرگی، دامنه امواج ۱۰ برابر و مقدار انرژی $\frac{31}{6}$ برابر افزایش می‌یابد.

(فصل ۶، ص ۹۶)

۱۵۳. گزینه ۱ درست است.

کانی‌های سولفیدی می‌توانند باعث بی‌هنجاری مثبت سه عنصر کادمیم، سلنیم و روی شوند.

(فصل ۵، ص ۷۸ تا ۸۵)

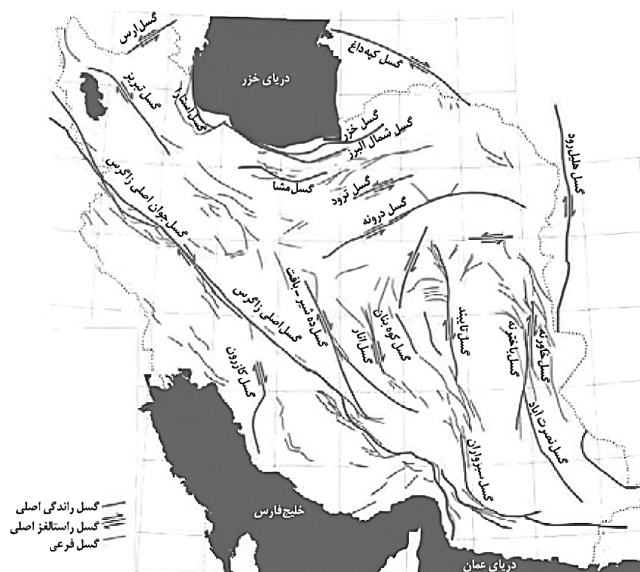
۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

در شکل دو گسل عادی دیده می‌شود. هرگاه در گسل‌های مایل، فرادیواره نسبت به فرودیواره پایین‌تر رفته باشد به آن گسل نوع عادی می‌گویند. گسل‌های عادی حاصل وجود تنش‌های کششی هستند.

(ترکیبی فصل ۴ و فصل ۶، ص ۹۱ و ۹۱)

۱۵۵. گزینه ۱ درست است.

گسل کازرون در جنوب غرب ایران، گسل نصرت‌آباد در جنوب شرق ایران، گسل ارس در شمال غرب و گسل کپه‌داغ در شمال شرق ایران قرار دارد. (فصل ۷، ص ۱۱۴)

تعلیم و تربیت اسلامی

۲۰۱. گزینه ۳ درست است.

امیرالمؤمنین علی (ع) فرمودند: زیرک‌ترین انسان کسی است که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد. چون صبح تا شب به کار و زندگی پرداخت، در شب به خود برگردد و بگوید: ای نفس! امروز روزی بود که بر تو گذشت و دیگر باز نمی‌گردد.

پیامبر اکرم (ص) نیز در رابطه با محاسبه نفس فرمودند: «حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُحَاسِبُوا: به حساب خود رسیدگی کنید قبل از اینکه به حساب شما برسند».

(دین و زندگی دهم - درس ۸ - صفحات ۱۰۱ و ۱۰۲)

۲۰۲. گزینه ۱ درست است.

در سوره آل عمران آیه ۳۱ می‌خوانیم: «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ». بگو اگر خدا را دوست می‌دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستتان بدارد و گناهانتان را ببخشد و خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است. پس بیان «فَاتَّبِعُونِي: از من پیروی کنید» را پیامبر اکرم (ص) به مردم بیان می‌کند و از ایشان می‌خواهد که از او (پیامبر) پیروی نمایند. خطر مهم ذکرشده در این آیه عدم پیروی از خداوند و پیامبر (ص) در عین ادعای دوستی با ایشان است که امام صادق (ع) در این مورد فرمودند: «مَا أَحَبَّ اللَّهُ مِنْ عَصَاةٍ: کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند، او را دوست ندارد».

(دین و زندگی دهم - درس ۹ - صفحات ۱۱۳ و ۱۱۴)

۲۰۳. گزینه ۴ درست است.

مسافر، در صورتی می‌تواند روزه بگیرد و نمازش را تمام بخواند که مسافت رفت او کمتر از ۴ فرسخ باشد و مسافت رفت و برگشت او نیز کمتر از ۸ فرسخ باشد. دقت کنید که اگر مسافت رفت دقیقاً چهار فرسخ باشد هم نمی‌تواند روزه بگیرد همچنین اگر مجموع مسافت رفت و برگشت نیز دقیقاً هشت فرسخ باشد هم نمی‌تواند روزه بگیرد. در این گزینه مسافت رفت بیش از سه فرسخ نباشد یعنی کمتر از سه فرسخ است و مسافت رفت و برگشت نیز بیش از هفت فرسخ نباشد یعنی کمتر از هفت فرسخ باشد. در سایر گزینه‌ها هم مسافت رفت، چهار فرسخ یا بیشتر است و هم مجموع رفت و برگشت، هشت فرسخ یا بیشتر است. (دین و زندگی دهم - درس ۱۰ - ص ۱۳۱)

۲۰۴. گزینه ۱ درست است.

قرآن کریم در سوره احزاب آیه ۵۹ خطاب به پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ﴾: «ای پیامبر، به زنان و دخترانت و به زنان مؤمنان بگو پوشش‌های خود را به خود نزدیک‌تر کنند، این برای آنکه به (عفاف) شناخته شوند و مورد آزار و اذیت قرار نگیرند، بهتر است.» مطابق این آیه شریفه دستور به رعایت حدود حجاب به پیامبر اکرم (ص) ابتدا در مورد خانواده ایشان ﴿لِأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ﴾ صادر شده است، سپس در مورد دیگران! (دین و زندگی دهم - درس ۱۲ - ص ۱۴۸)

۲۰۵. گزینه ۲ درست است.

امام علی (ع) فرمودند: «مبادا خود را برای جلب توجه دیگران بیازایی که در این صورت ناچار می‌شوی با انجام گناه به جنگ خدا بروی» دقت کنید که مطابق این حدیث شریف، آراستن خود برای جلب توجه دیگران علت و سرچشمه و خاستگاه اعلان جنگ با خداوند است نه بازتاب و معلول و نتیجه آن!! در حقیقت آراستگی برای جلب توجه دیگران همان تبرج و افراط در آراستگی است که معلول و نتیجه ضعف و گسستگی رشته‌های عفاف در وجود انسان است. به عبارت دیگر به همان میزان که رشته‌های عفاف در روح انسان قوی و مستحکم می‌شود نوع آراستگی و پوشش او باوقارتر می‌شود و به همان میزان نیز که رشته‌های عفاف انسان ضعیف و گسسته می‌شود آراستگی و پوشش او سبک‌تر و جنبه خودنمایی به خود می‌گیرد. (دین و زندگی دهم - درس ۱۱ - صفحات ۱۳۹ و ۱۴۰)

۲۰۶. گزینه ۳ درست است.

خواست فطری و طبیعی هر جوان، ازدواج با کسی است که قبل از ازدواج پاکدامنی خود را حفظ کرده و رابطه غیرشرعی با جنس مخالف نداشته است.

در سایر گزینه‌ها دقت کنید که انتخاب همسری که دارای روابط نامشروع پیش از ازدواج بوده یا در این روابط افراط و زیاده‌روی نکرده و یا اینکه اهل تبرج بوده است را نمی‌توان خواست فطری دانست. (دین و زندگی یازدهم - درس ۱۲ - ص ۱۵۲)

۲۰۷. گزینه ۱ درست است.

آیه شریفه «ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم... و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم» در مورد «شناخت ارزش انسان و ضرورت نفروختن خود به بهای اندک» است. از طرفی عبارت «بر بسیاری از مخلوقات...» به این معناست که برخی از انسان‌ها به دلیل بهره‌مندی از اختیار و انتخاب‌های نادرست خود ممکن است نسبت به برخی از موجودات حتی حیوانات دارای درجات پایین‌تری باشند.

حدیث شریف امام علی (ع): «إِنَّهُ لَيْسَ لِأَنْفُسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَبِيعُوهَا إِلَّا بِهَا: همانا بهایی برای جان شما جز بهشت نیست، پس [خود را] به کمتر از آن نفروشید.»، نیز بیانگر این حقیقت است که انسان نباید خود را با کمتر از خداوند و بهشت جاویدان او معامله نماید. (دین و زندگی یازدهم - درس ۱۱ - ص ۱۴۰)

۲۰۸. گزینه ۴ درست است.

در قرآن برای توصیف انبیاء عبارات متعددی به کار رفته؛ ولی آنچه بیش از همه استفاده شده، تعبیر «يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يُزَكِّيهِمْ»: به آن‌ها کتاب و حکمت یاد می‌دهد و ایشان را پاک می‌کند» است که نشان می‌دهد کار پیامبران، تعلیم کتاب و حکمت و تزکیه بوده است. (مهارت معلمی - فصل ۱ - صفحات ۱۶ و ۱۷)

۲۰۹. گزینه ۳ درست است.

یکی از کارهای خوب معلم و مربی، بلکه هر انسانی آن است که اگر چیزی را نمی‌داند، با کمال صراحت و صداقت بگوید: «نمی‌دانم»؛ پیامبر اکرم نیز مأمور بود که اگر چیزی را نمی‌داند، به آن اذعان کند: (قُلْ إِنْ أَدْرِي أَمْ تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمْدًا)؛ «بگو: من نمی‌دانم که آیا آنچه وعده داده می‌شوید نزدیک است، یا پروردگارم برای تحقق آن مدتی (طولانی) قرار می‌دهد.» آن حضرت گاهی در پاسخ سؤالات مردم می‌فرمود: «در این باره به من وحی نشده است صبر کنید تا حکم خدا ابلاغ شود.»

(مهارت معلمی - فصل ۳ - صفحات ۷۹ و ۸۰)

۲۱۰. گزینه ۲ درست است.

قرآن کریم درباره انبیاء الهی و ویژگی بسیار مهم مردمی بودن ایشان می‌فرماید: ﴿وَيَمَشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ﴾ و در بازارها راه می‌رفتند. یعنی آنان پیوسته در میان مردم رفت و آمد داشتند تا مسائل آنان را از نزدیک درک کنند. (مهارت معلمی - فصل ۲ - ص ۴۴)

۲۱۱. گزینه ۲ درست است.

این بیت بیانگر ضرورت محبت و دلسوزی معلم برای شاگردان است. داشتن ارتباط صمیمی با شاگرد، از صفات خوب معلم و از رموز موفقیت اوست. یکی از راه‌های ایجاد صمیمیت محبت کردن است. خداوند متعال در خصوص پیامبرش می‌فرماید: ﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ﴾: همانا پیامبری از خودتان به سوی شما آمده است که آنچه شما را برنجاند بر او سخت است، بر هدایت شما حریص و دلسوز، و به مؤمنان رؤوف و مهربان است. این، بیانگر اوج محبت آن حضرت است که سبب جذب مردم می‌شد.

در مورد گزینه ۱ دقت کنید که مرتبط با شعر است اما آیه نیست و حدیث است در صورتی که در سؤال، آیه مرتبط با بیت خواسته شده بوده است. امام صادق می‌فرمود: «أَحَبُّ إِخْوَانِي إِلَيَّ مَنْ أَهْدَى إِلَيَّ عُيُوبِي: بهترین دوست من کسی است که عیب مرا به من بگوید.» (مهارت معلمی - فصل ۲ - ص ۵۰)

۲۱۲. گزینه ۱ درست است.

از وظایف هر مربی و استاد آن است که واقع‌گرا باشد و نسل نو را نیز واقع‌گرا تربیت کند؛ نه خیال‌گرا، نه غرب‌گرا، نه شرق‌گرا، نه درون‌گرا، نه برون‌گرا، نه فردگرا و نه جمع‌گرا در آیه ۱۲۳ سوره نساء می‌خوانیم: «لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَ لَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَ لَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَ لَا نَصِيرًا: (پاداش و عقاب) به آرزوهای شما و آرزوهای اهل کتاب نیست هر که بدی کند بدان کیفر داده می‌شود و جز خدا، برای خویش سرپرست و یآوری نیابد.» (مهارت معلمی - فصل ۲ - صفحات ۶۰ و ۶۱)

۲۱۳. گزینه ۲ درست است.

نباید فقط نیاز مادی، ما را به هجرت وا دارد؛ زیرا قرآن از ذوالقرنین به این دلیل ستایش کرده است که علی‌رغم داشتن امکانات و رفاه، به خاطر مردم سفرهای زیادی کرد و خدمات تاریخی بسیاری از خود به جای گذاشت. قرآن در مورد بی‌نیازی او می‌فرماید: ﴿إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا﴾: همانا ما در زمین به او (ذوالقرنین) قدرت دادیم و از هر چیزی وسیله‌ای به او عطا کردیم.» (مهارت معلمی - فصل ۳ - صفحات ۸۶ و ۸۷)

۲۱۴. گزینه ۴ درست است.

بعد از شکست در جنگ احد، خداوند به اشرف مخلوقات می‌گوید: «با مردم مشورت کن»: ﴿وَ شَاوَرَهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾ و در امور با آنان مشورت کن، پس هنگامی که تصمیم گرفتی، (قاطع باش و) بر خداوند توکل کن. به راستی که خداوند توکل‌کنندگان را دوست می‌دارد.»

جالب آن است که شکست هم به خاطر نظر صحابه بود که گفتند به جای سنگ‌گیری در مدینه به استقبال دشمن برویم و به خاطر همین، به منطقه احد رفتند و در اثر نافرمانی و نزاع و سستی شکست خوردند. ولی قرآن با دستور به مشورت، این پیام را می‌دهد که نباید جامعه از برکات مشورت برای همیشه محروم بماند. (مهارت معلمی - فصل ۳ - صفحات ۹۶ و ۹۷)

۲۱۵. گزینه ۱ درست است.

معلم باید به انتقادهای گوش دهند؛ زیرا گوش ندادن به حقایق صفت کافران کوردل است: «وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا: آنان گوش‌هایی دارند که با آن نمی‌شنوند.» در قرآن کریم در مورد این رفتار ایشان می‌خوانیم: ﴿وَ إِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ﴾ و هنگامی که به آن‌ها تذکر داده شود، پند نمی‌گیرند. (مهارت معلمی - فصل ۳ - ص ۱۰۱)

۲۱۶. گزینه ۳ درست است.

امام سجاد (ع) در دعای مکارم‌الاخلاق از خداوند می‌خواهد: «الهی أَنْطِقْنِي بِالْهُدَىٰ وَ أَلْهِمْنِي التَّقْوَىٰ: خدایا زبانم را به هدایت باز کن و تقوا را به من الهام کن.» انسانی که به این مقام برسد، خدایی می‌شود و همین که خدایی شد می‌تواند همه امکانات و ابزارها را در مسیر رضای خدا به کار گیرد و انسان‌های خدایی تربیت کند. (مهارت معلمی - فصل ۱ - ص ۲۰)

۲۱۷. گزینه ۱ درست است.

در قرآن کریم می‌خوانیم: «لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ: چرا چیزی می‌گویید که به آن عمل نمی‌کنید؟» همچنین می‌خوانیم: ﴿الْتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ﴾ آیا مردم را به نیکی سفارش می‌کنید در حالی که خودتان را فراموش کرده‌اید؟ در تاریخ می‌خوانیم که تعداد کسانی که با عمل پیامبر به اسلام گرویدند، بیش از کسانی که با سخنرانی به اسلام گرویدند. استادی موفق است که بصیرت جامع داشته باشد؛ یعنی هم نیاز جامعه را خوب بشناسد، هم ظرفیت‌ها و استعداد‌های مخاطب را بداند، و هم بر آنچه تدریس می‌کند تسلط و بصیرت کامل داشته باشد و تبلیغات او را به پوچی نکشاند. (مهارت معلمی - فصل ۳ - ص ۷۸)

۲۱۸. گزینه ۳ درست است.

اسلام به قدری برای آموزش ارزش قائل است که در مورد شکاری که توسط سگ آموزش دیده آورده می‌شود، می‌فرماید: «اگر سگ آموزش دیده، برای شما شکاری بیاورد، آن شکار برای شما حلال است.» درست است که اسلام نسبت به حقوق حیوانات توصیه‌های فراوانی دارد اما این حدیث بیانگر اهمیت آموزش حتی در مورد آموزش به حیوانات است. (مهارت معلمی - فصل ۱ - ص ۲۶)

۲۱۹. گزینه ۴ درست است.

قرآن کریم گروهی را که به علم خود قانع بودند، توبیخ می‌کند و می‌فرماید: «ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ: آن، بهره ایشان از علم است.» یعنی ایشان بهره کم و ناچیزی از علم برده اند. مانند این تعبیر در آیه شریفه «فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ: از آنچه از علم دارند، شادمانند» نیز آمده است. هم چنین در روایتی زیبا در مورد افرادی که به دنبال گسترش علم خود هستند می‌خوانیم: «أَعْلَمَ النَّاسِ مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَىٰ عِلْمِهِ؛ داناترین مردم کسی است که علم مردم را به علم خودش اضافه کند.» (مهارت معلمی - فصل ۲ - ص ۳۹)

۲۲۰. گزینه ۲ درست است.

استادی موفق است که مخاطبین او را عادل بدانند و ضوابط را فدای روابط و دوستی‌ها نکنند. خدای متعال به نوح (ع) فرمود: ﴿إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ﴾ پسر تو به خاطر اعمال غیر صالحش از تو نیست. پس از این فرمان، نوح نبی (ع) که هدایتگر و معلم بشریت بود، با رعایت عدالت، پسر خود را متخلف اعلام نمود. (مهارت معلمی - فصل ۲ - صفحات ۶۸ و ۶۹)

هوش و استعداد

متن اول:

۲۲۱. گزینه ۲ درست است.

۲۲۲. گزینه ۴ درست است.

۲۲۳. گزینه ۲ درست است.

۲۲۴. گزینه ۱ درست است.

متن دوم:

۲۲۵. گزینه ۱ درست است.

۲۲۶. گزینه ۲ درست است.

۲۲۷. گزینه ۴ درست است.

۲۲۸. گزینه ۳ درست است.

۲۲۹. گزینه ۲ درست است.

۲۳۰. گزینه ۱ درست است.

در طی حرکات پیایی یکبار ساعتگرد به اندازه یک قاچ و سپس ساعتگرد سه قاچ حرکت می کند.

۲۳۱. گزینه ۴ درست است.

اعداد اول متوالی هستند.

۲۳۲. گزینه ۱ درست است.

فاصله‌ها به ترتیب هر بار دو برابر شده‌اند: ۲، ۴، ۸، ۱۶

۲۳۳. گزینه ۱ درست است.

حاصل ضرب دو مربع چپ و دو مربع راست و دو مربع بالا را با هم جمع می کنیم.

۲۳۴. گزینه ۱ درست است.

$$0,75 \times x = 1,5 \times y \Rightarrow 3x = 6y$$

اگر طول را X و عرض را Y بگیریم آنگاه داریم:بنابراین عرض نصف طول است یعنی باید 50% درصد از طول کم کنیم.

۲۳۵. گزینه ۱ درست است.

$$5 \times \frac{n}{100} \times x + x = 2x \Rightarrow 0,05n = 1 \Rightarrow n = 20$$

۲۳۶. گزینه ۴ درست است.

اگر پول نیما و نیکان و آراد به ترتیب X, Y, Z باشد:

$$0,1x + y = 0,2 \times 0,9x + z = x - 0,1x - 0,2 \times 0,9x$$

$$y + 0,1x = 0,72x \Rightarrow y = 0,62x$$

$$z + 0,18x = 0,72x \Rightarrow z = 0,54x \Rightarrow \frac{y}{z} = \frac{31}{27}$$

۲۳۷. گزینه ۱ درست است.

$$c(4,1) \times c(4,2) \times c(3,1) \times c(2,1) \times c(1,1) = 4 \times 6 \times 3 \times 2 = 144$$

۲۳۸. گزینه ۲ درست است.

$$8 \times 12 = 96 \rightarrow 69$$

$$13 \times 4 = 52 \rightarrow 25$$

۲۳۹. گزینه ۲ درست است.

۲۴۰. گزینه ۳ درست است.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

تشریحی

برگزاری آزمایشی شبه امتحانات نهایی

دروس عمومی و اختصاصی پایه دهم، یازدهم و دوازدهم

برگزاری آزمون تشریحی
قبل از امتحانات نهایی کشوری

- ✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات و نحوه مطالعه کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛
- ✓ ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانش‌آموزان؛

sanjesheducationgroup   صدای داوطلب ۰۲۱-۴۲۹۶۶
sanjeshserv   ثبت‌نام‌گروهی دبیرستان‌ها ۰۲۱-۸۸۸۴۴۷۹۱-۳

www.sanjeshserv.ir